

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun Ljubljana številka 10.630 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Praznik naše vzajemnosti v Zagrebu

Slovesen obisk kneza namestnika in njegove soproge v hrvatski prestolnici

Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle

Nj. kr. Vis. kneginja Olga

svobodnem hotenju in prizadevanju vseh za en sam cilj: nad vsemi deli, nad vsemi stremiljenji, nad vsemi posamičnimi vrednotami je celota, v kateri je edino mogoče v pravem soglasju z drugimi vse uresničiti, kar je upravičeno in potrebno. Le skupaj je vsak od nas močan in veljaven, le v slogi z drugima more vsak del Jugoslavije sebi in vsemu etetu v prid koristno izpolniti svojo nalogo in svoj prostor na zemlji kot narod, naračen pa nihče od nas ne bi bil — kar nas menda sodobni zgledi učijo dovolj jasno — nič drugega ko sluga močnejšim, ki s takim narodnim drobižem poravnava svoje račune. Močna jugoslovanska država je na najvažnejšem mostu kulturnega sveta, ki vodi iz zapada na vzhod, že po prirodi branik svobode, uravnoveševalka in posredovalka ter trden jez proti protivnim silam s te ali one strani in obenem zagotavlja vsakemu jugoslovanskemu narodu svobodo, poln razmah njegovih koristnih sil in bodočnost kulturnega razvoja v nedogled.

Vse to nam simbolično predločuje slovesni sprejem, ki ga je knez-namestnik princ Pavel danes deležen v Zagrebu, kjer ga je navdušeno pozdravilo na sto tisoče hrvatskega naroda, ki je vsem svojim bivšim protivnikom kakor tudi onim maloštevilnim, ki so še danes nasproti njemu neprijateljsko razpoloženi, pokazal, da je svoje svobode vredne, da se je bo znal posluževati v prid države in da bo prav politična zrelost hrvatskega kmetskega naroda najmočnejši in najpozitivnejši pogon za politično okrepitev in kulturni dvig vseh Jugoslovancev, vključno s bratski bolgarski narod,

o katerem z vso upravičenostjo upamo, da bo tudi on postal član skupne jugoslovanske države. Ako je tako božja volja, mogoče ne bo preteklo preveč časa, ko bomo Jugoslanci na Balkanu največja sila v prid vseh drugih prijateljskih balkanskih narodov, pa vseh naših velikih sosedov in Evrope sploh kot mogočen steber miru, blagostanja in krščanske civilizacije na jugovzhodu.

Hrvati bodo mogli reči, da je njihova zasluga pri tem velikem poslanstvu in delu velika, saj vemo, kaj Zagreb pomeni za zarodek in razvoj tako pojmovanega jugoslovanstva, ki se je šele pozneje izpridilo v hegemonizem in centralizem, pa nam je prav najnovejša zgodovina pokazala, kam pridejo lahko narodi, ki niso znali sami urediti svojega skupnega doma v bratski vzajemnosti na podlagi pravice, enakopravnosti in pametne svobode vsakega dela. »Te Deum« v Markovi cerkvi je bil zahvalnica tudi zato, da smo znali tako neorečeno od sebe pravočasno odvrtni, da je močrost kneza-namestnika in njegovih svetovalcev imela prav, ko je Hrvatim in njihovemu voditelju brezpogojno zaupala in tako visoko državotvoren narod pritegnila k ustvarjanju delu za jugoslovansko skupnost.

Naravno je, da se tega najbolj veselimo Slovenci, ki smo se vzporedno z brati Hrvati borili za priznanje svojega narodnega lika, politične enakopravnosti in kulturne vrednosti, tako da je njihova zmaga tudi naša. Če pa so vse želje Hrvatov uresničene, naše še niso, pač pa je ustvarjena podlaga, na kateri more in mora temeljiti tudi sporazum s Srbi in Slovenci, kakor je to v

Dr. Vladko Maček, voditelj Hrvatov

načelu že priznano kot zakonito in neobhodno. Zato ne gre tega dela še dlje odlašati in temu predpostavljati druga vprašanja, saj si je težko zamisliti vsake nove volitve, dokler ni izveden sporazum tudi s Srbi in s Slovenci. To je edini možni in neobhodni temelj za vsako drugo politično in gospodarsko uredbo ali naredbo ter glavne politične zakone državne celote: sporazum med vsemi tremi narodi države in temu ustrezajoča preuredba naše celote je steber-nosilec vse državne stavbe. V tem pravcu je treba usmeriti zdaj vsa prizadevanja v trenutku, ko Jugoslavija igra čedalje važnejšo in večjo vlogo na evropskem pozorišču.

Današnji dan v Zagrebu pa bo velik pomnik v naši zgodovini, zahvala, da smo ga doživeli v tako pomembnem času za ves svet, pa gre v prvi vrsti knezu-namestniku, ki je dovršil delo »aere perennius« — uresničenje prave jugoslovanske ideje, ko smo postali res enota v polni državljanski zavesti in svobodni vzajemnosti ter smo tako postali tudi sposobni, da dosežemo tisti položaj na našem življenjskem prostoru in na naši celini sploh, ki ga od nas pričakuje ves omikani svet.

Knežja dvojica tri dni v Zagrebu

Stotisoči Hrvatov, na čelu jim najvišji voditelji naroda in dostojanstveniki države, bodo sprejeli kneza namestnika in mu izrekli vdanost kraljevski družini in jugoslovanski državi

Belgrad, 14. jan. AA. Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle in kneginja Olga bosta odpotovala danes na službeni obisk v Zagreb, kjer bosta ostala malo časa. V spremstvu Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla in kneginje Olge bodo preds. vlade Dragiša Cvetković, minister dvora Milan Antič, dvorska dama Nj. Vis. kneginje Olge ga Lozanič, prvi adjutant Nj. Vel. kralja brigadni general Pavle Barjaktarevič, topniški polkovnik dr. Dragan Klajič, ordonančni častnik Nj. Vel. kralja, konjeniški major Marko Ajdarič in inženirski kapitan 1. razr. Ante Kulundžić ter tajnika dvorske pisarne dr. Aleksander Milenović in dr. Vojislav Milanović.

Zagreb, 13. januarja, b. Na predvečer prihoda Nj. kr. Vis. kneza-namestnika Pavla in kneginje Olge je Zagreb v svečanem razpoloženju. Na vseh zasebnih poslopih visijo hrvatske zastave, na državnih in banovinskih poslopih pa vihrajo državne in hrvatske trobojnice. Ulice, po katerih bo šel slovesni sprevod, dalje trg Stjepana Radića ter Visoka ulica so okrašeni z zelenjem in žarnicami, ki so že nocoj razsvetljene in dajajo ulicam nad vse slovesen izgled. V vseh slojih naroda vlada ogromno zanimanje za jutrišnji svečanost in edini predmet razgovora je jutrišnji obisk kneza-namestnika Pavla in kneginje Olge.

Sprejem na kolodvoru

Jutri ob 3 popoldne pride dvorni vlak z Nj. Vis. knezom-namestnikom Pavlom in kneginjo Olgo v Zagreb. Na postaji ju bo pričakoval in pozdravil podpredsednik vlade in predsednik HSS dr. Vladko Maček v spremstvu bana dr. Šubičevića, zagrebskega župana Starčevića. S postaje bo šel slovesni sprevod po Zrinjevcu, Jelatičevem trgu, Ilici, Mesnički ulici in na trg Stjepana Radića.

Zahvalna pesem v cerkvi Sv. Marka

Pred cerkvijo sv. Marka bo čakal visoka gosta hrvaški metropolit in zagrebski nadškof g. dr. Alojzij Stepinac s klerom. Po pozdravu bo odpeljal Nj. Vis. v cerkev, kjer bo svečani Te Deum. Po slavnostni službi boji bo na trgu Stjepana Radića pevski zbor zapel dve pesmi. Tam bo kneza-namestnika Pavla in kneginjo Olgo pozdravil narodni poslanec Baburič, nakar bosta hrvaška meščanska in kmečka zaščita defilirali pred visokima gostoma. Iz banskega dvora bosta visoka gosta odšla v kraljevski dvorec, ki se nahaja v Visoki ulici.

Kneza-namestnika Pavla in kneginjo Olgo bo svečano sprejela vsa banovina Hrvatska od trenutka, ko bo prekoratil mejo banovine in vseposod, kjer se bo ustavil vlak. Vse postaje bodo okrašene. Zlasti svečan sprejem pripravljajo visokima gostoma v Šidu, Vinkovcih, Vrhpolju in Brodu.

Vlada pri sprejemu

Od članov vlade prihaja sam predsednik kraljevske vlade Dragiša Cvetković z visokima gostoma, medtem ko je večina ostalih ministrov že v Zagrebu, tako minister Torbar, Andres, Mihaldžić in Budisavljevič. Dalje je prisel v Zagreb gradbeni minister dr. Miha Krek, danes popoldne pa so priselji zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković, dr. Juraj Štutej, dr. Smoljan ter poljedelski minister dr. Čubrilo.

Obisk visokih gostov v Zagrebu bo trajal tri dni.

Tridnevno bivanje

V ponedeljek dopoldne bosta knez-namestnik Pavle in kneginja Olga obiskala nekaj kulturnih in socialnih ustanov. Ob 4 popoldne bo sprejem v banskih dvorih, zvečer pa bodo v gledališču predstave v njuno čast. Dajali bodo Ogrizovičovo dramatisacijo Pukovčevega dela »Slava njima« in pet slik iz Zajčeve opere »Nikola Šubić Zrinski«. Slovesni predstavi bosta prisostvovala knez-namestnik in kneginja Olga.

V torek dopoldne bosta knez-namestnik in kneginja Olga obiskala še nekatere kulturne in humane ustanove. Zvečer bo pod pokroviteljstvom kneginje Olge svečan ples v hotelu »Esplanade«, ki ga prireja odbor za zimsko pomoč banovine Hrvatske.

V Zagrebu bo pri tej priliki prirejen tudi svečan mimohod, ki se ga bo udeležilo nad 20.000 članov Hrvatske kmečke zaščite in štirje eskadroni konjenice.

V Zagreb je zaradi prihoda kneza-namestnika Pavla in kneginje Olge prišlo veliko število domaćih in inozemskih časnika. Inozemski časnika je prislopo zadnje dni okrog 30 in med

njimi je tudi mnogo fotoreporterjev. Prav tako je prislopo iz Belgrada veliko število časnika. Inozemski časnika imajo vsa belgrajska uredništva v Zagrebu svoje stalne dopisnike. V Zagreb pride tudi novi šef Centralnega presburoja g. Predrag Milojevič.

Proglas mestnega župana

Ob priliki prihoda kneza-namestnika Pavla in kneginje Olge v Zagreb je izdal župan Starčević sledeči oklic:

Someščani! Njuna kr. Vis. knez-namestnik Pavle in kneginja Olga bosta obiskala glavno mesto banovine Hrvatske, naš beli Zagreb, in bosta ostala nekaj dni v naši sredi. Ta radosten dogodek bo odjeknil v srcih vsega zagrebskega ljudstva in bo krepil našo ljubezen do njih. Pri tej priliki vas prosim, someščani, da ob času obiska naših milih gostov na svojih hišah razobesite narodne zastave, okna na svojih domovih, po ulicah, kjer bosta hodila knez-namestnik Pavle in kneginja Olga, pa okrasite s preprogami. Njuni kr. Vis. prideta v nedeljo 14. t. m. ob 15 na glavni kolodvor, kjer bosta šla čez trg Kralja Tomislava, trg bana Jelatića, Ilice in Mesničke ulice v banski dvorec. Ostali del programa bo objavljen naknadno. Živel Nj. Vel. kralj Peter II! Živeli Njuni kr. Vis! Živio vzvišeni kraljevski dom Karadjordjevičev! Poverjenik za mesto Zagreb: Starčević.

Enako je tudi meščanska organizacija HSS pozvala svoje člane, naj se v nedeljo pri prihodu kneza-namestnika in kneginje Olge zberejo ob 2 s svojimi zastavami ob severni strani Ilice, Mesničke ulice proti Jelatičevemu trgu. Ob 2.30 zaradi tega ne bo mogel nihče več iti skozi Ilico.

Organizacija HSS bo stala izza hrvatske meščanske zaščite in se ji bo priključila tudi HSS z vsemi 23 krajevnimi organizacijami z zastavami v mimohodu. Tudi ostali zagrebski tisk objavlja obširne članke o prihodu kneza-namestnika in kneginje Olge.

„Popolna skladnost med Turčijo in Bolgarijo“

Sofija, 13. januarja. AA. Bolgarska telegraf-ska agencija poroča: Uradno poročajo: Sestanek ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Kjosjevanova ter generalnega tajnika turškega zunanjega ministrstva Menemendzoglaja je dal priliko, da se ponovno potrdi prirčno prijateljstvo med Bolgarijo in Turčijo. Pri tej priliki se je potrdila tudi istovetnost nazarin, kar se tiče ohranitve miru na Balkanu in ohranitve nevtralnosti.

Ta sestanek je dovolil razen tega poudarek, da so nedavni ukrepi bolgarske in turške vlade glede umika njihovih čet z meje nova manifestacija politike zaupanja, ki jo vodita obe državi. Ugotovljeno je bilo tudi, da so sklepi turške in bolgarske vlade, da spoštujeta striktno in popolno nevtralnost, povsem v skladu s politiko, ki jo vodita obe državi kakor tudi z njunimi dobrimi sosedskimi odnosi.

Politični zapiski

Slovanstvo in komunizem

Gorenjec prinaša uvodni članek pod naslovom »Slovanstvo — nova krinka komunizma«, kjer govori o resnični slovanški misli. Na koncu pa pravi: »Sedanje komunistično »slovanstvo« je nov poizkus lažne komunistične propagande, ki nam je nevarna in jo moramo povsod pobijati. Komunistični »panslavisti« te vrste delajo le proti slovanstvu in slovenstvu, njim je cilj le boljševida židovska revolucija. Bog daj, da bi se uresničilo prerokovanje ruskega pisatelja Merežkovskega, ki se nahaja v emigraciji, da bo vstala tretja Rusija, ki ne bo boljševida, niti absolutistična, ampak demokratična. Taka Rusija bo pa upravičeno smela biti voditeljica vseh slovanških narodov. Uresničenje naj se tudi nedavno izrečene besede čeških in poljskih državnikov v emigraciji, da mora po sedanji vojni med severnimi kakor tudi drugimi Slovanji zavladati ljubezen, prijateljstvo in sloga. Dovolj je bilo žrtve, dovolj nesloge in slabih izkušenj, naj tudi Slovanom enkrat zasije resnična, nemotena in trajna svoboda.«

O volitvah

je še prezgodaj govoriti

Belgrajska Politika od 13. t. m. prinaša politično poročilo o položaju, odkar je uveljavljen novi volivni zakon, ter pravi: »Ker je vlada 11. t. m. končno sprejela volivni zakon, so se v političnih krogih še bolj razživele glasovi o bližnjih volitvah za narodno skupščino. Toda v dobro poučenih krogih trde, da je prezgodaj govoriti o volitvah, ker je še marsikaj, kar je v zvezi z volitvami, treba razjasniti. Politični krogi sodijo, da je treba poprej izvršiti nekaj potrebnih predpogojev političnega in tehničnega značaja. Tehnični predpogoji je sprejem novega volivnega zakona. Ta je zdaj končan. Treba pa je še razmisлити, kakšne uspehe bo prinesla volivna geometrija. Nato pa je treba uresničiti nekaj političnih predpogojev, da bi bilo vsaj v glavnih obsevih mogoče videti, kakšni bi bil izid volitev. Vsi politični krogi v državi so soglasno teh misli, da je državi potreben parlament, da pa je današnji čas preveč resen, da bi mogli iti na volitve kakor v rednih razmerah. Zato je pri govorjenju o volitvah treba biti previden, ker o tem v merodajnih krogih še niso govorili, kakor trde poučeni moške.«

»Obzor« in banovina Slovenija

Zagrebaški »Obzor« prinaša politični članek, kjer se zavzema za to, naj bi bile najprej volitve, nakar bi se država še naprej preuredila. Zlasti pravi, da je nemogoče zdaj urediti banovino Srbije, ker Hrvati ne priznajo vsega ozemlja Srbije. Med drugim pravi list: »Ko bi se danes ustanovila srbska banovina iz vseh dežel, ki leže vzhodno od banovine Hrvatske, bi to pomenilo le potrditev predpravice, ki jih v teh banovinah Srbi že imajo. Srbska opozicija mora uvideti, da na kaj takega Hrvati ne morejo pristati. Srbski interesi niso nič oškodovani s tem, če se ni ustanovljena srbska banovina. Danes pa je politični položaj tak, da vse sili na volitve v skupščino in v hrvatski sabor, ker ni mogoče doseči sporazuma med Srbi in Hrvati o končni ureditvi državne celote. Končno pa je treba naglasiti, da ustanovitev srbske banovine ni treba vezati na ustanovitev slovenske banovine. Sloveni so v drugačnem položaju kakor Srbi. Poleg tega razmejitve slovenske banovine ne dela nikakih težav, ter bi se banovina Slovenija lahko takoj ustanovila. S tem bi bil storjen korak naprej v končni ureditvi države. Če je srbski opoziciji res za pravilno notranjo ureditev, ne pa za zavarovanje svojih predpravice, ne bo delala težav politiki sporazuma in ne bo zahtevala, naj se srbska banovina sestavi iz vseh dežel, ki leže vzhodno od banovine Hrvatske.«

Za pet banovin

v »Jugoslovanski zvezni državi«

Črnogorski tednik »Zeta« je prinesel članek belgrajskega vseučiliškega profesorja dr. Živojina Perića pod naslovom »Jugoslovanska zvezna država«, kjer pravi: »Ni mogoče pravično in zadovoljivo napraviti zvezno državo na narodnostni podlagi v narodnostno različni deželi, kjer prostorne meje posameznih narodov niso poteegnjene tako jasno kakor bi bilo treba. To pa je primer z našo državo.« Zato se dr. Perić potojuje, da bi pri preureditvi države ne bil merodajni le narodni, marveč tudi zgodovinski oziroma da se mu zdi v redu, če k banovini Hrvatski pripade poleg nekdanje Hrvatske še Dalmacija, ker bi bila s tem popravljena krivica iz avstro-ogrške narobe iz leta 1867. Potem se dr. Perić strinja s predlogom muslimanskega voditelja dr. Kulenovića, naj bi Bosna in Hercegovina postali ena banovina. Poleg tega dveh naj bi bila še banovina Slovenija, Srbija in posebej še Črna gora. Kar pa se tiče Vojvodine, predlaga dr. Perić, naj bi dobila v okviru srbske banovine posebno avtonomijo. Dr. Perić se ne strinja s tistimi, ki hočejo, naj bi se iz dežel vzhodno od Hrvatske banovine naredila ena sama srbska banovina, česar da bi bil s tem uresničen načrt Vele-Srbov. Nato pa pravi: »Veliko-Srbi naj se ne boje za usodo srbskega naroda v federativni Jugoslaviji, niti ne v avtonomni Bosni. Enaki drugim narodom v Jugoslaviji bodo brez dvoma mogli ohraniti svojo narodno samobitnost, če bodo imeli dovolj sile in notranje vrednosti. V narodnostno različni državi zahteva zase nadoblast le tisti narod, ki ne zaupa v svojo duhovno moč ter se ne čuti dovolj močnega, da bi se vzdržal brez sile.«

Srbski list o JNS

V Belgradu izhaja list »Napred«, ki ga ureja v vodil vseh učiteljski profesor dr. Mihajlo Ilić. Ta je e dni napisal na naslov JNS in njenega novega glasila »Jugoslovanska otadžbina« tudi te-le resnice: »Stranka JNS, ki njene interese zastopa list »Jugoslovanska otadžbina«, ter moške, ki so danes v njej, so bili glavni nosilci tiste dobe našega političnega življenja, ko je naša država bila vržena v tisto stanje, da nam posledice še danes delajo skrb. S svojimi krutimi metodami, s svojim prevelikim zaupanjem v vseomogočnost državnega aparata ter s popolnim preziranjem vseh demokratičnih metod so ta stranka in njeni ljudje močno kompromitirali idejo jugoslovanstva, ki so v njegovem menu nastopali. V kratki zgodovini svojega življenja je ta stranka bila že vse: bila je za ustavo in zoper ustavo, bila je za sporazum in zoper sporazum, bila je za diktaturo in zoper diktaturo, za parlamentarizem in zoper njega. In ta stranka danes drugim bere levite in jih uči, kaj je demokracija.«

Politični položaj v znamenju zbiranja sil

Volitev še ne bo. Pričakujemo še tiskovnega zakona. Odpor pri Srbih

Belgrad, 13. jan. Vsa politična javnost se je po božičnih praznikih predvsem zanimala za novi volivni zakon, ki ga je sklenila vlada izdati čim prej, da bo lahko pričela z izdelavo važnega političnega zborovalnega in združevalnega zakona, kateremu bo še sledil tretji zakon, to je zakon o tisku, ki je s pojmom politične zakonodaje tesno združen in ki je z onima dvema ena celota, brez katere si sploh demokratizacije notranjopolitičnega življenja ni mogoče zamišljati.

Sprejetje volivnega zakona je znova vrglo na površje vprašanje novih poslanskih volitev. Politična javnost se je pričela z vprašanjem poslanskih volitev spet globlje pečati. Kakor smo že poročali, so nekateri zagovorniki čimprejšnjih poslanskih volitev v sedanjih razmerah na srbski strani v veliki manjšini. Ne samo v vladnih krogih, temveč tudi v opoziciji in spet ne samo v krogih, ki zagovarjajo sedanji sporazum s Hrvati, temveč tudi v političnih skupinah, ki eo pravi sedanjemu sporazumu, zavzemajo opozicijsko stališče proti volitvam.

Vsi ti krogi tudi poudarjajo, da ne bi bilo niti pametno, še manj pa državniško iti na volitve brez programa, to je brez predhodne državne ureditve v celoti, ker bi lahko volivna borba ravno v krajih izven banovine Hrvatske zavzela tako nevarno obliko, da bi bila v škodo sami ideji sporazuma in bi lahko spravila v nevarnost tudi to, kar se je doslej po sporazumu že napravilo.

Sprejetje novega volivnega reda pa dejansko tudi še ne pomeni, da se bodo poslanske volitve zares že lahko izvedle v najkrajšem času, ker bo zaradi teh volitev merodajna tudi zunanje-politična situacija. Nov volivni zakon stalno operira s pojmom političnih strank. Ker vlada še ni izdelala novega zborovalnega in združevalnega zakona in ki bo, kakor smo že poročali, dolocila, da se morajo vse politične organizacije priglasiti oblastem, zato tudi vsi roki — dnevno časopisje navaja, da bodo poslanske volitve 10. marca — zaenkrat še niso resnične. Notranjopolitično stanje, ki ga je ustvaril sporazum s Hrvati, je ostalo še vedno isto. Politične stranke, ki so zastopane v sedanji vladi, nadaljujejo politiko sporazuma, vse druge politične skupine pa še nadalje razvijajo svojo akcijo med ljudstvom, v kateri izražajo svoje pomisleke proti sporazumu. Torej še vedno dva tabora, ki se bosta na prihodnjih poslanskih volitvah borila za zaupanje in priznanje ljudstva.

Med glavnimi strankami je JRZ zadnje čase razvijala akcijo med srbskim elementom na področju banovine Hrvatske. Ta akcija ni naletela na najboljšo razumevanje med samostojnimi demokrati, ki bi hoteli zastopati Srbe in se naslanjati na njihovo pomoč. Objektivni opazovalci priznajo, da ima JRZ v tej svoji akciji uspeh posebno po zadnjem shodu v Ogulinu, na katerem je govoril predsednik vlade g. Cvetković. Zaradi te akcije, ki jo je začela JRZ med Srbi v Liki, so samostojni demokrati imeli več zborovanj, na katerih niso odobraval te akcije. Svoje sklepe so sporočili tudi podpredsedniku vlade dr. Vladku Mačku. Politični krogi pravijo, da proti akciji JRZ na področju banovine Hrvatske dela s vsemi silami tudi JNS. Glavni tajnik JNS, dr. Kramer, je imel več razgovorov v tej zadevi s V. Vilderjem. Voditelju stranke P. Živkoviću je sporočil, da bo po Vilderju dosegel, da bodo samostojni demokrati nastopili proti delovanju JRZ med Srbi v banovini Hrvatski. V slučaju, če SD ne bi uspela v svojih zahtevah, bo zahtevala, naj se rajši dovoli delovanje med Srbi v Liki JNS kakor pa JRZ. SDS in JNS hočeta tako doseči, da se bo smanjšal politični vpliv JRZ. Isti cilj zasleduje tudi druga akcija SDS, to je akcija po združitvi vseh zdravih in konstruktivnih demokratičnih sil.

V tem pogledu vedo politični krogi povedati, da se je ravno zaradi te naloge mudil v Belgradu prvak SDS dr. Križman, ki je skušal predvsem srbske opozicijske kroge pripraviti do tega, da bi omilili svoje odklonilno stališče napram sporazumu s Hrvati in si tako pripravili pot za vstop v vladno kombinacijo.

V vladnih političnih skupinah drugih važnejših dogodkov ni bilo. Opozicijske skupine prav tako niso imele važnejših zborovanj. Pomenljivo je bilo samo snotenje zborovanje pristavev demokratične stranke za prvi volivni okraj v Belgradu. Na sestanek je prišel tudi prvak demokratične stranke Boža Vlačić ter je imel daljši govor, v katerem je zborovalcem pojasnil zadržanje demokratov nasproti Hrvatim od 6. januarja 1929 do sporazuma Cvetković-Maček. Nato je v daljšem govoru zagovarjal opravičeno združenje Srbov v enotno fronto. Dejal je, da je Hrvatska že leta in leta organizirala svoj hrvatski narodni pokret v hrvatsko nacionalno fronto. Na čelo je postavila hrvatsko narodno vodstvo, ki ni samo politična ustanova, temveč tudi nacionalna.

Po sporazumu z dne 26. avgusta lani je postalo tudi uradno, ki ima v svojih rokah, kot je to pri totalitarnih sistemih navada, celokupno javno oblast in tudi socialno v Hrvatski in javno oblast v državni zajednici, v kolikor jo tu izvršuje Hrvatska. Tako svoje nacionalno organiziranje Hrvati poveljujejo kot največje delo v svoji zgodovini. Vlačić poudarja, da Srbi ne zavidajo Hrvatim tega uspeha in jim tudi nečejo delati ovir, toda brez zavijanja pa morajo Srbi pokazati na vse posledice, ki iz tega logično in avtomatično izhajajo. Iz takšnega etanja stvari se je ponudila tudi misel o združevanju Srbov. Za tem Vlačić obširno opravičuje združevanje Srbov v skupno fronto zaradi ustvaritve srbske solidarnosti, ki bi bila enakovreden partner hrvatskemu narodnemu gibanju. Končno Vlačić poudarja, da Srbi že vnaprej zavračajo vsak totalitarizem, tako nacionalen, kakor vsak drugi. Iz tega vzroka tudi Srbi nečejo kakor Hrvati ustvarjati svojega srbskega narodnega vodstva. Pravi, da bodo Srbi našli za svojo združenje

pročnejšo obliko. Solidarnost srbstva se bo po izjavi Vlačića organizirala prej kakor kdo misli.

Demokrati so imeli danes sestanek svojega izvršilnega odbora. Vodil ga je vodja demokratov Ljubomir Davidović. Na seji so člani tega odbora razpravljali o položaju, ki je nastal po sprejetju novega volivnega zakona. Sprejeli so vse potrebne sklepe, tako glede organizacije volivne borbe, kakor tudi glede postavitve kandidatov. Demokrati se bodo vrgli na delo takoj, ker nočejo, da bi jih morebitni razpise volitev prehitel.

Tečaj za smučarske tekmovalce na Pokljuki

Belgrad, 13. jan. AA. Zaradi pospeševanja smučarskega športa prireja ministrstvo za telesno vzgojo ljudstva od 4. do 24. februarja t. l. tečaj za smučarke-tekmovalke za alpsko kombinacijo na Pokljuki. Na tečaj bo sprejetih 10 tekmovalk na predlog Jugoslovanske zimsko-sportne zveze. Kandidatkinje morajo obvladati smučarsko tehniko, o čemer se bo vodstvo tečaja ob sprejemu prepričalo. Kandidatkinje, ki ne bodo pokazale zadostnega znanja, se bodo morale na svoje stroške vrniti s tečaja. — V prvi vrsti se bodo sprejemale mlajše tekmovalke, one, ki še niso obiskovale takšnih tečajev. Prošnje, kolkovane z 10 din, je treba poslati ministrstvu po Jugoslovanski zimsko-

Odlikovanje dr. Korošca — »dokaz kraljevske naklonjenosti«

Belgrad, 13. jan. m. Današnje »Službene novine« objavljajo ukaz kraljevih namestnikov o upokojitvi dr. Korošca, dr. Novakovića, Stevana Čirića, Dimitrija Magaraševića in Svetislava Hodžere, dosedanjih ministrov na razpoloženju.

Včerajšnje »Služb. novine« so objavile ukaz o odlikovanju dr. Korošca z najvišjim odlikovanjem Karadjordjeve zvezde I. stopnje. Kakor znano, je dr. Korošec sprejel to najvišje odlikovanje od Nj. kr. Vis. kneza-namestnika Pavla v prvi avdienci potem, ko je pred letom dni prenehal biti v vladi dr. Milana Stojadinovića minister za notranje zadeve. V ukazu stoji, da je »dr. Anton Korošec sprejel odlikovanje Karadjordjeve zvezde I. stopnje kot dokaz kraljevske naklonjenosti.«

† Ravnatelj Rajko Stojc

Ljubljana, 13. januarja.

Nocoj ob osmih je na svojem stanovanju na Resljevi cesti nenadno umrl pisarniški ravnatelj okrožnega sodišča v Ljubljani g. Rajko Stojc v najlepši moški dobi. Blagi rajnik je bil med prebivalstvom in med bojevniki splošno znana in spoštovana osebnost. Zadnja leta je mnogo javno deloval ter je bil nekaj časa tudi občinski svetnik ljubljanski. Bil je zaveden krščanski in slovenski mož, ki zapušta hudo prizadeto družino, gospo Angelo in dva sinova, ki ga bodo bridko pogrešali. Izrekamo jim svoje globoko sožalje, rajni pa naj počiva v miru pri Bogu! Dan pogreba še ni določen.

Osebnosti

Belgrad, 13. jan. m. Za veroučitelja na učiteljsku v Ljubljani je postavljen v 7. skup. dr. Marjan Dokler iz Ljubljane.

Belgrajske novice

Belgrad, 13. jan. AA. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vozino na državnih železnicah udeležencem Jugoslovanske filatelistične zveze, ki bo v Belgradu 21. t. m. Olajšava velja za odhod od 19. do 21., za vrnitev pa od 21. do 23. t. m.

„Razkosati Nemčijo ...“

Nemški list odgovarja na mirovne pogoje, objavljene v francoski reviji

Berlin, 13. januarja. AA. DNB. »Berliner Börsen Zeitung« komentira v današnjem uvodniku članek, ki ga je objavila pariška »Revue de deux Mondes«. Ta revija postavlja sledeče mirovne pogoje Nemčiji:

Ni premirja pred zasedbo Berlina. Nobenih pogajanj predno ne izgine nacionalni socializem, in predno ne bodo iztrebljeni njegovi voditelji — živi ali mrtvi.

Ni miru predno se ne ustanovi posebna pokrajina med Švico in Severnim morjem pod angleško-francosko upravo.

Ni miru predno ne bo Nemčija razdeljena na posebne države, ki bi vsaka zase skedala o miru. »Berliner Börsen Zeitung« pravi, da je pisanje te revije značilno za duhovno razpoloženje, ki ga podpirajo Angleži. Pariški politiki so v toku 18 minulih mesecev podlegli vplivom mednarodnega židovstva, ki je dovolilo, da pride Francija v položaj, v katerem se danes nahaja. Pri tem pozabijo, da vojna že precej dolgo traja in da Angleži in Francozi niso pokazali nobenih uspehov. Poljaka je zasedena. Nemška vojska močno stoji na zapadnih utrdbah, nemška vojska mornarica gospodari na Severnem morju, ki ga kontrolira nemško letalstvo. Nemško letalstvo kontrolira ves prostor med Rono in Shetlandskimi otoki. Krava fantazija v Londonu in Parizu bi želela razdrobiti Nemčijo. Toda nemška armada je jamstvo nemške bodočnosti in nemška vojska je goepodar položaja.

Varčevati bo treba, svetuje angleški minister

London, 13. jan. t. Reuter. V Glasgowu je govoril finančni minister sir John Simon o potrebi velike varčnosti, kako hoče Anglija vzdržati, da ji ne bo treba zmanjšati vrednost denarja, te da bo imela denarja dovolj za vojno. Trije načini so, ki vodijo do cilja: Varčevanje, novi davki in zmanjšanje vporabe živil in drugega blaga. Naj se angleški narod odloči, da sprejme te žrtve.

Mraz v Berlinu

Amsterdam, 13. jan. t. Reuter. Tukajšnjim »Telegraaf« poroča iz Berlina o zanimivem dogodku, ki se je pripetil na enem tamkajšnjih kolodvorov. Veliko število mož, žensk in otrok namreč je zasedlo zakurjene čakalnice na kolodvoru in prineslo s seboj madrace, odeje in tudi male peči na špirt, na katerih so začeli kuhati mleko in čaj za otroke. Kolodvorske oblasti so jih hoteli pregnati, toda ker se nikdo ni hotel umakniti iz zakurjenih prostorov v svoja ledena mrzla stanovanja, so jih končno pustili prenočiti v čakalnicah. Nizozemski list pravi, da ta slika nazorno prikazuje, da v Nemčiji primanjkuje kuriva.

Zasuti rudarji — izgubljeni

Bartley, 13. jan. AA. Reuter. Dandaj so iz promogovnika, v katerem se je pripetila eksplozija, izvele 25 trupel. Izgubljeni je vsako upanje, da bi rešili ostalih 67 rudarjev, ki se nahajajo še v rudniku.

Bartley (zahodna Virginija), 13. jan. Havas: Reševalno moštvo je izgubilo vsako upanje, da bi moglo rešiti 97 rudarjev, ki so še vedno zasuti v promogovniškem oknu, kjer se je pripetila plinska eksplozija. Uprava rudnika se je izrazila v tem smislu ter pripomnila, da so rudarji prav gotovo že mrtvi, ker nimajo potrebnega zraka.

Ameriške križarke v Evropi

Lisbona, 13. jan. AA. DNB: Z Madeire poročajo, da je v Funchal prispela ameriška križarka »Brenton« z dvema rušilecema. Te edine ameriške vojne mornarice so prispale iz Barcelone ter ostanejo v Funchalu več dni. Poveljnik ameriške eskadre v evropskih vodah admiral Courtney je obiskal dopolne predstavnike portugalskih oblasti v Funchalu.

Lord Camrose, lastnik angleškega lista »Daily Telegraph« in še 30 drugih časnikov,

Lord Burnham, angleški voditelj »Daily Telegraph«.

Zemunska vrem. napoved: Hlad mrz po vsej državi. Delno oblačno vreme povsed, razen v vzhodnih predelih, kjer bo povečini oblačno. Zagrebška vremenska napoved: Hladno in oblačno.

Göring sviri industrijalce

»Thyssenova usoda naj bo svarilo za izdajalce«

Berlin, 13. jan. t. »Neue Zürcher Zeitung« javlja, da se je danes sestal vrhovni gospodarski svet v Nemčiji pod predsedstvom maršala Göringa, ki je imel zelo udaren začetni govor, da je nemška vlada zaplenila premoženje bogataša Thyssena, ker je zbežal v inozemstvo in da naj si drugi bogataši to lepo zapisejo za ušesa. Naj Thyssenov primer služi kot strašilo svarilo, kako Nemčija

postopa z izdajalci. Nemčija poziva voditelje nemške industrije, naj podvojijo svoje napore, da bodo v vsakem oziru ustregli zahtevam nemške vlade, ki govori v imenu potreb nemškega naroda in nemške države. Nemška vlada se ne bo ustrašila nobenih, tudi najbolj strogih ukrepov, ako bi industrija ne ustregla vladnim željam.

Stališče Balkana do nove politike Italije in Madžarske

Zanimivi glasovi iz Turčije in Bolgarije o vsebini belgrajske balkanske konference

Službeno glasilo rimske vlade pojasnjuje

Rim, 13. jan. t. Reuter. Glasilo zunanjega ministrstva »Relazioni internazionali« objavlja članek, v katerem pravi, da Italija nima nobenih napadalnih namenov proti Sovjetski Rusiji, da pa je odločno pripravljena braniti Podonavje in Balkan proti vsakemu boljševišemu poskusu prodreti na te prostore. Storiča bo to z istim plemenitim namenom, kot je svoje dni branila Španjo pred boljševiki. Takšna politika pa zahteva na drugi strani, da naj bi se že dolgo trajajoči prepri med podonavskimi in balkanskimi državami poravnali in da naj bi se izkoristila ugodna prilika, da se poravnajo v duhu pravičnosti.

Zato si Italija prizadeva, da bi dosegla zblizanje med temi državami, ki naj bi najprej jasno spoznale vse težave, ki jih obdajajo, potem pa priznale tudi vse pogoje, ki so potrebni, da začenja na balkanskem prostoru novo življenje. O tem sta se italijanski in madžarski državnik razgovarjala v Benetkah.

O čem bo govorila balkanska konferenca

O Benetkah in pomoči Romuniji

London, 13. jan. t. Reuter poroča iz Bukarešte, da ima balkanski posvet, ki je za dne 2. februarja sklican v Belgradu, na dnevnem redu predvsem dvojje vprašanje:

1. Pretres beneških sklepov med Italijo in Madžarsko ter proučevanje nadaljnjih razvojov v odnosih med Italijo in Madžarsko oziroma na Balkan.

2. Pretres možnosti vojaške in druge podpore Romuniji v primeru da bi bila napadena na sovjetski meji.

Reuterjev dopisnik zanika, da bi na balkansko konferenco prišli posebni opazovalci Bolgarije, Madžarske in Italije. Te države bodo zasledovale razvoj konference po svojih stalnih diplomatskih zastopnikih.

»Timesovo« poročilo iz Turčije:

Turčija se mnogo trudi pri Bolgarjih in Romunih da prehitita Italijo

»Timesovo« dopisnik v Istanbulu pošilja iz črno poročilo o dnevnem redu Balkanske konference in ga imenuje »kritični sestanek«. Dopisnik polaga veliko važnost na obisk, ki ga je te dni napravil v Sofiji državni podtajnik turškega zunanjega ministra Menemendzoglul, ki bo ostal kar tri dni v bolgarski prestolnici kot gost bolgarske vlade. — Turki državnik nosi s seboj stvarne predloge — piše »Timesov« dopisnik — glede tega, kako bi se dala poravnati vsa nesporazumjenja med Turčijo in Bolgarijo posebej, na splošno pa glede zboljšanja odnosov med Bolgarijo in državami Balkanske zveze. Turki predlogi so bili že preje sporoceni v Bukarešto, Atene in Belgrad, tako da jih te države sedaj že proučujejo in bodo o njih lahko navzele stališče na belgrajski konferenci. Turki polslužbeni list »Jeni Sabah«, ki je nekako glasilo zunanjega ministrstva, posveča članek odnosom z Bolgarijo in meni, da obstoja med dvema državama oziroma medsebojnega zaupanja. »So še nekateri oblaki, ki pa se dajo pregnati, in je upanje, da jih bodo razgovori med Menemendzoglulom in Kuseivanim tudi razpodeli, piše ta list, misleč s tem prijetljivo razpoloženje, ki vlada med bolgarskim ljudstvom do Sovjetske Rusije, kakor tudi poskuse Sovjetije, da bi pritegnila Bolgarijo k sebi s raznimi prijateljskimi uslužnostmi in obljubami ter jo pognala proti Turčiji in njenima zaveznikoma Angliji in Franciji.

»Timesov« dopisnik pravi, da Turčija nadaljuje svoj prijateljski pritisk na Romunijo, naj ugodni bolgarskim težnjam, tako da bo ta nepotest izginila in z njo vred tudi nevarnost, da bi jo tuje vesile izkoristile za svoje težnje po Balkanu.

»Timesovo« poročilo nadalje navaja, da so v Turčiji zadovoljivo vzeli na znanje prizadevanja Italije, da med seboj spoprijatelji Madžarsko in Romunijo. V Turčiji so namreč mnenja, da mora biti Italija sprico zaskrbljenosti zaradi komunistične nevarnosti na Balkanu zadovoljna z vsakim uspehom, ki ga doseže na Balkanu Turčija ter da v Rimu delovanje Turčije ne smejo smatrati kot neke vrste tekmovalstvo za vpliv.

Zanimiv je dodatek »Timesovega« dopisnika, da je Jugoslavija odsvetovala, da bi se moral sestanek vršiti v sedanjem trenutku. Konferenca bo namreč važna tudi zaradi tega, ker se mora

po pravilih Balkanske zveze ista podaljšati do 1. 1940, ako je nobena država ne odpove. Ali se bo to zgodilo?

Madžari slave Jugoslavijo in Bolgarijo

Budimpešta, 13. jan. t. Službeni list madžarske vlade »Pester Lloyd« je objavil uvodnik, ki je v vseh diplomatskih krogih vzbudil veliko pozornost. »Pester Lloyd« namreč naslavlja v njem zelo pristranske besede na naslov Jugoslavije in Bolgarije. List pravi, da so bili belgrajski in bolgarski odmevi na sestanek Ciano-Csaky v Benetkah polni prijateljskega razumevanja in da je to izraz pristranskega prijateljstva, ki vlada v teh dveh državah do Italije in Madžarske. To da je poročstvo za to, da bodo vse štiri države Madžarska, Italija, Jugoslavija in Bolgarija nadaljevale s tvornim delom za skupne koristi v duhu prijateljstva. Na koncu list s laskavo pohvalo imenuje jugoslovanskega poslanika Rašica in bolgarskega poslanika Stojlova, ki skupno s svojima ženama tako na političnem kakor na družabnem polju tako uspešno delujeta za utrditev prijateljstva med vsemi tremi državami.

Bolgari računa na poprave mej

Sofija, 13. jan. t. »Exchange Telegraph« meni, da so v bolgarskih političnih krogih prepričani, da je dal beneški sestanek med italijanskim in madžarskim zunanjim ministrom znamenje za

»novo politiko na jugovzhodu Evrope«, za politiko, ki predvideva gotove spremembe meja, ki so za ohranitev miru neobhodno potrebne. Vladni list »Utro« je zapisal, da ni koristno za mir, ako nekatere države neprestano ponavljajo, da so nasičene, da ne potrebujejo ničesar več, a da za to tudi ničesar nečajo drugim dati. Nova politika, ki začenja, priznava nujnost gotovih sprememb, vendar pa zahtevajo okoliščine, da se za izpolnitev teh nujnosti izberejo pravi trenutki, ko bodo spremembe v korist vsem. Naj se tiste države, ki so prizadele, med seboj posvetujejo glede najbolj ugodnega trenutka, ko bo mogoče pristopiti k temu tvornemu, za mir neobhodno potrebnemu delu.

Nemški vojniki že v poljski Ukrajini Težave za politiko Italije

Pariz, 13. jan. avas. Iz verodostojnih virov prihajajo poročila, o zelo tesnih odnosih, ki so se začeli razvijati med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo na področju Ukrajine. Ko so namreč Nemci podprli poljsko armado, so sovjetske čete z hitrim napredovanjem zasedle vso nekdanjo poljsko romunsko mejo, da tako preprečijo, da bi mogle priti do romunske meje nemške meje. Nemčija si je namreč že davno želela neposredne zveze z Romunijo, da bi mogla od tamkaj dobavljati petroleje. Sovjetska zasedba Ukrajine pa je te načrte prekrizala. Sedaj pa se opaža, da se je položaj zaradi sovjetskih porazov na Finskem spremenil in je Nemčija začela izvajati nad

Hitler bi posredoval med Finsko in Sovjetijo?

Nemčija nevoljna, ker Sovjetska Rusija ne more izpolniti gospodarskih obljub

Amsterdam, 13. jan. t. Reuter: »Telegraaf« objavlja poročilo iz Nemčije, v katerem pravi, da bi nemški državni kancelar Hitler rad videl, če bi se vojna na Finskem čim prej končala in bi se začela mirovna pogajanja. V Nemčiji se namreč boje, da se ne bi finska vojna razširila v splošno vojno na evropskem vzhodu, torej za hrbitom Nemčije. Nadalje občutijo v Berlinu, da finska pustoševščina resno ovira Sovjete, da bi izpolnili namram Nemčiji gospodarske obveznosti, ki so jih sprejeli. »Kölnische Zeitung« v tem smislu tudi že objavlja poročila iz Švedske, da se skandinavske države pripravljajo na mirovno posredovanje ter izražajo upanje, da bi bilo posredovanje za mir sedaj morda najbolj ugodno. Pogajanja med Sovjetijo in Finsko bi se nadaljevala tam, kjer so se pred izbruhom vojne končala. Nizozemski list trdi, da bi se morda Hitler sam osebno zavezal za mir kot posrednik med Sovjetijo in Finsko.

Finske izgube

London, 13. jan. AA. Stefani: Finsko poslanstvo v Londonu sporoča, da so finske izgube od začetka sovjetskega napada do 9. januarja t. l. bile sledeče: 234 mrtvih, 269 težko ranjenih in 210 lahko ranjenih.

Helsinki, 13. jan. t. Havas: Tekom večerašnjega dne ni bilo na Finskem nobenih večjih dogodkov. Na vzhodni fronti pri Salli zbirajo Sovjeti še vedno sveže čete in napadajo v gostih trumah. Finci so vse napade odbili. Na severni fronti poskušajo Sovjeti svoje vojske vaditi v smučanju, toda uspehi so zelo skromni in jim Finci delajo neprestane težave. Na južni fronti v Kareliji je bilo običajno delovanje sovjetskega topništva. — Sovjetsko letalstvo je izkoristilo večerajšnji lepi dan za bombardiranje večjega števila manjših mest v notranjosti Finske.

Bitka pri Salli

Stockholm, 13. januarja. AA. Havas: Po zadnjih poročilih, ki prihajajo iz Finske, se je finskim četam posrečilo pri Salli po večdnevni bitki obkoliti nekatere dele sovjetske divizije. Zdi se, da je sovjetskim četam bilo do tega, da popravijo svoj neuspeh pri Suomisalmu, in da so z namenom, da bi preprečili popolno obkolitev divizije, za katero gre, poslali nova ojačenja. V bojih, ki divjajo okoli Salle, sodeluje okoli 40.000 sovjetskih vojakov. Finske čete se poslužujejo v tej bitki iste taktike, kakor pri Suomisalmu, oziroma pri Raati. Ta taktika obstoji v tem, da so sovjetske čete privabile dalje v notranjost Finske ter da se na ta način oddale od svojih oporišč, predvsem pa, da jih Finci odrežejo od njihovih kuhinj.

Nekaterim finskim smučarskim patrolam se je posrečilo za sovjetskimi bojnimi črtami odrezati pot nekaterim sovjetskim oddelkom. Zaradi tega, ker so finski oddelki odrezali poti in pokvarili nekaj mostov, Sovjeti preskrbujejo svoje čete s pomočjo letal.

Sovjeti pošiljajo vedno več čet na Finsko

Helsinki, 13. januarja, t. Radio Roma: Prihajajo poročila, da je Sovjetija poslala na odsek vzhodne fronte pri Salli, kjer je obkoljena že tretja sovjetska divizija, dve sveži diviziji, da rešijo obkoljenke. Nadalje prihajajo poročila, da ima Sovjetija pred Mannerheimovo črto postavljenih 20 divizij, to je 350.000 mož, 2000 topov in odgovarjajoče število drugega orožja. Armada stoji med Laatokkim jezerom in Mannerheimovo črto.

Na zahodu bitke v zraku

Francozi sestrelili tri nemške bombnike

Pariz, 13. januarja. AA. Z nekega kraja na bojišču poročajo, da je bila snoči nad bojiščem velika zračna borba. Ko so Francozi opazili nemška letala, so se dvignili takoj francoski lovci. Dasi so francoski letalci opazili, da imajo opravka z »Messerschmitti 109«, ki so oboroženi s topovi, so navzile temu eklenili izvršiti napad. Dve francoski letali sta napadli najprej prvo skupino 6 nemških letal. Borba se je vodila v višini 5000 do 7000 metrov. Borba je bila kretka. Po več zračnih akrobacijah se je francoskima letalom posrečilo priti v ugoden položaj, ter je vsako sestrelilo po en nemški bombnik. Zadet pa je bil tudi bombnik, v katerem je bil poveljnik eskadrile. Na bombniku se je pojavil goet črni dim. Takoj nato je druga skupina francoskih letal napadla drugo skupino nemških letal, ki se je pojavila v višini 750 metrov. Borba se je končala v višini 800 m. Eno nemško letalo znanke Messerschmitt je bilo sestreljeno. Nato je nemška eskadrila, ki je štela 12 letal in ki je v toku borbe izgubila četrtno aparatov, opustila nadaljno borbo. Vsa štiri francoska letala so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča.

London, 13. januarja. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča, da so štiri nemški lovci vreti »Messerschmitti« večeraj nad nemškim ozemljem v bližini Luksenburga napadli angleške izvidniške letala, ki pa so jim erečno ušla brez vsake škodo. Trditve nemškega vojnega poročila, da so bila neka angleška letala sestreljena, niso resnična.

Angleška letala tudi nad bivšo Avstrijo...

London, 13. januarja. AA. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča: Naša letala so izvedla uspešne ogledniške polete nad Avstrijo, Češko in severozahodno Nemčijo. Vsa naša letala so se vrnila nepoškodovana.

London, 13. januarja. AA. Havas. Angleška letala so letela v četrtak zvečer nad Frankfurtom in Porurjem. Angleška letala so ob tej priliki zbrala zelo važne podatke. V toku iste noči so varnostne potrole bile zelo aktivne ter letale nad Helgolandom. Letala so se znala spretno izogniti nemškemu protiletalskemu topništvu. Vsa angleška letala so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča. Angleška letala so opazila v zalivu Rantum svetlobne znake. Ker so angleški letalci smatrali, da so to signali za nemška letala, so vrgli na ta kraj šest bomb. Nato je zavladala takoj popolna tema v zalivu. Omenjeni zaliv je eno najvažnejših oporišč za nemška pomorska letala, ki se udeležujejo na Severnem morju.

Sovjetsko Rusijo močnejši pritisk. Tako govorijo, da se nemške čete že nahajajo na ozemlju nekdanje poljske Ukrajine, ki je zasedena od Sovjetov. Uradno trdijo, da imajo nemške čete nalog samo nadzirati promet po železnici, ki vodi v Romunijo in da to delajo v popolnem soglasju s sovjetskimi generalnim štabom.

V diplomatskih krogih v Parizu menijo, da je prisotnost nemških čet v sovjetski Ukrajini že prvi znak nemško-sovjetskega vojaškega sodelovanja ter pristavljajo, da bo za Italijo zelo težko spraviti v sklad svojo politiko na Balkanu in v Podonavju, ki je naperjena proti boljševizmu, z zavezništvom Nemčije, ki sodeluje že na vojaškem polju vprav s tistim boljševizmom, proti kateremu se hoče Italija boriti, in to prav na tisti madžarsko sovjetski meji, ki jo hoče Italija pred Sovjeti zaščititi.

Nemško stališče

»Na Balkanu in v Podonavju nič brez nas«

Sofija, 13. jan. b. Običajno zelo dobro poučen dopisnik lista »Utro« poroča iz Berlina, da je merodajni nemški državnik v nekem razgovoru s njim posadil, da je Nemčija proti vsakršnim kombinacijam na Balkanu ali v srednji Evropi, če v njej ne bo sodelovala. Pri tem je popolnoma vseeno, od koga bi prišla pobuda za ustvaritev kakšnih načrtov na Balkanu. To izjavo je treba smatrati kot odgovor na politične kombinacije, ki so krožile po razgovorih grofa Ciano s madžarskim zunanjim ministrom grofom Csakyjem. — V zvezi s poročili, da Madžarska pričakuje, da ji bo Italija prišla na pomoč, ako bi postala žrtev napada, je dopisnik izjavil, da je tak sporazum neverjeten, ker bi mu Nemčija nasprotovala.

Anglija in Francija bosta pokupili ves turški izvoz

Carigrad, 13. januarja, t. Reuter. V Istanbulu je bil ustanovljen stalni angleško-francosko-turški gospodarski odbor, ki ima nalogo, pokupiti vse turško izvozno blago, ki je preje šlo v Nemčijo oziroma v druge balkanske države. Anglija in Francija bosta kupili vse in je Turčija dobila v ta namen že kredit 66 milijonov funtov (136 milijard dinarjev). Angleška in francoska vlada sta oddali že velike nabavke.

Danes sta dve sovjetski vojni ladji bombardirali mesto Koivisto, toda sta morali pobežniti pred finstimi obrežnimi topovi.

Stalin sam nadzira sovjetske operacije

London, 13. januarja. AA. Po vesteh, ki jih je dobil »Times« iz Stockholma, se Stalin vsak dan telefonično razgovarja z generali, ki so na bojišču ter v gotovi meri sam daje povelja za izvajanje operacij. V zadnjih dneh je bilo odpoklicanih veliko število častnikov in političnih komisarjev. Politični komisarji moskovske preletarske divizije so dobili povelje naj odpotujejo na bojišče.

Moskva, 13. jan. t. Reuter: V komisariatu za letalstvo, ki ga je vodil znani Kaganovič — ki je sedaj odstavljen, na njegovo mesto pa postavljen Hakšurin — se je začela strašna čistka. Odstavljena sta oba podkomisarja v letalski industriji Pakoljev in Voronov. Cela vrsta višjih uradnikov je bila zaprta. Tajna policija z veliko hitrostjo preiskuje in je spravila že celo vrsto krivcev za poraze na Finskem v zapore Lubianke. Moskovsko časopisje je začelo napadati »sovražnike proletariata«, kar je vedno znamenje, da se bližajo krvavi dogodki v sovjetski hiši. Nerodno je samo to, da je prizadet sam komisar Kaganovič, ki so ga imeli za Stalinovega ljubljence. Toda Stalin je že večkrat pokazal, da ne pozna čustev. Kaganovičeva usoda je zapečatena.

Angleški bombniki napadli tri nemške rušilce

London, 13. januarja. t. Reuter. Admiraliteta poroča, da so angleški bombniki večeraj napadli tri nemške rušilce v bližini nemškega otoka Helgoland pri rtu Horn ter jih obmetavali z bombami. Nekatero bombo so padle prav v bližino nemških rušilcev. Poročilo nemške admiralitete, da so nemška letala, ki so angleške bombnike napadla, nekaj teh sestrelila, niso resnična, kajti vsa angleška letala so se nepoškodovana vrnila v svoja oporišča.

Nemško poročilo o letalskih borbah

Berlin, 13. januarja. AA. DNB. Poročilo vojnovega poveljstva pravi: Na zahodu ni bilo posebnih dogodkov.

Letalske sile so nadaljevale 22. januarja z ogledniškimi poleti tako nad vzhodno Francijo kakor tudi nad Severnim morjem. Pri tej priliki so bili doseženi pomembni uspehi. Pri tej priliki so bila napadena od strani sovražnih lovskih letal. Napad se ni posrečil. Razen nekaj nočnih poletov, ki so delno kršili še enkrat holandsko nevtralnost, je bil le 12. januarja izveden pomembni polet britanskih letal nad Nemčijo. Po kratkem boju so Nemci zbili na tla letalo, ki je hotelo priti nekoliko dlje od meje. Sovražno letalo je treščilo na tla na francoskem ozemlju. V nemškem zalivu je osem britanskih bombnikov poskušalo izvesti napad na nemške rušilce. Dvema napadalcema se je posrečilo vreči bombe, ki pa niso naredile nobene škode. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno, drugo pa poškodovano. Ostalih šest britanskih letal se je umaknilo, ko je nemška protiletalska artilerija vevala srdit ogenj nanje.

Izjave francoskega mornariškega ministra

Pariz, 13. jan. t. Havas. Mornariški minister Campinchi je sprejel častnike ter jim navedel nekaj števil o uspešnem poteku pomorske vojne (»Slovenec« je te številke objavil v večerajšnji izdaji). Minister je razodel, da so Francozi potopili 10 nemških podmornic, Angliji pa 20, da znašajo nemške izgube, ki so uradno ugotovljene, 30 podmornic. Minister je dodal, da je prišla francoska kolonialna armada vsa v Francijo brez najmanjše nezgode. Končno je povedal, da grada francoske ladjedelnice sedaj 126 raznih vojnih ladij.

Založba „Naša knjiga“

obvešča cenjene naročnike, da je pravkar razposlala prvo knjigo letošnje knjižne zbirke

Giovanni Papini: Priče trpljenja Gospodovega

Po veliki noči izide druga knjiga

Hichens Robert: Alahov vrt v prevodu prof. A. Anžiča, ki bo obsegla 500 strani.

Ker bomo prilagodili naklado drugi, kakor tudi nadaljnim knjigam številu naročnikov, opozarjamo vse interesente, ki se še niso priglasili, da pohite z naročili.

Letna naročnina za štiri okusno opremljene knjige znaša din 240.— plačljivih v mesečnih obrokih po din 20.—.

Naročniki „Naše knjige“ uživajo izredne ugodnosti pri nakupu knjig, ki jih je založila Jugoslovanska knjigarna. **Zahtevajte prospekt!**

Založba: „NAŠA KNJIGA“ Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Gospodarstvo

10 let Gozdarske šole v Mariboru

Maribor, 12. januarja.

Te dni je dočakala gozdarska šola v Mariboru 10letnico svojega obstoja. 10letnica pa ni noben omembe vreden jubilej za šolski zavod, ki dela in živi v normalnih okoliščinah. Za mariborsko gozdarsko šolo pa je desetletnica obstoja velika stvar; saj menda še noben šolski zavod v naši državi ni bil v svojem obstoju tolikokrat ogrožen ter se ni boril s takšnimi težavami. Še danes — po desetih letih — ni rešeno vprašanje, čegava last je ta šola, ali države ali banovine, še danes se eksperimentira z njenim obstojem ter se izpreminja njen ustroj in še danes nismo spoznali, kakšnega pomena je zavod za naše narodno gospodarstvo. Tudi v prihodnjih letih se pomena šole ne bomo prav zavedali, toda bodoče slovenske generacije nas bodo blagovale za košček dobre volje, s katero smo ta zavod ohranili pri njegovem težkem življenju. Prav je, da se spomni skromnega jubileja mariborske gozdarske šole predvsem »Slovenci«, ki se je pred leti, ko je bila šola že tako rekoč obsojena na smrt ter se nihče ni več zanjo brigal, edini zavzel za zavod ter je vzbudil javno vest, da je bila že pripravljena ukinitve ter premestitev v Sarajevo v zadnjem trenutku preprečena.

Kako je prišlo do ustanovitve šole.

Ustanovitev gozdarske šole so že takoj po prevratu zahtevali slovenski gospodarski činitelji. Leta 1919. je javno spregovorila »Podravska podružnica slovenskega gozdarskega društva« in je s tem načela vprašanje ustanovitve gozdarske šole v Sloveniji. Od tedaj so se ponavljale zahteve vsako leto. Leta 1923. je prišlo na sejo »Jugoslovanskega šumarskega združenja« v Maribor odposlanstvo Pohorčev, Kobancev, Haložanov in Podravcev ter je zahtevalo, da se šola ustanovi. Ljubljanska podružnica »Jug. šumar. društva« je osnovala na običnem zboru 1924. leta »odsek za ustanovitev gozdarske šole«. Zahteve so se ponavljale vsako leto, ministrstvo za gozdove in rudnike je priznalo potrebo šole, za njo so se zavzemala razna društva, zahteve je podpirala javnost in časopisje, priporočale so jo krajevne oblasti ter jo je predlagal »odsek za ustanovitev gozdarske šole«. V proračunih ministrstva za leto 1920-21 in 1924-25 sta bila celo predvidena manjša kredita, ki pa nista bila zadostna. Šele ko je bil 1. 1929-30 minister za gozdove in rudnike dr. Ant. Korošec je daljnovidno omogočil potrebne kreditne postavke v svojem proračunu ter je izdal banovini nalog za pripravljalna dela.

Dne 15. januarja 1930 je bila šola formalno ustanovljena, pripravljala dela pa so trajala do jeseni 1930, ko se je šola nastanila v »oblastnem dvorcu«, ki je last banovine. S poukom pa se je pričelo šele sredi januarja 1931. leta. Organizacijski načrt je bil odobren 30. januarja istega leta.

Borbe za obstoj zavoda.

S tem organizacijskim načrtom je bil formuliran ustroj šole v enoletno in dvoletno. V enoletno so bili sprejeti kandidati, ki so položili izpite najmanj na ljudski šoli, v dvoletno tisti, ki so imeli predizobrazbo, enakovredno najmanj dvema razredoma gimnazije ali trem razredom meščanske šole. Ze kmalu po ustanovitvi so se začeli za zavod težki časi, polni borbe in preskušanj. Po dveh letih obstoja je bil zavod prvič resno ogrožen. Do jeseni leta 1932. nihče ni vedel, kaj bo s tretjim šolskim letom. Potem je prišel iz Beograda ukaz, da se mora šola v Mariboru ukiniti. Ker so gojenci dveletne šole rabili še eno leto absolviranja, se je likvidacija za to dobo preložila, zato pa se je ukinita enoletna šola. V tej

kritični dobi je priskočila zavodu na pomoč banovina, ki je prevzela vse izdatke za vzdrževanje zavoda. Četrto šolsko leto se je začelo v negotovosti, kljub temu pa so gojenci napolnili spet enoletno šolo ter prvi letnik dveletne. Ta Domo-klejev meč ukinitve je potem visel nad šolo še celo vrsto let. Leta 1937. je bila končno ukinita dveletna šola, pa tudi usoda enoletne šole je še vedno v nevarnosti.

Zakaj je gozdarska šola potrebna.

V času obstoja te edine naše gozdarske šole so se pojavljali predvsem na merodajnih mestih v Belgradu mnogi glasovi o nepotrebnosti šole in navajali vsi mogoči razlogi, ki ni najopravičljivejši mehanizem ravnanja z njo. Pri dokazovanju o potrebnosti šole ne bomo iskali vzgledov in dokazov v tujini, dasi bi bili prav vzgledi inozemstva zelo poučni. Videli bi, kako bogato so razni narodi in države oboroženi s nižjimi gozdarskimi šolami in da imajo te šole ogromen kulturni in gospodarski pomen. Dokazov o potrebi gozdarske šole v Sloveniji imamo dovolj doma.

Večji del slovenskih gozdov je razdeljen na mala in manjša gozdna posestva. Ti gozdovi so večinoma preveč izkoriščani ter se slabo ali popolnoma nič ne gojijo. Ogromne površine se zasajajo z vrstami gozdnega drevoja, ki ni primerno za tla in za podnebje ter nam ne prinašajo nobenega haska. Pogledimo samo na umetno širjenje smreke v nižinskih predelih, kjer je vrednost teh umetno ustvarjenih gozdov neprimerno manjša, kakor bi jo moral imeti pravilno zasajen in gojen gozd. Izkoriščanje malih gozdov je na razmeroma nizki stopnji. Lastniki iz gozda ne dobivajo tiste vrednosti, kakor bi jo imeli pri pravilnem izkoriščanju. Način spravljanja obdelanega lesa iz gozdov je zastarel. Pod vsako kritiko pa je še vedno predelava lesa na naših žagah. Večina kmečkih posestnikov tudi nima pojma o lesni trgovini ter so prepusteni popolnoma raznim posrednikom, ki živijo od neznanja producentov. Potrebno je torej posvetiti več sil gozdarski prosveti in strokovni izobrazbi gozdnih posestnikov. Matica vsega prosvetnega dela na gozdarskem strokovnem polju more biti samo gozdarsko šolstvo, ki daje nujno potrebno predizobrazbo bodočim gozdnim posestnikom in drugemu gozdarskemu osebju. Prav tako pa je potrebna iz istih razlogov gozdarska šola za srednja gozdna posestva in prav posebno še zaradi lesne industrije in trgovine. Lesna industrija nujno rabi pomožno osebje s primerno strokovno izobrazbo. Večji del predelave lesa na Slovenskem je še vedno tak, kakor pred 100 leti. Toda prav zadnja leta, ko smo se morali boriti za inozemske trge, so nam pokazala vso pomanjkljivost naše industrijske predelave lesa. Danes so potrebni novi in sodobni stroji, točnejša kalkulacija, novi načini dela ter boljše kvantitativna in kvalitativna izbira lesa. Samo na ta način bomo mogli tudi z blagom in ne samo s pridnostjo in delavnostjo postati zmorni konkurence.

Premalo strokovno izobraženega gozdarskega osebja.

Pri pomislekih, ki naj bi najbolj »tehno« dokazovali nepotrebnost mariborske gozdarske šole, se je največkrat navajalo, da bo gozdarska šola ustvarjala nov proletarijat, ki ne bo mogel dobiti nikjer zaposlitve. Dejstva pa govorijo o tem povsem drugače. Do sedaj so bili še vsi absolventi šole zaposleni — ali na domačih posestvih, ali pa po drugih gozdarskih službah. Res pa je, da bi bilo treba izpremeniti zakon o gozdih, ki pozna v javnih službah le gozdarje inženirje ter gozdne čuvaje, katerim pa po zakonu o gozdih zadostuje le — pismenost. Taki čuvaji brez strokovne izobrazbe pa ne morejo biti sposobni za pravilno gozdarsko delo v gozdu. To dejstvo je tudi menda priložilo ministru za gozdove in rudnike, da je v proračunski debati moral ugotoviti, da režija v državnih gozdovih ne posluje zadovoljivo in da ni dosegla pričakovanih uspehov. Nele naše kmetko gozdarstvo in zasebna gozdarska podjetja, tudi pametno gozdarjenje v državnih gozdovih zahteva strokovno izobraženo gozdarsko osebje, ki ga vzgaja gozdarska šola v Mariboru. Zasebno gozdno gospodarstvo se že v polnem obsegu zaveda pomena strokovno izobraženih moči pri svo-

Ravnateljstvo Trgovskega učilišča Robida

sporoča, da je še čas za vpis v šestmesečni tečaj za stenografijo in strojepljse. Pouk po priznani Robidovi metodi, ki prinaša najboljše uspehe. Pojasnila: Trnavska ul. 15.

Povečanje prometa ljubljanske borze

Objavljene so številke o lanskoletnem prometu na ljubljanski borzi. Te številke kažejo, da se je predvsem razveseljivo povečal devizni promet. Skupni devizni promet je znašal 516,5 milijonov dinarjev, dočim je znašal leta 1938 samo 394,8 milij. din. Vključ znanemu povečanju prometa še ni dosegel rekordne višine, ki je bila izkazana leta 1929 s 978,74 milij. din. Da se je lani devizni promet tako povečal, je pripisovati predvsem povečanju prometa v klirinških čekih. Promet v Berlinu je narasel od 175,1 na 321,9 milij. dinarjev. Ker je pri nas večje povpraševanje za klirinške čeke na marke, so se naše borze posluževale tudi institucije, ki razpolaga z večjimi količinami nemških mark, katere dobe od svojega izvoza. Tako se zadnja leta poslužuje pri svojih deviznih transakcijah ljubljanske borze tudi Priv. izv. družba. Za Berlinom pride po višini prometa takoj na vrsto London, ki je izkazal lani 148,1 milij. din prometa (1938 135,9 in 1937 93,9 milijonov din). Nadalje je lani narasel promet v devizi Newyork od 24,2 na 32,3 milij. din, vendar promet v devizi Newyork še ni dosegel višine iz leta 1937, ko je znašal 33,6 milij. din. Nazadovanje izkazuje promet v devizi Curih od 15,8 na 8,0, Solun od 1,6 na 1,1, Amsterdam od 5,4 na 0,6. Nekoliko se je zvišal promet v Trstu: od 0,3 na 0,4 milij. din, v znatnejši meri pa promet v Pragi: od 0,3 na 3,5 milij. din, ker je bil uveden s Češko, oziroma pozneje s protektoratom zasebni klirinški promet.

Razen navedenih deviz je bilo nekaj prometa tudi v devizah: Pariz, Bruselj, Sofija, Stockholm, Montreal in Budimpešta.

Najvišji je bil devizni promet meseca decembra lani, ko je znašal skoraj 58 milij. din, najmanjši pa septembra z nad 28 milij. din.

V valutah ni bilo od leta 1933 dalje nobenih zaključkov. Promet v vrednostnih papirjih je narasel od 0,8 na 4,7 milij. din. Predvsem je bilo 2 milij. din prometa v 5% srednjeročnih obveznicah za javna dela, in 1,7 (0,5) milij. din v delnicah Trboveljske premožkopne družbe, nadalje se je povečal tudi promet v drugih državnih papirjih, zlasti v obveznicah vojne škode.

Promet zagrebske borze

Iz podatkov tajništva zagrebske borze posnemamo, da je lani skupni promet zagrebske borze celo nekoliko nazadoval v primeri z letom 1938. Skupni promet je namreč znašal 1.661,2 milij. din, dočim je leta 1938 znašal 1.752,4, leta 1937 pa celo 1.847,97 milij. din. Najbolj je nazadoval devizni promet.

Promet v posameznih vrstah poslovanja je znašal: devize 1.563,3 (1938 1.661,55) milij. din, dinarske obveznice 47,6 (35,1), obveznice v tuji valuti 19,1 (19,34), zadolžnice in zastavni listi 0,05 (—), delnice denarnih zavodov 1,15 (0,5), delnice industrijskih in drugih podjetij 6,6 (1,2), valute 4,84 (8,2) milij. din, skupno devize in vrednostni papirji 1.642,6 (1.725,86) milij. din. Blagovni promet se je zmanjšal od 26,5 na 18,55 milij. din.

KINO MATICA

Telefon 21-24

Ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

V vrtincu strasti

Ganljiva drama velike ljubezni, katero pa je oskrnilo človek-zver. Witold Zacharewicz, Lidi-ja Wisocka, B. Samborski

Vstani in bori se

Kino Sloga tel. 27-30

Danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

jem poslu ter zaradi tega dobe absolventi mariborske šole prav lahko službe. Zaposleni so v najrazličnejših podjetjih in ustanovah širom vse države. Prav umestno je tudi, da je sedaj z odlokom prosvetnega ministra končno urejen čin nižje gozdarske šole v Mariboru. Glasom tega odloka ustreza enoletna nižja gozdarska šola izobrazbi dveh razredov srednje šole ter daje šolsko kvalifikacijo za službo zvanika po § 10. zakona o uradnih, dokler ostanejo osebe s to kvalifikacijo v svoji stroki. Dveletna državna nižja gozdarska šola v Mariboru s predhodno izobrazbo dveh razredov gimnazije ali treh meščanske šole ustreza izobrazbi nepopolne srednje šole ter daje šolsko kvalifikacijo po § 45. odst. 1., zakona o uradnih, dokler ostanejo osebe s to kvalifikacijo v svoji stroki.

Šolski gozd, gozdarski muzej.

Gozdarska šola nikakor ne bi hotela biti le tovarna za gozdarske absolvente, marveč bi hotela biti še kaj več. Zato si prizadeva, da bi dobila tudi postajo za gozdne poizkuse, kar bi gotovo imelo ugodne posledice v našem gozdarstvu in bi se v naših gozdovih sadovi njenega dela gotovo poznali. Take postaje imajo drugod v inozemstvu, pri nas pa na Hrvaškem in v Srbiji, le Slovenija jih nima. Prav tako bi bil šoli nujno potreben šolski gozd, ki naj bi bil tako velik, da bi bil življenjsko sposobna gozdarska enota v upravi gozdarske šole. Razveseljivo pa je, da je vprašanje gozdarskega muzeja krenilo z mrtve točke. Tak muzej se bo ustanovil ter bo dobil na razpolago tri sobe v mariborskem gradu. Strokovno vodstvo muzeja bo imela gozdarska šola, upravo pa bo vodilo Muzejsko društvo. Muzej bo obsegal sistematično zbirko iz gozdarstva in lesne industrije. Pomenil bo propagando gozdarstva ter bo seznanjal javnost z gozdarskimi vprašanji.

Kaj bo v bodočnosti z gozdarsko šolo?

Les je veliko bogastvo Jugoslavije in le malo držav je v Evropi, ki bi bile z gozdom tako bogato obdarovane. Od celotne površine Jugoslavije v izmeri 24.754.200 ha odpade na gozdove 10.491.986 ha. Samo naša Slovenija ima 688.385 ha gozdov. Ti gozdovi niso samo last tistega, ki jih ima, temveč last vseh Jugoslovancev. Za izobrazbo gozdnih veščakov imamo v naši državi dve gozdarski fakulteti, v Zagrebu in Zemunu, za izobrazbo nižjega izvršilnega osebja pa državno logarsko šolo v Sarajevu in nižjo gozdarsko šolo v Mariboru. Bivša čehoslovaška republika, ki je imela po površini manj gozdov kakor Jugoslavija, pa je imela dve visoki, štiri srednje in tri nižje gozdarske šole. Zelo mala bivša Avstrija s samo 3 milijoni ha gozdov je imela poleg visoke in ene srednje gozdarske še dve nižji gozdarski šoli. Vse to nam dovolj nazorno kaže, da je gozdarska šola v Mariboru važen faktor za naš gospodarski napredek. Enkrat za vselej mora prenehati nevarnost, ki se sedaj vsako leto ponavlja, da bi se pouk na gozdarski šoli uklinil z motivacijo, da Jugoslavija ne potrebuje strokovne državne gozdarske šole s stopnjo nepopolne srednje šole, ker niti zakon o gozdih niti zadevna uredba ne predvidevata v državni službi osebja s strokovno kvalifikacijo. Tak zakon je nesodoben ter današnjim potrebam našega gozdnega gospodarstva ne odgovarja, pa ga je treba izpremeniti, ne pa zaradi mrtvih črk zakona ukiniti živo potrebno strokovno šolo.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 8. januar kaže naslednjo sliko (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. decembra 1938): Aktivna: zlato v blagajnah 1.977,9 (+ 0,25), zlato v inozemstvu, skupna podlaga 1.988,7 (plus 0,25), devize izven podlage 739,34 (+ 8,3), kovani denar 316,25 (— 1,25), posojila: menična 2.014,4 (— 70,85), lombardna 79,0 (— 59,1), skupno posojila 2.089,4 (— 129,9), vrednostni papirji 405,84 (— 2,5), eskont bonov državne obrambe 862,0 (+ 294,0), efekti rez. sklada 232,0 (— 1,1), razna aktivna 2.597,7 (— 15,6).

Pasiva: bankovni v obliku 9.679,6 (— 18,26), drž. terjatve 100,8 (+ 48,2), žirovni računi 986,14 (+ 87,07), razni računi 848,85 (+ 77,3), skupno obveznosti po vidu 1.930,8 (+ 212,6), obveznosti z rokom 100,0, razna pasiva 297,3 (— 42,6).

Obtok bankovcev po vidu 11.610,4 (+ 194,54), zlato v blagajnah po stvarni vrednosti 3.181,9 (+ 0,4), od tega samo zlata v blagajnah po stvarni vrednosti 3.164,645 (+ 0,4) milij. din, skupno kritje 27,40 (v prejšnjem izkazu 27,86+), od tega samo z zlatom v blagajnah 27,25 (27,71) %.

Izkaz kaže znatno zmanjšanje posojil zasebnemu gospodarstvu, ki je v stanju zaradi izboljšanja položaja na denarnem trgu vračati kredite. Da je izboljšanje položaja, se vidi tudi v znatnem povečanju stanja žirovni računov, kar znaša skupno 217 milij. din. Tudi državne naložbe so se povečale kakor tudi račun. Na drugi strani pa se povečala posojila državi za 294 milij. din. Zaradi tega se obtok bankovcev ni mogel v znatni meri zmanjšati. Zaradi povečanja obveznosti po vidu se je odstotek kritja nekoliko zmanjšal.

— Po pogosti nasečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznjen črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Of. reg. S. br. 30474/35.

Kakšne podatke je navesti v prošnjah za uvoz surovin iz deviznih držav, iz Beograda poročajo, da bo Narodna banka izdajala odobritve za uvoz surovin v letu 1940 po količini (teži) na osnovi danih odobritev v letu 1939 od 1. januarja 1939 do 31. decembra 1939. Zato služi za podlago prijavljeni uvoz v 1. januarja 1939 do 14. februarja 1939 in izdana dovoljenja po Narodni banki v dobi od 15. februarja 1939 do 31. decembra 1939 (od ustanovitve kontrole uvoza). Ob predložitvi podatkov Narodni banki o uvozu od 1. januarja do 14. februarja 1939 je bil prijavljen samo skupni znesek vrednosti blaga, zato je potrebno, da vsako podjetje naknadno prijavi količino (težo) uvo-

Globoka in vsebinsko močna filmska drama dveh pustolovcev, ki sta se v ogrojeni medsebojni borbi zaklela, da končata drug drugega, a sta prisiljena da vzajemno rešita življenje. U gl. vlogah najboljši ameriški filmski zvezdniki: Wallace Beery, Robert Taylor, Florence Rice

ženega blaga, da bi mogla Narodna banka izdajati dovoljenja za uvoz v tek. letu po teži. V kolikor posamezna podjetja ob predložitvi podatkov o uvozu ali zahtev dovoljenja niso navedla točno teže (v tonah ali v kg), je v njihovem interesu, da to store sedaj naknadno. Dovoljenja se izdajajo po tromesečnih (ena četrtina določenih kontingentov za 1940). Pri masnosti se jemlje skupno loj, koprarn, kokosovo olje, živalska mast itd. Pri tem se pri kopri vzame razmerje: 100 kg kopre je 62 kg kokosovega olja.

Povračilo carine pri izvozu naših proizvodov v Francijo. Nova trgovinska pogodba z Francijo od 30. decembra lani določa, da se povrne francoske uvozne carine za naslednje jugoslovanske uvozne proizvode: 4.000 klavnih konj, 200 met. stotov suhih klobas, 6.000 met. stotov jaje, 20.000 ton suhih češpih in 65.000 ton lesa. Količina celulozne mase, ki se lahko uvozi v Francijo po minimalni tarifi, je bila zvišana od 8.000 na 13.000 ton. Te ugodnosti bodo prišle predvsem v dobro naši vladi. Trgovinski in plačilni sporazum je stopil v veljavo dne 1. januarja 1940 in se lahko odpove v oktobru za konec leta, drugače se tiho podaljša za tri mesece.

Bolgarske dobave premoga. Iz Beograda poročajo, da je sklenjen sporazum o večjih nabavah premoga za državne železnice iz bolgarskega rudnika Pernik. Gre za dobavo 110.000 ton črnega premoga.

Tovarna verig, d. d. v Lescah pri Bledu. Zaradi izprememb v večinski posesti sta bila izbrisana upravna svetnika dr. Slokar Ivan in dr. Dermastja Josip, vpisana pa člana upravnega sveta Verovšek Jurij in Zupan Miroslav.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Novaka Emila, trg. z meš. blagom v Ljubljani, Tržaška cesta 88; narok za sklepanje poravnave 6. februarja, oglasiti se je do 25. januarja 1940.

Potrjena poravnava: Stiger Ida, trgovka v Slovenski Bistrici.

Konec poravnave: Mizarska zadruga reg. zadr. z om. zavezo, Ljubljana, Hrenova ulica 8.

Likvidacija: Ivan Zivic sin in drug, gradbeno podjetje, družba z omei. zavezo v Mariboru. Prodajno društvo proizvodov tvornice Zlatorog, d. z o. z. v Mariboru.

Licitacije: Dne 20. januarja bo pri štatu za utrjevanje v Ljubljani licitacija za dobavo fižola, riža, svinjske masti, olja, kisa in testenin.

Borze

Dne 13. januarja.

Denar

Curih. Beograd 10, Pariz 10, London 17,65, Newyork 445,90, Bruselj 75,15, Milan 22,50, Amsterdam 238,37, Berlin 178,75, Stockholm 106,15, Oslo 101,32, Kopenhagen 86,075, Sofija 5,30, Budimpešta 7,9, Atene 3,35, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,30, Buenos Aires 100,5.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Zivinski sejem v Novem mestu, dne 8. januarja 1940. Dogon: 190 volov, 44 juncev, 50 junic, 85 krav in 730 prašičev. Kupcija je bila slaba, ker ni bilo tujih kupecv. Prodanih je bilo le 44 volov, 12 juncev, 50 junic, 25 krav in 135 prašičev. Cene živine: Voli I. vrste 5,50—6 din, II. vrste 4—5 din, III. vrste 3,50 din, telice I. vrste 5 din, II. vrste 3—4 din, krave I. vrste 4—4,50 din, II. vrste 3,50 do 4 din, III. vrste 2,50—3 din, teleta I. vrste 6 din, II. vrste 5 din, prašiči špeharji 8—9 din, prašiči pršutarji 6—7 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 12 din, II. vrste 10 din, III. vrste 10 din, teletina 14 din, svinjina 14 din, slanina 18 din, svinjska mast 20—22 din, čisti med 18 din, goveje surove kože 12 din, telečje surove kože 16 din, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Cene kmetijskim pridelkom: Pšenica 175 din, ječmen 175—190 din, rž 180—200 din, oves 180 din, koruza 200 din, fižol 450—800 din, krompir 175 do 200 din, seno 130—150 din, slama 50 din, jabolka I. vrste 300—400 din, hruške I. vrste 400 din, II. vrste 300, pšenična moka 375 din, koruzna moka 250 din, ajdova moka 400 din za 100 kg. Bukova drva 60—70 din za kub. meter, jajca 1,25 din za 1 kos, mleko 1,50—2 din za liter, surovo maslo 28—32 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3—4 din za liter, finejšje sortirano vino 6 din za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Murski Soboti, dne 7. januarja 1940. Biki I. vrste 6 din, II. vrste 4,50—5 din, III. vrste 4 din, telice I. vrste 6 din, II. vrste 4,50—5 din, krave I. vrste 3—3,50 din, II. vrste 2,50 din, III. vrste 2—2,25 din, teleta I. vrste 4,50 din, II. vrste 4 din, prašiči špeharji 10 din, prašiči pršutarji 8—8,50 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 12 din, svinjina 14 do 15 din, slanina 16 din, svinjska mast 20 din, čisti med 14—15 din, goveje surove kože 10 din, telečje surove kože 12 din za 1 kg. — Pšenica 1,80 din, ječmen 1,60 din, rž 1,60 din, oves 1,50 din, koruza 1,45 din, fižol 4 din, krompir 1 din, seno 0,80 din, slama 0,40 din, pšenična moka 4 din, koruzna moka 2—2,50 din, ajdova moka 3 din za 1 kg. — Drva 45—95 din za kub. meter, jajca 0,90 din za 1 kos, mleko 2 din za liter, surovo maslo 25 din za 1 kg.

Preddvor

Odbor preddvorne občine je izročil g. duh. svetniku in župniku Valentinu Sitarju diplomu članstva občine Preddvor. G. svetnik Sitar je v 6 letih, kar s tako srečno roko vodi preddvorne župnijo v prelepem gorenskem kotu pod zastavim Storičcem, storil občini sami in celo mestu Kranju neprecenljivo dobroto s tem, da je kljub vsem težavam s svojim neumornim prizadevanjem uspel, da se je izpod plečate Zaplata spjel vodovod, ki bo oskrboval z zdravim in svežo vodo Preddvor in vasi na poti do Kranja. Kranj ne bo odslej več trpel pomanjkanja vode. Deležne je bodo tudi vasi med Kranjem in Skofjo Loko, do koder bo vodovod spjel. Za to in še za druge zasluge, ki jih ima goepod svetnik za preddvorne občino, so ga hvaljevali občani izvolili za častnega člana svoje občine.

Številke in dejstva govore

Rast slovenskega rodu je v nevarnosti

Ljubljana, 13. januarja. Pod naslovom »Naroda rast — zdravje družin« snovi na prosvetnem večeru v frančiškanski dvorani predaval ravnatelj Higijenskega zavoda v Ljubljani dr. Ivo Pirč o slovenski družini in je s pomočjo številnih zdravstvenih statistik, grafikov in raznih fotografij razgrnil pred poslušalci dokaj mračno podobo sodobnega slovenskega rodu, kar se tiče njegove rasti in zdravja. Predavanje je po svoji vsebini tako zanimivo in tehtno, da ga objavljamo v obširnejšem izveščku:

Slovenska vas s svojimi družinami je rezervoar ljudske moči in napredka. Ta rezervoar mora ostati zgrajen tako, da bo ostal neizčrpljiv vir za vse čase. Največja nesreča bi zadelo slovensko ljudstvo, če bi ta rezervoar razpokal in se zrušil, če bi se omajali temelji slovenske družine. Kažejo se že znaki in napovedovalci te nevarnosti. Čas je, da jih vsa javnost vidi in spozna in da se s pomočjo oblasti vse ukrene, zdej, ko je še čas, da se zlo prepreči.

Slovenska družina šteje povprečno le še 5 članov

Iz popisa prebivalstva izveemo, da ima danes naša družina povprečno le še 5 članov. Če bi pri tem ostalo, bi še nekako šlo, kajti en otrok ostane za nadomestilo očeta, drugi za nadomestilo matere, tretji za rast naroda in države, vendar grozi racionaliziran družinski režim zaradi svoje večje privlačnosti omejitvi število otrok le navzgor, pušči pa odprta vrata za omejitve navzdol. Priselovna slovenska kmečka družina postaja že zelo redka in se morajo zanjo že razpisovati nagradni natečaji po časopisih. Čedalje več je družin, ki se branijo otrok in ki se omejujejo na enega ali dva otroka. Iz Francije in iz bivše Nemčije (ne iz Hitlerjeve!) se bilo nepotila bela kuga tudi na Slovensko.

Rojstva padajo od leta do leta

Vitalna statistika nam pokaže, da postaja padec rojstev v Sloveniji konstanten. Od 30 na 1000 v letu 1921 je padla rodnost skoraj na 20 na 1000 v letu 1938. Leta 1938 je bilo v Sloveniji 26.800 rojstev, to je za 4500 manj kakor pred petimi leti. Pri tem pa padec rojstev ni nič manjši v podeželskih okrajih kakor v mestih in se v padanju rojstev odlikujejo v isti meri industrijski in čisto kmečki okraj.

Rast prebivalstva v Sloveniji je najmanjša v državi

V desetletju 1921 do 1931 je bilo v Sloveniji 119.343 oseb več rojenih kakor jih je umrlo. Prebivalstvo Slovenije pa je zrastle le za 83.000 oseb, kajti 35.000 se jih je izselilo. V tem desetletju se je v Sloveniji povečalo prebivalstvo le za 8%, v vseh drugih banovinah pa za več kakor 8%, v drinskem celo za 25%. Razmnoževanje prebivalstva je v Sloveniji najmanjše. To dejstvo je za nas tudi politično važno, kajti ostala dva naroda v državi rasteta mnogo hitreje kakor pa mi Slovenci. V Jugoslaviji nas je bilo pred 20 leti ena dvajsetina, danes nas je ena petnajstina, če bo šlo to padanje rojstev še tako naprej, nas bo v 20 letih le še ena dvajsetina.

Uničevanje nerojenih...

Akutno je tudi vprašanje preprečevanja spočetja in porodov. Tekom zadnjih petih let je padlo število rojstev za 4500 in ker se v tem času število porok in zakonskih parov ni zmanjšalo, lahko iz tega sklepamo, da se teh 4500 rojstev umetno prepreči. Če vzamemo, da se je že pred 20

Jubilej dela, trpljenja in sreče

Da je že 40 let, odkar sta stopila pred oltar sv. Jakoba v Ljubljani Ivan in Marija Tršek? Ko ju tako gledaš, kako sta še vsa mladostna in s kako vedrino spremljata dogodke v svetu, misliš, da se pripravljata še le na srebrno poroko. Pa je le res, da sta si že pred 40 leti podala žuljavi roki ter si objavila zvesto pomoč za vse življenje. Da, žuljavi sta bili njuni roki, kakor sta bili žuljavi skozi vse življenje. Saj sta jubilarita tipična

na služabnika dela, izrazitega težaškega dela. Ni sta iskala stalnih in lagodnih služb, temveč sta kot božji dar sprejemala vsako delo in izkoristila vsako priliko za skromen zaslužek. Kot božji dar sta pa sprejemala tudi vrsto otrok, lepo vrsto, deveta jih je bilo. Z ljubeznijo sta jih negovala in z mirno vdanostjo sta se klanjala božji volji, ki jima je šest otrok v nežni mladosti presadila v boljše življenje. Danes, ko gospod Ivan korajžno nosi svojih 70, gospe Marija pa 65 let, ponosno zreta na svoje tri še živeče otroke, katerih najmlajšega imata pri sebi in ki jima lajša večer življenja.

Jubilarita sta pravi posnetek božje družine v Nazaretu. Delo in trpljenje, tuptam redko posejano s žarki tihe sreče, zvestoba drugega do drugega in neprestana skrb za duhovno in življenjsko srečo svojih otrok, nad vsem pa neomajno zaupanje v božjo dobroto in pravičnost, to so sestavni deli bogatega življenja jubilarantov.

Čeprav jima borba za vsakdanji kruh ni dopuščala, da bi stopila v oskranji slovenskega krščanskega gibanja, sta vendar s iskrenim veseljem spremljala rast in uspehe katoliških organizacij in politične organizacije katoliških Slovencev. V tem duhu sta vzgojila tudi svoje otroke.

Naj dobrotni Bog jubilarantoma na njih etara leta že tu na zemlji poplača njih vdanost z zdravjem, še dolgem življenjem in mnogotero srečo. Mi jima pa k štiridesetletnici poroke, ki jo prav na današnji dan praznujeta, iskreno čestitamo.

leti preprečilo na leto tudi toliko rojstev, bi torej danes znašalo število preprečenih rojstev najmanj 9000. Žal se ne da zbrati zanesljivih podatkov, koliko od tega števila odpade na splave. Ker pa ljudstvo na podeželju nima in ne pozna sigurnih sredstev in metod za preprečevanje spočetja, je verjetno, da bo večji del omenjenega števila odpadel na splave. Zagovarjanje splavov iz kakršnihkoli ozirov nima opravičila. Največkrat narekuje zakoncem seči po splavu egoizem, želja po udobnejšem življenju. Nevarnost pa leži v tem, da je vzelo ljudstvo regulacijo rojstev v svoje roke in je izgubilo spoštovanje onih postav, ki so varovale to narodno svetinjo. In zdej, ko je v neki meri prepuščeno spočetje volji poedince, ee je lavina utrjala in ne vemo povedati, kje se bo ustavila. V nevarnosti smo, če ne homo nicefar ukrenili, da bo z nami tako kakor s Francozi, ki si ne morejo več pomagati in izumirajo.

Eno od sredstev, s katerimi se bo morala bodoča samoppravna Slovenija boriti proti temu zlu, je družinski davek in družinska podpora. Treba pa bo tudi z načrtnim gospodarstvom zaposliti nove moči, ki prihajajo na delovni trg; slovenska zemlja še marsikje čaka pluga in motike, prave agrarne reforme, melioracij itd. Letni prirast 8000 ljudi je za našo bodočnost nezadosten in moramo brezpozgojno najti pomoč, da našo življenjsko silo podvojimo.

Vsak deveti slovenski otrok je nezakonski

Resen socialen in zdravstveni problem je tudi dejstvo, da se v Sloveniji rodi vsako leto nad 2500 otrok izven zakona, kar predstavlja nad 11% vseh rojstev. Vsak deveti otrok se torej pri nas rodi brez tiste zaštite, ki mu jo daje družinsko življenje. Število nezakonskih otrok v Sloveniji presega vse druge kraje v državi, sklada pa se s številom, ki ga sicer vidimo v alpskih deželah. Največji odstotek nezakonskih otrok kaže okraj Maribor levi breg, in sicer 32, nato Dravograd 24, Slovenjgradec in Ljutomer s 16 itd. Ne zdi se dopustno sklepati iz tega pojava na padec vere ali morale, marveč ravno nasprotno, mogoče je dvojce: da v teh krajih sodi ljudstvo za manjše zlo nezakonskega otroka kakor pa preprečitev spočetja ali prekinitev nosečnosti s splavom, ali da je še neuko in primitivno in si še ne zna pomagati. Izločiti moramo tudi gospodarski moment, češ, da zaradi siromaštva ne pride do poroke, kajti število porok v imenovanih krajih ni nič manjše kakor drugod.

Rak - rana — izseljenstvo

G. predavatelj je nato govoril še o izseljenstvu, ki močno vpliva na to, da je prirast prebivalstva v Sloveniji tako majhna. Iz Slovenije se je leta 1937 izselilo 7400 ljudi, iz vse Jugoslavije pa v istem letu 19.600. Slovenija je v 10 letih na izseljevanju izgubila nekaj nad 3 odst. prebivalstva. Največje je izseljevanje iz Prekmurja, Bele Krajine, Kočevskega in iz Dolenjske, torej iz pasivnih krajev.

Zvišana umrljivost v podeželju

Na majhen prirast slovenskega ljudstva vpliva tudi zvišana umrljivost v podeželju. Umrljivost v Sloveniji sicer pada, vendar prepočas in počasneje kakor pada število rojstev, tako da je preostanek odnosno prirastek vedno manjši. S skrbjo moramo gledati na našo severno mejo, kajti ravno v tistih okrajih je umrljivost največja. To so okraj Ptuj, Ljutomer, Dolnja Lendava, Murska Sobota in Maribor levi breg. V teh okrajih gre velika umrljivost predvsem na rovaš slabih higijenskih in socialnih razmer.

V našem maloštevilnem narodu pomeni visoko postavko, ako izkopljemo vsako leto 4000 novih grobov samo za otroke do enega leta starosti in to večinoma v podeželju, kajti v vseh slovenskih mestih jih umre komaj 200 letno. Kraji, kjer se rodi na 1000 prebivalcev vsako leto 30 novorojenec, še lahko prenesejo tako visoko umrljivost dojenčkov, drugod pa je tako visoko umiranje dojenčkov drago razkošje. Vzrok visoke umrljivosti dojenčkov v podeželju je največ slaba in nepravilna prehrana ter higijenske razmere. Lep primer nizke umrljivosti dojenčkov je mesto Ljubljana, kjer je umrljivost že zgledno nizka, ko v najkulturnejših krajih in je še enkrat manjša kakor v podeželju.

Proti umrljivosti dojenčkov v podeželju se je treba boriti z vpeljavo zaštite dojenčkov, s poukom mater, ustanavljanjem posvečevalnic za matere, s pregledovanjem dojenčkov, s potujočimi higijenskimi razstavami in z delitvijo pripomočkov za nego otrok revnim kmečkim in delavskim materam. Lep primer za tako delo nudi »Društvo prijateljev Slovenskih goric«, ki je lansko leto na pobudo soproge podbuna ge. Majcenove organiziralo takšno higijensko razstavo po Slovenskih goricah

in je ob tej priložnosti razdelilo med tamkajšnje matere mnogo pripomočkov za nego dojenčkov.

V Sloveniji umre za jetiko vsak osmi človek

2000 večinoma mladih ljudi terja v Sloveniji vsako leto jetika, vsak osmi Slovenec umre za jetiko. Nizka higijenska kultura in slabe razvade pripomorejo svoje in ker je jetika zavrtna bolezen in naš človek ne gre pravočasno k zdravniku ali pa nima sredstev za zdravljenje, se stanje le malo in počasi zboljšuje. Severna Stajerska in Prekmurje kažeta največjo umrljivost za tuberkulozo, to je 2 na tisoč, dočim kažejo nekateri kranjski okrajji že tako nizko umrljivost za jetiko kakor je v najnaprednejših deželah (manj kakor 1 na 1000). Izkušnje od drugod pa nam kažejo pot, po kateri lahko dosežemo vidnejših uspehov in jetiko tako rekoč izbrisemo iz naše statistike smrtnih primerov. Začeti pa je treba s tem pri mladini in jo navajati k zdravemu življenju z bivanjem v prosti naravi, umivanjem, igrami, sportom itd. Velikega pomena je preskrba zadostne hrane revnim učencem po šolskih kuhinjah, zdravljenje obolenih po šolskih poliklinikah in zdraviliščih. Roko v roki s tem zaščitnim delom prot jetiki pa mora iti delo za zdravstveno vzgojo družin s pomočjo higijenskih razstav, predavanj, tečajev itd.

Število smrtnih primerov za jetiko se manjša. Kljub temu pa se to le malo pozna v splošnem številu umrlih, kajti naraščati so zafele smrti iz drugih vzrokov, zlasti za rakom, srčno kapjo in boleznih v ožilju.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki bolehalo na astmi, katarju, na pljučih, zastarelem kašlju, ceslencju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravlja. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpod peresa gospoda dr. med. Guttmana. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano z Din 2-) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., BERLIN 619, Müggelstrasse 25-25-a

Oglas rep. od ministrstva socialne politike, sanitno oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933

Težek socialno-zdravstveni problem v našem podeželju je

alkoholizem

Na njegov rovaš gre, da je umrljivost v vinorodnih krajih najvišja, na njegov rovaš gredo številni uboji in umori, ki jih je v celem 100 na leto in od tega dve tretjini v vinorodnih krajih. Prav tako gre na rovaš alkoholizma povišano število smrtnih nesreč vinogradnih krajev in pripisemo mu tudi lahko naraščanje smrtnih primerov za kapjo, obolenih srca in ožilja, kjer spet prednjačijo vinorodni kraji. Tu bi bilo treba širokotežnih ukrepov, da se zlo alkoholizma odpravi tako, da obolen ne bo trpelo narodno gospodarstvo.

Za bolnike v podeželju je preslabo poskrbljeno

Skrb za bolnike v podeželju danes ni niti za dostojna niti uspešna. Velik del bolnikov v podeželskih vaseh sploh nima zdravniške pomoči, predvsem zaradi pomanjkanja bolnišnic in pravočasne zdravniške pomoči. V neki meri je preskrbljeno za siromašne, ki ne plačujejo davka, ter za delavstvo in nameščentvo, ki je zavarovano. Za kmeta in kmetijske obrtnika pa ni poskrbljeno. Pretežni del kmečkega prebivalstva je brez zdravniške pomoči, kajti obubožan je toliko, da ne more plačati zdravnika in zdravlja.

Bolniki je v slovenskih družinah mnogo. V letu 1938 je bilo sprejetih v naše bolnišnice 87.000 oseb, to je vsak 13. prebivalec Slovenije.

Predavatelj je nato opozoril na nekatere ukrepe, ki bi bili potrebni za zdravstveno zaščito slovenskega podeželja, tako na zboljšanje higijenskih razmer, na preskrbo podeželja z zdravno pitno vodo, zidanje zdravstvenih domov in drugih zdravstvenih ustanov, ustanovitev javne babiške pomoči po občinah itd.

Zaključil je svoje aktualno predavanje takole: »Skušal sem postaviti pred vas čim vernejšo sliko socialnega in zdravstvenega stanja naše družine, ne iz svojih občutkov ali vtisov in tudi ne iz kakršnihkoli teoretičnih razmišljanj, marveč le na podlagi dejstev in dejanskih števil. Številke so govorile in razodele težke razmere, v katerih živi slovenska družina in slovenska vas. Vendar pa pri vsem tem opozarjam, da ne smemo postati črnogledi, marveč moramo vedno in povsod delati na to, da se naše ljudstvo dvigne gospodarsko, socialno in kulturno ter moralno, s čemer bomo slovenskemu rodu na njegovi zemlji oskrbeli najbolj varno in lepo bodočnost.«

Osem križev Rogovičeve mame

Pretekli četrtlet je praznovala osemdesetletnico svojega življenja Rogovičeva mama s Črnuč, gospe Neža Vilfan, mati gospe dr. Natlačenove, soproge bana, Čila in zdrava je gostila svoje goste tudi ta dan kakor vedno, saj njena gostilna slovi po pristni slovenski gostoljubnosti, postrežljivosti in snažnosti ter se ne oglašajo v njej samo

domačini, vozniki iz kamniškega okraja ali nedeljski turisti iz Ljubljane, temveč tudi tujci, ki hočejo spoznati pravo slovensko gostilno. V njeni gostilni so redni gostje najvišji predstavniki našega javnega življenja in ni malo ministrov, ki so bili gostje Rogovičeve mame. Toda Rogovičeva mama je ostala skromna, delavna in postrežljiva do vsakega gosta, ki stopi v njeno hišo, da se okrepa in pogovori. Za vsakega ima lepo besedo. Dobra srca je Rogovičeva mama, to pa vodo samo tisti, ki so deležni njene dobrote, saj daje prav kot pravi sv. pismo, da ne ve levica, kaj daje desnica. Mnogo težav je morala prestopiti v svojem dolgem življenju, toda v Bogu je vedno našla moč, da je vse prestala ter je v svoja najvišja leta prinesla vedrost in žlahtnost svoje narave. Kot pristni, pravi slovenski materi, ki je v svoji hiši vedno čuvala slovenske običaje in slovensko gostoljubje, ji sedaj ob osemdesetletnici tudi kot naši dolgoletni zvesti naročnici čestitamo in ji želimo še veliko blagoslovljenih let v katerih naj uživa, ljubljena od domačih kakor tudi od vseh, ki jo poznajo, sadove svojega neumornega delavnega življenja.

Mož, ki je Slomška vozil, umrl

Iz Sv. Križa pri Roški Slatini nam poročajo: Dne 8. januarja smo položili v grob našega najstarejšega župljana, 98 letnega blažega starčka Gregorja Hrepevnika. Čez 2 leti 4. marca bi bil dopolnil 100 let. Zanimiv je bil posebej zato, ker je bil izredno bistrega spomina in ee je dobro spominjal skofa Slomška. Njegovo sliko je objavil prelat Kovačič v drugem delu Mohorjeve knjige o Slomšku. V mladih letih je služil za hlapca pri svetokriškem nadžupniku Janezu Kalinu. Ko je bila birma v rogaški dekaniji, je škof najrajši stanoval v Roški Slatini in Hrepevnik ga je z iskriimi nadžupnikovimi konji vozil po župnijah in večkrat tudi v Poljčane na vlak. Večkrat je stregel duhovnikom pri mizi. Pripovedoval je sledečo zgodbo: Slomšek je v družbi duhovnikov predlagal: Kateri bo izgovoril kakšno nemško besedo, bo plačal »evancergico«. Nabralo se jih je nekaj na krožniku. Pride do razgovora, kdo naj jih dobi Slomšek reši položaj in da krožnik z denarjem strežniku Hrepevniku. Spominjal se je tudi še škofove pridige ob blagoslovitvi temeljne kamna za nadžupniško cerkev pri Sv. Križu. Ljudje so bili ganjeni, da so jokali. Sam ee je vedno razsolzil, kadar je pripovedoval o Slomšku. Naj blagi starček počiva v miru.

Specialist za pljučne bolezni

dr. Savinšek Baldomir

Gajeva ulica 2a — Telefon 41-51
zopet redno ordinira

Vojaški in letalski almanah

V sedanjem negotovem in burnem času so oči vseh državljanov, bolj kakor kdajkoli poprej, uprte v našo hrabro narodno vojsko, o kateri ni mnogo slišati, zato pa vsi na tiem dobro vemo, da se vneto in požrljivo pripravljamo za eventualnost, če bi bilo treba braniti naše meje. Z namenom, da bi našo hrabro narodno vojsko čim bolj popularizirala med najširšimi krogi, pripravljamo vojaška uprava velik vojaški in letalski almanah kraljevine Jugoslavije. V njem bo bogato in zanimivo gradivo, ki bo vsakega državljana seznanilo z našo vojsko in to ne samo z vojaškega vidika, marveč tudi z vidika, da je vojska izredno važen činitelj v narodnem gospodarstvu, trgovini, obrti in industriji. Iz te reprezentativne publikacije bodo zato lahko črpali dragocene podatke tudi pridobitni krogi. Uprava almanaha zato vabi industrijske, trgovce, obrtnike in druge pridobitne kroge, da uvrste v almanah svoje objave, da bo tudi Slovenija v njem častno zastopana. Vsemu občinstvu pa toplo priporočamo, naj si Veliki vojaški in letalski almanah kraljevine Jugoslavije naroči v subskripciji.

Anton Božič — 60 letnik

Dne 9. januarja 1940 je praznoval v krogu svoje družine v Novi vasi pri Radovljici daleč naokrog znani in ugledni poselnik in trgovec g. Anton Božič šestdesetletnico svojega življenja. Kdor je le enkrat imel z našim slavljencem kaj opraviti je moral priznati, da je malo tako dobrih in prijaznih ljudi, kakor je on. Na runaj vedno skromen in pa preprost skriva v svoji notranjosti veliko dobroto in globoko razumevanje do vsakega.

Gospodu Božiču, našemu zvestemu naročniku, želimo še mnogo srečnih in zdravih let, da bi vedno tako nasmejanega obraza kakor doslej, s svojo soprogo dočakal zlato poroko in še daleč čez

UŽIVAJTE

V NAŠIH
ZIMSKIH KRASOTAH

Obiščite BLED v zim!

Hotel Toplice 7 dni din 600 — 14 dni din 1300 — vse vključeno		Hotel Toplice	
Pokljuka Sport - Hotel Pension din 85 — do din 104 — vse vključeno	Penston Pokljuka - Lovce Pension din 75 — do din 85 — vse vključeno	Hotel Slavec, Kranjska gora Vse udobnosti za sportnike in izletnike. Pri- znanja restavracija. Lastnik Zora Leopold	
Hotel - Pension Štarki, Bled Najboljša oskrba — nizke cene	Hotel Sv. Janez, Bohinj Stalni smučarski učitelj. — Zmerne cene	Savinjske Alpe Logarska dolina — Goltje — Smrekovec — Peca	
Bohinj — Kravne alpeke zimovišča. Najlepše prilike za smučalski sport. Zamrzlo jezero. Prvovrstni hoteli. Nizke cene.	Smrekovec 1575 m. — Idealni smučski teren. Koča stalno oskrbovana. Prehrana din 30 — dnevno. Dohodi iz Crne, Rožanjan, in Ljubna ob Savini. Informacije: SPD Štani		
Dom na Kočah 1408 m. — Zeli, postaja Tržič. Oskrba od din 48 — naprej. Idealni planinski smučski svet.	Rimski vrelci 540 m. — Zeli, postaja Guštanj. Idealni smučarski teren. Stalni smučarski učitelj. Pension din 55 — do din 70 —	Koča pod Kopo 1372 m. — Celotna oskrba din 40 — do din 50 — Kravna lega. Idealna smučarska. Informacije: SPD Slovenjgradec.	
Pohorje 916 — 1573 m. — Obsežni smučski svet, številni planinski hoteli in domovi, nizke cene	Pojasnila in prospekti: Turjakoprometna zveza »PUTNIK«, Ljubljana — Turjakoprometna zveza »PUTNIK«, Maribor in vse poslovalnice »PUTNIKA«		

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 14. januarja: 2. nedelja po Razglasenju Gospodovem; Hilarij, cerkveni učenik; Feliks (Srečko) Nol.

Ponedeljek, 15. januarja: Pavel, pušavnik; Maver, opat.

Torek, 16. januarja: Marcel, papež; Berard in tovariši, mučenci.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospodična Otilija Janovska, bivša blaginčarka trdnice Krišper. Pogreb bo v ponedeljek, 15. januarja ob 4 popoldne iz hiše žalosti Kneza Kocija ulica št. 60 na pokopališču k Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrl g. Peter J. Slapar, namočenelec papirnice »Vevče«. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 4 popoldne. — V splošni bolnišnici je za vedno zatnila svoje oči ga. Rozalija Sulic roj. Kogoj, vdova jetniškega nadpaznika. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne.

† Na Brodu pri St. Vidu nad Ljubljano je umrl g. Alojzij Perše, bivši trgovec, veleposelnik in župan v Ročinju. Pogreb bo danes popoldne ob 3 iz hiše žalosti na Brodu pri St. Vidu.

† V Ptuj je mirno v Gospodu zaspala ga. Josipina Brumen, vdova po odvetniku. Pokopali jo bodo danes ob pol 4 popoldne na ptujskem mestnem pokopališču.

† Pri Dev. Mar. v Polju je umrla ga. Marija Lešnjak, vdova uradnika in posestnika. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 4 popoldne.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskrene sožalje!

Osebnosti

— V cerkvi sv. Petra v Ljubljani sta se poročila g. Oskar Končan, cand. med., in gđ. Helena Gorčarjeva iz Ljubljane. Mladina novorojenčeca mnogo sonca na življenjski poti!

— Na drž. meščanski šoli v Vojniku se je izvršila tak izprememba: Po prošnji je bil premeščen meščanekošolski učitelj g. Ivan Andoljšek iz Vojnika v Novo mesto. Na vojniško meščansko šolo pa je bil postavljen dosedanj hudeškoškoli učitelj — diplomirani eluštatelj višje pedagoške šole g. Janko Hrabalek. Kot učiteljica-pripravnica na isto šolo dodeljena diplomirana filozofka gđ. Lucija Germek.

— Razpisane župnije. Lavantinski knezoškofski ordinarijat je razpisal naslednje župnije: Rogatec do 7. februarja, Buče, Cankova, Gornja Lendava do 9. februarja 1940.

— Kupujete obitvino opozarjamo, da so se v zadnjem času v Ljubljani naselili tuji elementi predvsem z juga, izrabljajoč sedanjo psihozo kupcev, ki prodajajo ohranjenost različno blago za oblake pod pretezo, da je angleško. Za blago dosežejo prav lepe in zelo pretirane cene 300 do 400 din, v resnici pa blago ni angleško, temveč nemški ali domači fabrikat, ki ima vrednost 120 do nemški ali domači fabrikat, ki ima vrednost 120 do 120 tišino vitan kraj »London« in slično, ali če je opremljeno z različnimi žigi, kar tovarna vsakemu kupcu vika kraj »Korčulski« ali »Korčulski« proti plačilu, zato si ti nesolidni elementi žig prekrbijo kjerkoli, kar ravno na te znake navilni kupci najprej nasedajo. Solidno trgovstvo se takih trikov ne poslužuje, zato opozarjamo kupce obitvino, da tem tujcem ne naseda, ker največkrat preplača kupljeno blago za 100% in več.

29. Dražba kož

divjadi na velesejmu 22. januarja 1940

Blago pošljite na naslov: Ljubljana, »Divja koža«, Velesejmu

— Duhovno knjigo za modernega človeka bi lahko imenovali krasno knjigo »Božji otroci«. Kdor želi poznati krščanstvo od njegovih najlepših in najglobljih strani in biti ob tem sam srečen, naj seže po tej knjigi. Naročite hitro, ker bo prva izdaja kmalu pošla. Dobite jo v pisarni Marijinih družb, Ljubljana, Strelška ulica 12, II. nadst., in po knjigarnah.

— Knjižno nagrado za 100 din morete dobiti z nakupom Družinskih pratike, če pošljete do 15. marca rešitev nagradne uganke in boste izbrani. Nadaljnje nagrade po 50 in 25 din. Pohitite z nakupom!

— Pri saprtju, motnji v prebavi, vzemite jutraj za prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

— Da se prepreči razkopavanje sids, tali samrznjene vodovode z električnim aparatom P. L. man Lovro, instalacijsko in kleparsko podjetje, Ljubljana, Ilirska ul. 15, tel. 29-11.

Dr. Branko Premrov

naznanja, da je odprl svojo

advokatsko pisarno v Kočevju
v posloplju gostilne Harde

— Mraz. Od severovzhodnih krajev je pridrvel mrzli val pred dnevi v Slovenijo. Ze 5 dni traja mraz, ki je bil 2 dni spremljan s hudo burjo. Ta je povzročila v javnem prometu večje ovire. Na Krasu so vozili vlaki z znatnimi zamudami. Po mnogih krajih na Notranjskem so nastali veliki zametli, visoki do 1 m, drugod pa so bile golčave prazne snega, ki ga je burja z veliko brzino odnašala v zatišja, kjer so bili nakopičeni kupi snega, posebno po nekaterih cestah. V dnevi burje so ljudje huje občutili mraz, ki je zaznamoval manjše temperature, kakor pa večer, ko je bil po nekaterih krajih Slovenije dosežen letos že rekorden minimum. Po Gorenjskem je bila večeršnja jutranja temperatura od -13° do -17° C. Po Dolenjskem je bila najnižja jutranja temperatura večerj v St. Janžu, Novem mestu in Kočevju -20° C. Na Stajerskem je mraz huje pritisnil. V Dravogradu so imeli večerj jutraj -19° C, v Mariboru na glavnem kolodvoru -14°, v Ljutomeru -16°, v Brežicah pa -21° C. Poročila, ki so prišla iz Savinjske doline navajajo, da je tam večerj jutraj vladal silen mraz, ki ga je kmalu ne pomnilo. Tak mraz je bil v hudi zimi l. 1929. Transformatorska postaja v Savinjski dolini je javila, da je znašala jutranja temperatura večerj kar -28° C. V Ljubljanski okolici so kraji ob Savi imeli jutraj -23° C.

— Prav nizko stanje voda. Zaradi mraza so dosegle vse vode v Sloveniji tako nizko stanje, kakor je bilo n. pr. v hudi zimi l. 1929. Sava pri Tacnu je dosegla večerj 35 cm pod normalo. Ljubljanska pri Fužinah pa -62 cm pod normalo. Nekateri pritoki Ljubljanske imajo izredno nizko stanje in so vsi zamrznjeni, da lahko ljudje hodijo na mnogih krajih na Barju čez lico.

— Zveza katoliških kmečkih mladensk priredi za kmečka dekleta iz Gorenjske in Ljubljanske okolice duh. vaje in tečaj KA v Ljubljani, Lichten-thurnov zavod »Dom Device Mogočne« od 29. januarja do 3. februarja. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, eklep zadnji dan jutraj. Oskrbnina znaša 115 dinarjev. Prijave se sprejema najkasneje do 20. januarja na naslov: Ljubljana, Zveza katoliških kmečkih mladensk, Miklošičeva c. 21.

— Razpis mesta zaščitne sestre - bolničarke. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje v svojem ambulatoriju v Ljubljani mesto zaščitne sestre-bolničarke v svojstvu dnevničarke. Rok za vlaganje prošnje do 6. februarja 1940.

Sreča vas čaka!

Še vedno je čas, da si pridobite eno od
500 lepih nagrad

ki jih razpisuje »BOGOLJUB« za dosedanje in nove naročnike!

Ker se je oglasilo mnogo zastopnikov in naročnikov s prošnjo, naj bi se preložili zaključni datum nabiranja naročnikov, zato ponovno ustrezamo ter podaljšujemo datum, do katerega si vsak lahko pridobi pravico do zbrebanja s tem, da plača naročnino za »Bogoljuba« za celo leto direktno ali pa pri poverjeniku nepreklicno

do 30. januarja 1940

Do tega dne morajo biti poslani vsi izkazi in denar upravi »Bogoljuba« v Ljubljani.

Zrebanje bo nepreklicno v sredo, dne 14. februarja 1940.

Uprava »Bogoljuba«

— Zamrznjen vodovod vam odtali z električnim aparatom Anton Krašnja, vodovodni inštalater, Ljubljana, Emonska cesta 2.

— Železniška uprava je že opozorila potujoče občinstvo na težkoče, ki jih povzroča hud mraz, ki zlasti močno ovira uspešno ogrevanje potniških vlakov. Toda izkušnje kažejo, da bi se dalo s temnejšim sodelovanjem potnikov in železniškega osebja marsikje doseči mnogo uspešnejše ogrevanje, ako bi potniki upoštevali opozoritve službujočih železniških čimteljev, zlasti na večjih postajah. Opaža se celo, da se marsikateri potnik na opomine sprevodnikov niti ne zmeni, temveč celo nalašč noče izvršiti tistega, kar mu je bilo v obliki prošnje povedano. Ni dovolj, če večina potnikov zapira in odpira okna in vrata le v skrajni potrebi, ko pa se najdejo posamezniki, ki menijo, da smejo neovirano puščati odprta vrata, se pogovarjati ekoci odprta okna itd. Njihov postopanje je nepravilno, ker povzroča in svojim ravnanjem močno ohlajenje vozov in s tem nevoljo sopotujočih. Železniška uprava ponovno naproša potujoče občinstvo, naj v laestno korist postopa po navodilih železniških uslužbencev, ako želi, da bodo vlaki uspešno prigrati v hudem mrazu. Sicer bo ostal vsak trud zastonj. Gotovo je, da bo vzajemno vplivanje in sodelovanje potnikov tudi pripomoglo k uspehu.

Clankalni kapsule in strihnin za lisice, fosforjeva zmes za vrane in podgane, zastupljena pšenica za miši vse zveže
v drogeriji Gregorič. Ljubljana. Prešernova 5

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine od 13. t. m. je objavljena »Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o davku na poslovni promet in zakona o skupnem davku na poslovni promet z vsemi njunimi poznejšimi spremembami in dopolnitvami«, dalje »Pravilnik o izdajanju priložnostnih poštinskih znamk s pribitkom nad imensko vrednost in »Razglas o ljudskem delu in odkupnini za samoupravne ceste v letu 1940-41«.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Podpornemu društvu za gluhoenome mladine so darovali: višji žel. insp. v p. g. Franc Blažon iz Ljubljane za svojo 90 letnico 200 din, ga. Vera dr. Papeževa k temu jubileju svojega strica 200 din, neimenovani dobrotnik iz Ljubljane 100 din, neimenovani dobrotnik iz Kašela Starega pa v Sklad Vite Zupančičeve pri tem društvu 100 din. Vsem plemenitim darovalcem in prijateljem naših gluhoenemih sirot prisrčna hvala!

Javna zahvala.

Čutim dolžnost, da se javno zahvalim kirurgu drž. bolnice g. dr. Iv. Peršiču, ki je s svojo sposobnostjo in spretnostjo ter veliko požrtvovalnostjo rešil življenje moji ženi.

Vet. Eržen Janex
živilozdravnik drž. žrebarne, Ponoviče.

— Škorci so še pri nas. Iz St. Lovrenca na Dolenjskem, 12. jan.: Minuli torek, 9. t. m. je videl nekdo, ki je šel iz Trebnjega, blizu Trebnjega jato škorcev, ki jih je bilo okrog 15. Isti dan pa je videl neki šolar tudi pri nas na Vel. Lokli 3. Drugi dan, 10. t. m. so jih opazili na Koreniti okrog 20. Ali so se res že vrnili k nam iz južnih

krajev in te v tej hudi zimi zadnjih dni? To je neverjetno, saj se vračajo k nam navadno šele v začetku februarja, v Belo Krajino pa večasih tudi že koncem januarja. Bolj verjetno pa je, da se jih nekaj lansko jesen sploh ni izselilo od nas in so čez zimo kar ostali pri nas, posebno, ker je bila lanska jesen tako ugodna in brez snega, da so torej lahko našli hrane. Tudi pred kakimi 4 leti jih je bilo nekaj ostalo čez zimo v naših krajih in sicer v etopiški župniji, kjer so jih po zimi večkrat videli, kakor mi je bil sporočil pokojni župnik Fr. Žitnik iz Stopič. Kako ugodno jesen smo imeli lani, nam priča to, da sem videl 16. novembra bliizu ekupaj 13 cvetočih jagod, cvetoči regrat, cvetoči plešec, cvetočo mačaho in cvetočo travniško brado. Drugi dan, 17. novembra pa sem videl celo še dva metulja. — L. S.

Po državah

• Snežni zameti in hudi viharji še smerom divjajo po vsej državi. Najbolj trpi pri tem železniški promet. V hrvatski banovini in Bosni imajo vsi vlaki ogromne zamude, na nekaterih manjših lokalnih progah pa so jih morali začasnno ukiniti. Prav hudo pa je v Južni Srbiji, kjer je na progi

BORIS JEREB

DENTIST - TEH.

se je preselil

v SLOV. KONJICE

(Pri kolodvoru)

na dražbi, jo je on zdrazil za swamoto nizko ceno. proti njemu je bilo nič manj kakor štirideset ovadb. Brezvestni oduh je bil obojen na dve leti ječe in na denarno kazen 10.000 din.

• Svidenje morilca s svojo ženo. V Banjaluki je prišla žena bivšega šefa davčne uprave v Jajcu Gjorgia Radivojiša, ki je svoja naslednika Der-riča ustrelil in je sedaj v banjalških zaporih. Žena je v navzočnosti jetniškega paznika lahko govorila s svojim zaprtim možem. Svidenje je bilo dramatično. Ko je žena zagledala svojega moža, je bridko zajokala. Tudi Radivojiš so prišle solze v oči. Skušal je pomiriti ženo. Prvo vprašanje je bilo, kako je z njegovimi štirimi otroci. O zločinu samem z ženo ni govoril. Dejal je samo: »Pač vem, kaj sem storil. Uničil sem dve družini«.

• Velika tatvina dragocenosti. Češkemu beguncu, ki stanuje v Masarykovem hotelu v Splitu, je bilo iz njegove sobe ukradenih za 160.000 dinarjev dragocenosti. Tatvine so osumili dva druga begunca iz Češke, ki sta po tatvini izginila.

• Bivši gledališki igralec — vlomilec. Pred belgrajskim sodiščem je stal neki bivši gledališki igralec, ki je postal zločinec, ker si, vdan morilju, ni mogel na drug način pridobiti denarja za nakup strupa. Mož je zagrešil okrog 30 vlovov, največ pri svojih prijateljih in znanih. Plen je vedno takoj prodal in si nato kupil moriljo. Pred sodiščem je priznal vse svoje grehe. Bil je obojen na tri leta ječe. Preiskovalni zapor je imel zanj blagodejne posledice. Cesar več zdravnikov ni zmoglo to je storil zapor: ozdravil ga je strasti po morilju. In če bo po treh letih zapustil kaznilnico, se bo najbrž varoval, da ne bo spet zapadel strasti, čije hude posledice mora sedaj trpeti.

• Trgovatni šarani. Vaseca Bašče blizu Brčkega v Posavini, ki ma 21 hiš in 160 prebivalcev, je spadala svoji čas pod župnijo v Mlicah. Pred 10 leti pa jo je cerkvena oblast dodelila župniji Po- haki, ker je cerkev te župnije bližja. Toda vaščani so se temu odloku uprli. Spor se je tako poostil, da je cerkev nazadnje izrekla »interdikt« in odrekla prebivalcem Bašč vse tolažbe, ki jih sicer svoj- jen vernikom deli. Toda Baščani so silno trmogla- vi in nočejo odnehati od svojega etališča. Na noben način nočejo priznati cerkvene odločitve, čeprav sami pravijo, da je bila odločitev primerna, vendar pa toliko drže na tradicijo, da hočejo hoditi k cer- kvenim opravilom tudi v bodoče v tisto cerkev, kamor so hodili njihovi predniki. Tako že deset let žive brez cerkve, nimajo krščenih otrok, ljud- je umirajo neprevidevni in domači jih pokopavajo brez duhovnikov. Kljub temu pa so pred leti od- ločno zavrnili pravoslavne menihe, ki so jih prišli nagovarjati, naj prestopijo v pravoslavlje. Odločno pravijo, da vere ne bodo zapustili, odnehati pa tudi ne bodo od svoje zahteve, da pripadajo v etaro župnijo Mlice.

• Smrt v vodnjaku. V vasi Hankoviči pri Bje- lovarju sta dva delavca Valent Sklebar in Karlo Gregurič čistila 24 metrov globok vodnjak. Pri tem se je udrla na njih debela plati zemlje in ju po- pala pod seboj. Kljub naporom kopanju ju do- elej še niso mogli dobiti izpod plazu, zato ni no- benega upanja več, da bi bila še živa.

29. Dražba kož

divjadi na velesejmu 22. januarja 1940

Blago pošljite na naslov: Ljubljana, »Divja koža«, Velesejmu

Anekdota

Ko je nekoč poslanik Karla V. pri sultanu Solimanu Velikem dobil dostop, ni našel v veliki avdienci dvorani nobenega stola, da bi se nanj vedel. To ponižanje pa diplomata nikakor ni spravilo iz ravnotežja. Vzel je kratkotalno svoj lapi baržunasti plašč, ga razgrnil po tleh in sedel nanj. Po končani avdienci je poslanik zopet vstal in hotel zapustiti avdienco dvorano, ne da bi tal pobral svoj plašč. Dvorjani smehljajočega se sulta- na so hoteli poslanika spomniti na plašč, diplo- mat pa je omalovažujoče odgnil in dejal z mir- nim glasom: »Poslaniki nemškega cesarja nimajo navada, da bi nosili svoje stole s seboj«.

Moj molitvenik

Kaplan videmske dekanije so dali pobudo za natisk novega molitvenika, ki izide še v tem me- secu in bo imel naslov »Moj molitvenik« (ne: »Da- ritev Bogu«, kakor je bilo javljeno prvotno). Mo- litvenik ima 80 strani — format salezijskih knji- žic, izvod velja 1 din, ovitek poltrd.

Vsebina: 1. vse potrebne molitve (čez dan, jutranja in večerna, vzdihljaji itd. — po katekiz- mu) 2. Resnice in zapovedi (z navodili za versko življenje). 3. Razlaga cerkvenega leta in obširen liturgičen koledar stalnih prazniških dni (daljša posebnost za katehete in krščanske nauke). 4. Daljša razlaga sv. maše. 5. Kratke mašne molitve (z opo- zori na glavne dele in pesmijo »Oče večni v visokosti«). 6. Skrajšan stalni del sv. maše (latinsko- slovenski z navodilom za zborna mašo) s sledečimi peamimi: »Vi, oblači«, »Sveta noč«, »Daj mi Je- zusa«, »Kraljevo znamenje«, (k darovanju za men- sa) po cerkvenem letu) »Tebe ljubim moja duša«, »Presveto Srce, slavuj« (k obhajilu), »Lepa si, lepa«, »Hvala večnemu Bogu«, »Povsod Bog« (za konec sv. maše), »V Zakramentu vse sladkosti« (k rim- skemu blagoslovu), »Najsvetejši«, »Glasno zapo- moj« (k blagoslovu po navadnem obredu) ter »An- gel Gospodov«, 7. Najpotrebnejše molitve za večer- nice (litanijske MB in SJ, rožni venec in pesmi k postajam križnega pota, posvetitve SJ). 8. Kratka razlaga o zakramentih in posebej o sv. krstu (krstna obljuba), sv. spovedi (izpraševanje vesti) in sv. obhajilu (molitve). In koncu je dodana še molitev v spravo za bogokletje.

Zaradi nizke cene in bogate vsebine, vabimo vse gg. katehete in dušne pastirje, da naroče ta najcenejši, sodobni molitvenik, posebno primeren šolski mladini in tudi odraslim. Do konca meseca januarja bomo molitvenike, kakor upamo, lahko vsem naročnikom razposlali. Ker pa moramo pla- čati stroške tiskarni takoj, prosimo gospode, ki bodo molitvenik naročili, da plačajo račun vnaprej (poslali bomo polonice) ali pa sprejmejo pošljilko po povzetju. Po 21. januarju naročil ne bomo mogli več upoštevati, zato se čimprej odločite in pošljite naročila na naslov: Gregor Janex, kaplan, Rajhen- burg.

LJUBLJANA

Začasna prodaja bencina in nafte

Uprava policije je izdala naslednje uredbi: Na osnovi čl. 66. in 67. zak. o notranji upravi predpisujem z ozirom na pomanjkanje tekočih goriv za področje uprave policije v Ljubljani do nadaljnjega sledeče omejitve v prodaji bencina in nafte: Prodaja bencina in nafte potrošnikom je dovoljena le na podlagi izkaznice, ki jih izdaja uprava policije v Ljubljani. Uprava policije izdaja začasno kazenske za dobavo bencina ali nafte na pismeno prošnjo interesentov in po izkazani potrebi, upoštevajoč prvenstveno interese, ki rabijo tekoča goriva za izvrševanje svoje obrti, če je ta obrt njihov edini in glavni zaslužek. Prekupčevanje s tekočimi gorivi med potrošniki je zabranjeno.

Proti odločbam uprave policije je dovoljena v roku 3 dni pritožba na kr. bansko upravo v Ljubljani. — Kršitve te navedbe se kaznujejo po čl. 69. zak. o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 300 din, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku z zaporom 1 do 10 dni.

Naredba stopi v veljavo dne 15. januarja 1940 in velja do nadaljnjega.

Upravnik policije: dr. Hacin I. r.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6 in 1/9 uri pretresljiva češka drama:

Pastorka

Film po oderskem delu Jenufa z Lad. Bahačem in Marijo Glaserjevo.

Ob 4., 7. in 9. uri dunajski blager sladkih melodij

Donavske melodije

Maria Andergast, Tibor v. Halmay

Od torka dalje: Druga poročna noč

I Maša zadušnica za pokojnim dr. Otonom Papežem bo v ponedeljek, 15. t. m. ob 9 do 10.30 popoldne v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. I Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da bo sestanek članstva v ponedeljek, dne 22. januarja 1940 ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12. Na sestanku bo predavanje o pridobitni po novi uredbi. Ker je to predavanje izredno važno za vsakega obrtnika, zato društvo vabi vse člane in prijatelje društva, da se tega predavanja gotovo udeležijo, in sicer točno ob 8 zvečer 22. januarja. I Navaden človek je naslov veseloligir, ki jo bodo danes popoldne ob petih igrali v Rokodelskem domu. Kdor se želi nekaj uric počasnega zabave, naj pride ob petih popoldne v dvorano Rokodelskega doma. Prostori bodo tople zakurjeni.

I Pri natečaju za kopališče v Kozarci, ki ga je razpisala mestna občina Ljubljana, je razsodišče včeraj priznalo naslednje nagrade: I. nagrada 7000 din inž. arh. Marijanu Tepini, II. nagrada 4000 dinarjev inž. arh. Edvardu Ravniharju, dve III. nagradi po 2000 din, namreč prvo inž. arh. Otonu Gaspriju in inž. arh. Tomažu Štrklju, drugo III. nagrado pa inž. arh. Gustavu Ogrinu, nadalje je pa sklenilo še dva odkupa po 1500 din za projekta z geslima »12.345« in »80.841«. Vseh idejnih osnutkov za veliko ljudsko kopališče v Kozarci je prišlo 11 ter bodo razstavljeni, a podatke o času in kraju razstave objavimo o pravega časa.

I Razstava sarajevske kralnice preprog bo v Ljubljani od 10. do 15. januarja v restavraciji »Pri Sestici«. Prodaja na dolgoročno odplačevanje.

I Za mestne rezeže je darovala ga. Ivanka Vodnik s Kolodvorske ulice spet 100 din; g. Ignacij Vok, veletrgovec s šivalnimi stroji in motorji v Tavčarjevi ulici, je pa spet poslal 500 din. Špece-rijska trgovina A. Svetina na Kongresnem trgu 3 je darovala za staro cukrarno 10 kg testenin in 5 kg suhih hrušk, a g. Ljofe Smekolji, prej Remizgar & Smekolji, kleparstvo in vodovodno instalacije, je pa poslal za približek 50 kranjskih klobas. Zdravnik g. dr. Edvard Jemec je daroval za božičnico mestnim rezežem v cukrarni 300 din, ki jih je plačala ga. S. N. v izložitve tožbe zaradi neosnovanih govoric, ki jih je proti njemu razširjala. G. prof. Janko Miklar je daroval 500 din v počaščenje spomina svoje pokojne sestre Marije, a g. Evgen Tuječ, Smoletova ul. 3 je poslal 200 din mesto venca pok. g. dr. Papežu; mestna vrtnarja pa je v znamenje teh daril položila na obe krsti venca. Mestno poglavarstvo izreka najtoplejšo zahvalo dobrotnikom tudi v imenu podpiranih.

Kvalitetno blago

I Imate trpežnejše — zato tudi cenejše! Z obleke pa imate veselje le, če Vam dobro pristojat! — Obiščite znano domačo trgovko

Drago Schwab LJUBLJANA Aleksandrova c. 7 kjer Vam strokovno postrrežejo po zmernih cenah.

I Živilski trg je bil včeraj zaradi mraza srednj. Kmetice so morale pokrivati prideleke, tako krompir, repi, kolerabo in drugo zelenjavo. Najlepši domaći radič je bil 16 din kg, gorški celo po 20 din, motovilec je po 2 din merica, zimska endivija po 10 din kg. Perutnine je bilo prav malo na trgu. Jajca so se še podražila. Prodajalke so zahtevale za 6 do 7 jajc 10 din, še v sredo so bila jajca 7 do 8 jajc za kovača. Eno jajce je bilo 1.50 do 1.75 din. Prodajalke jabolk na Vodniškem trgu so morale zaradi mraza vse zabojke pokrivati z odejami. Jabolka so sedaj od 3 do 6 din kg po kakovosti. Krompirja je bilo na trgu prav malo. Gospodinjje raje krompir kupujejo pri trgovcih, kjer je splošno po 1.75 din kg, ker so trgovci nakupili večje množine krompirja še pred njega najvišjo ceno. Petkov ribji trg je bil zaradi mraza slab. Na trgu je bilo nekaj rib.

I Danes v ob 11 bo po razstavi Karle Bulov-čeve v Jakopičevem paviljonu vodstvo. Vodil bo dramatik Ivan Mrak. Ker je kritika znošna eprejela to razstavo, ki prikazuje najzanimivejša dela naše umetnice tekom desetih let, bo vsak po-eetnik brez dvoma nad vse prijetno presenečen. Razstava je odprta samo še nekaj dni, t. j. do 17. t. m. in v nikakem primeru ne bo podaljšana. Po-sebej še pripominjamo, da so razstavnici prostori dobro zakurjeni.

I Pomanjkanje volne v Ljubljani. Pod tem naslovom smo prinesli dne 10. t. m. pritožbo gospo-darja z dežele, češ da je obredel vse trgovine, ki prodajajo volno za pletenje rokavic in nogavic, pa da je ni mogel dobiti niti za 10 gramov. Trgovka Toni Jager-Cerne na Dvornem trgu, ki je našim čitateljem znana po svojih oglaših in po

kvalitetni volni, nam piše, da ima dovolj najfinej-še volne, pa da bi jo ta gospodar pri njej dobil, kolikor bi jo hotel. Trgovka tudi ugovarja pripombi tega gospodarja, da bi trgovci poskrili volno, ker pač ne gre, da se vse na splošno krivi dejanji, ki jih pravi trgovec ne more zagovarjati. Če je do-tični gospodar imel sum, da se mu ni hotel dati v kaki trgovini tega, kar je zahteval, naj bi pač tudi imena povedal, da ne bodo vsi drugi trpeli, če res ni bilo kaj v redu.

I Telefonske naročnice pošte Ljubljana 1 opo-zarjamo, da poteče dne 15. januarja rok za plačilo naročnine. Telefoni, za katere naročnina ni porav-nana do tega roka, mora pošta po predpisih tele-fonskega pravilnika izključiti začasno iz prometa, za ponovno vključitev pa mora naročnik plačati pristojbino za ponovno vključitev 100 din. Vsi na-ročniki so čerkovne položnice pravočasno prejeli, v slučaju, da je kdo leto založil, reklamira lahko višino redne naročnine pri pošti Ljubljana 1, tele-fon 43-11.

I Drsanje, sankanje in smučanje v tivoljskem parku prepovedano. Upravnik policije v Ljubljani je izdal naslednje navedbe: Sankanje, drsanje in smučanje je na javnih cestah in stazah v tivoljskem parku in po cesti na Rožnik, mimo gostilne Čad, prepovedano. Tivoljski park je ozemlje, ki ga omejujejo: Cesta na Rožnik, od železniškega pre-laza do mestne meje, mestna meja proti severu do Vodnikovih in Celovških cest, po tej do železnice in železniška proga do Ceste na Rožnik. Kršitve te navedbe se kaznujejo po čl. 69 zak. o notranji upravi z denarno kaznijo 10 do 500 din, ob neplačilu globe v odrejenem roku pa z zaporom 1 do 10 dni. Naredba stopi v veljavo dne 15. jan. 1940. Upravnik policije: Dr. Hacin I. r.

I Jože Hitejc podlegel poškodbam. Pred tre-mi dnevi smo poročali, da so prepeljali z Iga v ljubljansko bolnišnico posestnika Jožeta Hitejca. Hitejc je zjutraj navezgojadal šel krmil konja, s katerim se je nameraval odpeljati v Ljubljano po opravkih. Konj pa ga je z vsilo silo butnil s kopi-tov v trebuh. Hitejc se je zgrudil nezavesten na tla. Domači so poklicali ljubljanske reševalce, ki so nezvestnega gospodarja prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so se zdravniki trudili, da bi mu ohranili življenje. Toda poškodbe mladega po-sestnika so bile prehude; imel je počen želodec in še druge notranje rane. V pretekli noči je bilo dopolnjeno njegovo življenje. — Pokojnik je bil star šele 38 let in zapušča ženo ter otroka. Pre-peljali ga bodo v domačo vas, kjer bo pokopan.

I Še zmerom krajevo koleso. V zadnjih dneh so bili kolesarski tatovi spet agilni. — Očepek Pavli je izpred mesarskih stojnic na Vodnikovem trgu nekdo odpeljal dobro ohranjeno žensko kolo znam-ke »Puch«, vredno 1000 din. — Lovšinu Viktorju pa je odpeljal nekdo kolo izpred gostilne Sunara na Cankarjevem nabrežju. Kolo je bilo znamke »Puch« in vredno 400 din.

Če se hočete prijetno zabavati, od srca nasmejati, potem si ogledite

— odlično komedijo veselega humora in obilice smeha —

Glej, da se ne zaljubiš

Danes ob 10.30 dop., ob 15., 17., 19. in 21. uri KINO UNION Tel. 22-21

Františkanska prosveta. Danes se ponovi ob 5 popoldne v františkanski dvorani komedija v 3. de-janjih »Postrežek«. Lansko leto je omenjena komedija dvakrat odlično uspela, ter se je občinstvo prav od srca smejala, zato vsi navdušeneje vablj-e-ni! Predprodaja vstopnic pri dnevnih blaginjah.

Prosvetno društvo v Zeleni jami vzpizori drevi ob 8 v dvorani Zaveliča burko »Napoleonov samovar« ter ponovi burko »V civilu«. Vstopnina nizka.

Ljubljanska Filharmonija bo imela v petek 26. t. m. svoj redni simfonični koncert v unionski dvorani z dirigentom g. Krešimirjem Baranovičem.

Drevi ob osmih se uprizori v františkanski dvorani veseloligra »Gugulnica«, na katero ponovno opozarjamo. Člani igralske družine »Stolne prosvete« jamčijo za najboljšo razpoloženje občinstva. Vstopnice po 10, 8, 6 in 4 din v trafikah Soukal, zvečer pa pri blaginjah.

Tenorist Anton Dermota ima v svojem umet-niškem življenju najlepše spomine, ki ga vežejo na delovanje pri slavnostnih igrah v Solnogradu. Tu je nastopil predvsem kot pevec Mozarta pod znamenitim dirigenti: Toscanini, Krauss itd. ter v družbi najznamenitejših pevcev. Zato so tem bolj pomembne besede, ki jih je dobil za to sode-lovanje. Eden izmed kritikov pravi: »Anton Der-mota je bil kot Ottavio glasovno presenečenje ce-lega večera. Svojo lirično kantanelo je odpel s takim občutkom, izrazom in glasovno tako dovr-šeno, da ga ne moremo dovolj prehoviti. Z vsa pravico je bil deležen največje pohvale. Dermot-ov koncert bo jutri, v ponedeljek, ob 20 v veliki filharmonični dvorani. Občinstvo opozarjamo, da je to edini njegov javni koncert ob tej priliki, nje-gova gospa soproga bo nastopila danes v Radiu. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Sestanki

Ženski odsek Salezijanske prosvete na Ko-deljevem ima svoj redni občni zbor v torek, dne 23. t. m. ob 8 zvečer v društveni sobi Mladinskega doma. Vse članice vljudo vabljene. — Odbor.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 zvečer veseloligro »Humoreska«. — Za dodatek dva zvočna tednika.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva 1; mr. Bahovec, Kongresni trg št. 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška c.; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Garts, Moste, Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Izgubil se je zelen križček, zlato obrobljen. Ker je drag spomin, se prosi najditelja, da ga proti nagradi odda na oglasnem oddelku Slovenca.

Izgubil se je pes volčjak na ime »Murec«. Od-dati ali sporočiti proti nagradi Francu Kuharju, Vižmarje, St. Vid nad Ljubljano.

V glavnih vlogah

HANS MOSER

in še: Carola Höhn, Wolf Albach Retty, Karl Schönböck, Julio Ser-da, Fritz Imhof

Ježica

Naše katoliško prosvetno društvo se je v zad-njem času močno razgibalo, opaziti je bilo več prireditve na našem odru, katerih čisti dobiček je bil namenjen v ta ali oni namen. Posebno agilna so bila naša dekleta. Za danes popoldne ob treh so nam zopet pripravila mladinsko božično igro »Angela«. Vse prijatelje naše prosvete vljudo vabimo! — V teh dneh se pripravljata tudi gos-podinjki tečaj za vsa dekleta naše občine. Zaradi velikega zanimanja bo tečaj celodnevni in en večerni. Tečaj se prične na svečeno popoldne ob treh s kratkim uvodnim predavanjem. Tečaj bo brezplačen. Vse interesentinje vabimo, da se pri-glase do 20. januarja v občinski pisarni med uradnimi urami ali pa pri gđ. Pavli Jeromen v Klečah. Istočasno je treba vplačati 50 din založ-nine in 5 din vpisnine. Tam se dobe tudi vsa ostala pojasnila.

Hrušica pri Ljubljani

Fantovski odsek v Hrušici prirediti z Dekliškim krožkom v nedeljo, dne 21. januarja 1940 ob 4 po-poldne v našem domu slavnostno telovadno aka-demijo na čast dvema jubilejantoma, ki praznujeta tle dni 25 letnico, odkar zvešto in poštvalno de-lujeta v naši slovenski katoliški telovadni organi-zaciji. Pri telovadni akademiji bo imel govor g. ravnatelj dr. Fr. Blatnik, predsednik ljubljani. pod-zvez Z. F. O. Sodeluje godba iz D. M. v Polju. Prosimo, da ei vstopnice pravočasno priekribite. Vstopnice se dobijo pri br. načelniku v Štepanji vasi in pri br. predsedniku Gradiški.

Kranj

Koliko so Kranjčani pokadili v letu 1939. Glavna zaloga tobaka v Kranju obsega občine kranjskega sodnega okraja in nekaj drugih občin, ki težijo v Kranj. Skupno število vseh trafik znaša 135, in sicer: občina Kranj ima 28 trafik, Straziš-šče 22, Predoslje 6, Naklo 8, Smlednik 7, Marčiče 3, Besnica 8, Jezersko 8, Cerklje 10, Predvor 9, Golnik 4, Senčur 17. Iz občine Stara Loka prejema v Kranju tobak 1 trafika, iz Kroke 1, iz Oviš 1, iz občine Medvode 1. Kadilci iz navedenih občin so v letu 1939. pokadili cigaret, tobaka in cigar skupno za 6,523.085.50 din ter kupili cigaretnih papirčkov za skupno vrednost 49.200 din. V letu 1938. so pa pokadili za 6,166.011.50 din, torej se je lani potrošnja tobaka zvišala za 406.274 din. Pogledimo sedaj nekoliko potrošnjo in porabo po-sameznih, najbolj priljubljenih cigaret. Tako se je pokadilo 13,436.400 kosov »Drava« cigaret, dalje 4,531.800 »Zeta«, 3,618.100 »Ibar« in 1,733.700 »Morava«. Klobas ali »štang« se je pokadilo in prežvečilo 285 kg. Noslanca pa 137 kg. Vsota 6 milijonov in pol pomenja za kranjski sodni okraj v resnici ogromno število. S tem denarjem, če bi se obrnil v druge namene in potrebe, bi se lahko zgradil najmodernejši socialni ali zdravstveni zavod. Pa tudi če bi kadilci imeli denar v žepu, ne bi prav nič škodovalo.

Jubilej. Stiri-desletnico službovanja kot or-ganist in cerkvenik je praznoval g. Alojzij Oven iz Predoselj pri Kranju. Malokatera fara se more postaviti s takim jubilejem. Zato so mu pa tudi farani priredili družaben večer, na katerem so se zbrali vsi cerkveni ključarji z gom. župnikom na čelu, župan z občinskimi možmi in pevski zbor, ki ga je vodil skozi 40 let. Zbor mu je zapel poi-vodstvom šolskega upravitelja lepe pesmi v po-zdrav. Ko priznanje za vestno službovanje v božjo čast, so mu izročili veliko sliko sv. Cecilije, za-ščitnice organistov.

Ne samo kot zdravilna voda ampak tudi za mešanje z vinom in sadnimi sokovi je Rogaska Tempel mi-neralna voda odlična. Tudi tako pomešana pospe-suje ugodno delovanje prebavnih organov.

Ponovitev igre »Plavže«. Na splošno željo ob-činstva bo ponovil dramatični odsek prosvetnega društva danes, v nedeljo, ob 4 popoldne Kliner-jevo igro »Plavže«.

Kino Smartinski dom. Ljubitelji planin opo-zarjamo na velenjanim film »Klic iz Matterhorna«, ki ga predvaja kino Smartinski dom danes ob 7 in 9 zvečer. Glavno vlogo igra znani plezalec in ljubitelj planincev Louis Trenker.

Tržič

Vi, ki se zanimate za doraščajoči rod in za vprašanja, tičoča se njegovega duhovnega in teles-nega oblikovanja, vljudo vabljene k našim 6 ve-čerom! Ponedeljek, 15. januarja: Cemu pa vzgojiti teden? Prof. I. Segulova. — Torek, 16. januarja: Vzgoja industrijske mladine v pubertet-ni dobi. Univ. prof. dr. K. Ozvald. — Sreda, 17. januarja: Vzgojimo naša dekleta! Prof. A. Cernejeva. — Četrtek, 18. januarja: Telo na-šega otroka — naša velika skrb. Dr. med. V. Prem-ru. — Petek, 19. januarja: Vera, narod, država — in naš otrok. Prof. V. Čopič. — Sobota, 20. januarja: Otroci, ki ga težko vzgajamo. Docent dr. St. Gogala. — Predavanja bodo vsak dan ob 8 zvečer v telovadnici meštanske šole. — Društvo Sola in dom v Tržiču.

Za nedeljo, dne 21. t. m. pripravljata Fantovski odsek v Tržiču večjo odsekovo smučarsko prire-ditev. V zvezi s to bo tudi blagoslovitev in otvori-tev njegove smučke skakalnice pri sv. Jožefu. Dopoldan bodo smučke in sankaske tekme članov, mladcev in naraščaja. Popoldan po večernih ob blagoslovitev skakalnice, nato pa skakalne tekme odsekovnih članov in mladcev, ter propagandni skoki članov drugih odsekov. Ker je to prva ska-kalna prireditev v Tržiču vabimo še sedaj k ude-ležbi. Podroben program bomo še sporočili.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes ob 3 popol-dne veseloligro »Florentina«, ob 5 popoldne vele-film »Veliki zapeljivec«, ob 8 se ponovi »Floren-tina«. Za predigro se predvaja drugi tednik.

Vsevrstne trgovske in kopirne knjige, indekse in vse pisarniške potrebščine dobite v trgovini Krekov dom.

F. O. vabi članstvo na sestanek v ponedeljek, 15. januarja ob 8 zvečer v sobi za odrom. Preda-vanje bo važno — pridite polnoštevilno.

Klinarjeva drama »Plavže« ima od predstave do predstave večji uspeh. Saj si jo je ogledalo do danes samo na Jesenicah 3.736 oseb. Da se omo-goči ogled te krasne domače drame tudi vsem ti-stim, ki si jo do sedaj še niso mogli ogledati, po-novi Aljaž še 21. januarja ob treh popoldne »Plav-ža«. Priporočamo, da velopnice pravočasno poskr-bite. Ze danes Vas opozarjamo na veseloligro v 6 slikah »Nepravilna ura«, ki jo pripravljata gle-dališka družina Aljaž za nedeljo, 28. t. m. ob 8 zv.

Ptuj

»Slovenci v tujini« je naslov predavanju, ki ga bo imel v petek, 19. t. m. ob 20 popoldne Kri-gosvetnega društva Ptuj, predsednik izseljenke zbor-nice in podpredsednik Rafaelove družbe g. p. Ka-zimir Zakrajšek iz Ljubljane. Cenj, občinstvo že sedaj opozarjamo na to veljavno predavanje in prosimo, da se ga v čim večjem številu udeleži.

Royal-kino, Ptuj. Najglasovitejša španska ple-salka, pevka in igralka Imperio Argentina nastopa zadnjikrat v prekrasnem filmu »Andaluzijske noči«.

Trbovlje

Zdravstveni dom dobimo. Zadnji turek je bil na poziv Higienikega zavoda iz Ljubljane sklican na občino ceestansk prizadetih ustanov, kjer se je končno odločilo, da se začne z gradnjo zdravstve-nega doma. Načrte je napravil Higieniki zavod v Ljubljani in se bodo še delno spremenili. Stroški so preračunani na okroglo dva milijona dinarjev. Polovico stroškov bo krila občina tekom dveh let, drugo polovico pa banovina, T. P. D., Bratovska ekladnica, OUZD in Higieniki zavod. Zdravstveni dom bo zgrajen poleg občinske kopalne. Potre-ben je predvsem za šolsko mladino in one, ki niso pri Bratovski ekladnici. Pa tudi to poslednjo bo precej razbremenil.

Za otroško zavetišče na Vodah je upravni od-bor TPD določil prvi obrok 750.000 din in se bo z delom še letos pričelo.

»Plodovi zemlje« je velik film v naravnih bar-vah, ki ga predvaja te dni kino Društveni dom v Trbovljah. V ponedeljek, torek in sredo se pre-dvaja tudi lep češki film »Človeštvo v nevarnosti«.

Sv. Jurij ob Taboru

Z prispevki okrajnega cestnega odbora cel-skega in gradbenega ministra ter občinskimi da-jatvami je dograjen velik in lep most čez potok Bolksa na občinski cesti I. reda v dolžini 25 in širini 5 metrov. Gradbo je izvršil gosp. in. P. r. e. t. n. r. iz Ljubljane. Mostne glave in opore so iz be-tona, mostišče pa iz prvostopenjske hrastovega lesa. Načrte je naredil gosp. tehnik Cerne pri O. C. O. celjskem. V teku treh let je razen tega zgradila občina iz lastnih moči in s pomočjo ljudskega dela še tri lepe mostove trajne vrednosti na drugih ob-činskih cestah ter preuredila vse občinske ceste. Občani so dobili v tej dobi tudi banovinski elek-triko. Električna luč svetli in elektro-motorji brnijo celo visoko po naših hribih ter delajo povsodi ve-selje našim priznanim skrbnim gospodarjem v kme-tiji in pridno vrtilo razne stroje našim obrtnikom. Ker je občina Sv. Jurij ob Taboru uživala trajno oporo v vseh smereh od gosp. senatorja Alojzija Mihelčiča, je izkazal občinski od-bor svojo dobrotniko dolžno zahvalo s tem, da ga je imenoval na svoji redni seji 3. t. m. v častnega občana.

Videm ob Savi

V nedeljo, 14. januarja priredi videmsko Pro-svetno društvo lepo in šaljivo igro: »Dva para s-ženita«. Prijatelje smeha vljudo vabimo. — Knjižnica Prosvetnega društva je preurjena in od-prta ob nedeljah od 9 do 10. V naši knjižnici bo našel vsak primerno knjigo, saj ima okrog 700 knjig. — Osnova se je mladinski pevski zbor, ki ga vodijo šoleke eestre, ki so nas za božič pre-se-nitile s krasnim okrašenim jaslje in cerkve. Mla-dinskemu zboru želimo mnogo uspeha. — Lani je bilo pri nas rojenih 32, umrlo je 19 oseb, poročilo se je 19 parov.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

V preteklem tednu je vladal tako na bojiščih kakor na diplomatskem polju precejšnja živahnost, ki je posebno na drugem področju zarezala globoke brazde.

Razgled po bojiščih

Na finskih bojiščih so Fini dokončno potolkli napadalce in jih skoraj povsod potisnili nazaj do meje. Izredno hude izgube so imeli Sovjeti pri Suomisalmi in pri Salli na vzhodnem bojišču, kjer so Fini po spretni taktiki in z obudovanja vredno hrabrostjo zdrobili že tretjo sovjetsko divizijo (sovjetska divizija 18.000 mož) v petih tednih, tako da so samo na tem prostoru Sovjetom prizadeli velike izgube na moštvi in na vojnem materialu. Protisunek Fincev je bil tako hud, da so na več krajih prestopili na sovjetsko ozemlje, kjer se boji nadaljujejo. Sovjeti so po najnovejših poročilih na to področje vrgli spet 4 nove divizije, ker hočejo sramoto popraviti. Na severnem bojišču pri Petsamu ni bilo nobenih dogodkov. Na južnem bojišču v tako imenovani Karelijski ožini med jezerom Ladoga in Finskim zalivom, pa so Sovjeti zamenjali butali ob finske utrjene črte, imenovane »Mannerheimove črte« po poveljniku finske armade maršalu Mannerheimu. Sovjetska vlada je že začela obračunavati s tistimi, ki jih dolži, da so zakrivila poraz. Veliko število vodilnih mož je odstavljenih in bo ustreljenih. Mnogo so jih postrelili kar na fronti. A tudi sovjetsko vojaštvo samo je s puškami v roki obračunalo s mnogimi komunističnimi priganjati, ki so bili na fronti kot neke vrste toplo obločeni nadzorniki bojev.

Na zahodnem bojišču je bila suhozemska fronta popolnoma mirna. V zraku je vladala večja živahnost in so se odlikovala tako nemška letala z napadi na angleške trgovske ladje, kakor tudi angleška letala z napadi na nemške utrjene otoke Helgoland in Sylt. Oba tabora sta imela manjše izgube. Na morju pa traja pomorska vojna dalje, le s to razliko, da so nemški podmorniki napadi ponehali in da je prenehala več ali manj tudi nevarnost min. Nemci so v preteklem tednu izgubili eno podmornico. Angleži in Francozi pa še naprej zaustavljajo trgovske ladje in na njih zaplenijo vse blago, naj bo namenjeno v Nemčijo ali pa naj prihaja iz nje.

V zvezi s popisovanjem dogodkov na bojiščih je treba omeniti neke načrte, ki so se pojavili o pomoči, ki naj bi jo tuje države pošlele Fincem. Na eni strani je prihajalo veliko množice prostovoljcev na Finsko, na drugi strani pa pridno dovajajo orožje in municijo. Toda Anglija in Francija bi radi Fince bolj izdatno podprli in so se pojavili načrti, da bi poslali na severno finsko obalo skupino vojnih ladij, ki bi vzele pod nadzorstvo sovjetske pristanišče Murmansk. Nadalje bi tamkaj izkrcali do 100.000 močno orožje. Istočasno pa bi francoske in angleške vojne ladje napravile na Sovjetijo pritisk tudi v Črnem morju, ter jo tako prisilile, da se tudi tamkaj brani, torej na dveh frontah, kar bi Sovjete oslabilo še bolj. Morda so to samo načrti, morda samo grožnje. Čas bo pokazal, kaj je resnice na njih. Toda kažejo pa le, da se pojavlja veliko gibanje za to, da bi se neke druge našla kakšna fronta, kjer bi se vojna resno začela, ko je na zahodni fronti okamenela med francosko Maginotovo in nemško Siegfriedovo črto.

Politični pregled

Na politično-diplomatičnem polju stoji v ospredju nenadni sestanek italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana z madžarskim zunanjim ministrom grofom Csanakyjem v Benetkah. Sestanek je povzročil veliko razgibanost po vseh evropskih državah. Najbrže tudi zaradi tega, ker še vedno ni jasno, o čem sta se državnika razgovarjala in kaj sta sklenila. Na splošno so dejali, da sta se menila o sovjetski nevarnosti in da je Italija Madžarom obljubila vojaško pomoč, pač pa je od njih želela dobiti obljubo, da se bodo z Romunijo mirno poravnali, češ, sprito sovjetske nevarnosti morajo na Balkanu izginiti vsi medsebojni prepri. Ker je vsebina razgovorov in sklepov ostala tajna, je razumljivo, da je tem več različnega govorjenja okrog tega sestanka. Sodeč po odmevih inozemskih listov, ga ne presojajo povsod enako in z enakim navdušenjem. Francozi so ga bili zelo veseli. Angleži hladno trdijo, da so vmes čisto drugi politični načrti, ki imajo malo opraviti z idejno borbo proti komunizmu. Nemški listi so za-vezo le malo omenjali, kakor da bi bili že vse v naprej vedeli in se jih ne tiče. Po Balkanu samedem pa je zavladala velika razgibanost med posameznimi prestolicami. Balkanske države se bodo zbrale v Beogradu dne 2. februarja na posebni balkanski konferenci in bodo položaj presojali z vseh strani. Kajti, Italija bi ne mogla Madžarom vojaško pomagati, dokler ni zmenjena tudi z Jugoslavijo, ki leži vmes med Madžarsko in Italijo. Da bi pa Nemčija dovolila Italijanom, da bi čez njeno ozemlje pošiljali vojaško pomoč Madžarom proti Sovjetom, v današnjih razmerah sprito so-odelovanje Nemčije in Sovjetije ni verjetno. Nadaljni razvoji bodo zanimivi.

Na Japonskem je nastopila vladna kriza, ki ima tri vzroke. Sedanja japonska vlada je zakrivila veliko napetost z Zedinjenimi državami v Severni Ameriki, nadalje na Kitajskem ne pride naprej, in končno, odnosa s Sovjetijo niso razčiščeni. Nova vlada bo verjetno zavzela bolj jasno stališče tudi do evropske vojne.

Uradni podatki o potresu v Turčiji, so strašni. Do sedaj so našli 30.000 porušenih hiš, so nabrali že 25.000 trupel, 8 tisoč smrtno ranjenih in okrog 50.000 lažje ranjenih. Potresni sunki pa trajajo še dalje. Tudi neka Slovenka, svakinja časnika Borštnika, je s svojima dvema otrokoma žrtev potresa v Turčiji.

Notranji pregled

Pretekli teden je vlada sprejela nov volilni red, ki bo zdaj še podpisan in objavljen. Po novem volilnem redu bo država razdeljena na 57 volilnih okrajev, katerih bi na Slovenskem šest. Ljubljana bo volila zase dva poslanca, Maribor pa enega. Vseh poslancev po okrajih bo izvoljenih na Slovenskem 24, vendar bo najbrž še nekaj slovenskih poslancev izvoljenih na državni listi. Politiki namreč napovedujejo nove volitve za konec meseca svecana ali susca, vendar bo vlada poprej izdala še nov zakon glede strank in zborovanj. Šele potem bi bile razpisane volitve.

Kljub temu, da se zdaj pripravljajo gradivo za nove volitve, se zlasti v srbskih krogih širi zahteva, naj bi se pred volitvami še preuredila vsa država, kakor je doslej urejena banovina Hrvatska. Srbska opozicija precej ostro zahteva, da mora biti poprej rešeno vprašanje srbske banovine, preden bodo Srbi dobili priliko stopiti na

volitve. To pa zato, da se bodo mogli izreči, ali so zadovoljni s to ureditvijo ali ne. Zdj pa, pravi srbska opozicija, Srbi nimajo nobene svoje banovine, zato tudi ne morejo izreči svojega mnenja drugače kakor tako, da rečejo, da so nezadovoljni. Hrvati pa na drugi strani nočejo o tem nič slišati ter vztrajno silijo v nove volitve. Zaradi teh notranjih nesporazumov pa tudi vprašanje slovenske banovine še ni rešeno, dasi eni in drugi priznavajo, da slovenska banovina ni nobena ovira glede ureditve, ker so narodnostne meje med Slovenijo in Hrvatsko že stoletja jasno začrtane.

Dobe pa se zlohotni ljudje, ki bi celo ob takih resnih skupnih državnih vprašanjih radi Slovenijo in Slovence izigravali. Tako se je oni dan oglašil neki inženir Matič iz Novega Sada, ki je v nekem črnogorskem listu predlagal, naj bi se ustanovili le dve banovini: Srbija in Hrvatska, in sicer naj bi se ti dve deželi imenovali velika banovina, medtem ko bi sedanje banovine pod tem imenom bile deli velikih banovin. Velika banovina Hrvatska bi obsegala savsko in primorsko banovino ter dravsko banovino, to se pravi Slovenijo. In ta inženir tudi pove, zakaj tako. Moč namreč pravi, da bi tako Slovenci pomagali dalmatinskim Srbom krotiti Hrvate, da ne bi počeli kaj neumnega. Tako si je torej ta mož zamislil Slovence kot nekeke srbske biriče, kar bi bilo dvakrat žaljivo, če ne bi bilo tako bedasto.

V zvezi s preureditvijo države in s volitvami naj navedemo še, da je belgrajski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić v svojem listu »Napred« zopet odločno zahteval, naj bo poprej urejena država po novem, nakar naj bi se še razpisale nove volitve. V istem smislu se je oglašil tudi voditelj

srbskih demokratov Milan Grol, ki je ostro zahteval poprej preureditev države, nato pa šele volitve, ker sicer Srbi ne bodo priznali sedanje ureditve niti glede banovine Hrvatske. To je huda grožnja. Če bi se kaj takega zgodilo, bi nastala iz tega velika nesreča. Zato je res bolj pametno, da bi se razmere poprej razčistile in uredile, nakar naj bi se razpisale volitve. Če govorimo o sporazumu, govorimo o sporazumu Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki naj se res že enkrat uredi, nakar bo ljudstvo dobilo priliko spregovoriti, ali je s tem zadovoljno ali ne. V kolikor bi ljudstvo ne bilo zadovoljno, se te stvari lahko še po potrebi spremenijo. Vendar mora biti ljudstvu pred volitvami že jasno, kako in kaj stoji vsa zadeva. Če pa z volitvami gremo na nejasno in v temo, ljudstvo ne bo moglo izreči pravilne sodb. Sicer pa, kakor vsi naglašajo, za slovenska avtonomija ni nobene nege dvoma in nobene ovire. Čemu torej čakati. To je naša stara zahteva!

Sicer pa je pretekli teden bilo precej šuma zaradi dr. Koroščevega noveletnega voščila, kjer je dr. Korošec napadel prostozidarje, češ, da delujejo v škodo domovini ter da so zadnje čase spet začeli siliti v ospredje. Framazoni so poslali listom neko izjavo, ki pa je ni nihče podpisal, ker se ti ljudje ne upajo z imeni svojih vodij na dan. V tej izjavi se framazoni hvalijo, češ kako dobri patriotje so. Poleg našega lista sta se zlasti dva hrvatska lista hudo lotila framazonov in njihove izjave. »Zagrebački list«, ki je glasilo Mačkovega poslanca dr. Zige Scholla, ter »Hrvatska Straža« sta v daljših člankih izjavljala, da je framazonstvo družbo, ki deluje na skrivaj ter se vriva na vsa važna mesta, treba razgati. Iz teh odmevov je jasno, kako prav je imel dr. Korošec, ko je javnost opozoril na to skrivno družbo. In še to je zanimivo, da framazonov ni branil niti en list v državi, le ljubljansko »Jutro« je čutilo dolžnost braniti to družino, kar je na vso moč zanimivo.

MARIBOR

Nove ugodnosti Mestne hranilnice

Maribor, 13. jan.

Mestna hranilnica mariborska je bila na podlagi hranilničnega regulativa od 26. sept. 1844 ustanovljena 14. dec. 1858. Takrat je mestni občinski svet prevzel jamstvo za ta zavod ter je hranilnica pričela posloovati. Po prevratu so zavod vodili razni gerenti. Leta 1928 je MH dobila nova pravila, na podlagi katerih se je lahko vršilo nemoteno poslovanje zavoda. V zadnjih letih pa se je pričel delokrog zavoda vedno bolj manjšati. Tako mu je bilo prepovedano prevzemanje depozitov, odvzet mu je bil pupilarni denar itd. Mestna hranilnica se je tako znašla v položaju navadne hranilnice, čeprav je jamstvo mestne občine še vedno obstajalo. V istem položaju so se nahajale tudi vse ostale mestne hranilnice v državi. Tako se je potem začela borba mestnih hranilnic za stare pravice. Ta borba je bila nujno potrebna. Ustanovila se je Zveza jugoslovanskih hranilnic, ki je zastavila vse sile za pravično pravno ureditev samoupravnih hranilnic. Zato je bilo treba napraviti nov zakon, oziroma uredbo o samoupravnih hranilnicah. Ta uredba je bila nujno potrebna zlasti zaradi tega, ker smo imeli v Sloveniji mnogo okrajnih hranilnic, za katere so jamčili okraj, ki pa so bili razpuščeni in ni več vpostavljeni. Enako niso imele tudi nekatere mestne hranilnice v ostalih delih države pravne podlage za obstoj. Dolgo je trajalo, preden je uspelo, da je uredba izšla, ali uspelo je vendar po trdem boju. Za uredbo so bili predloženi razni predlogi. Tudi Narodna banka in Hipotekarna banka sta take predloge predložili. Končno je bila uredba sprejeta in 24. nov. 1938 je bilo izdano prvo besedilo. S to uredbo pa mestne hranilnice niso bile povsem zadovoljne ter so nadaljevale borbo za izboljšanje. Dne 6. oktobra 1939 je potem izšla končna redakcija uredbe, ki je mestne hranilnice zadovoljila. S to uredbo so postale mestne hranilnice zopet samostalne, javni, pupilarno varni denarni zavodi. Dovoljeno jim je zopet sprejemanje depozitov. Napram sodišču imajo iste pravice kakor Državna hipotekarna banka.

Sedaj je treba, da se vsak zavod prilagodi novi uredbi, ker je prišel stari hranilnični regulativ iz veljave. Mariborska mestna občina je za svojo hranilnico izvršila to smoti na seli mestnega sveta. Ta seja se je vršila v mestni posvetovalnici ob pol 19 ter je trajala jedva 10 minut. O novi uredbi je referiral finančni referent mestnega sveta, ravnatelj Hrastelj. Mestni svet je nato sprejel sledeči sklep:

»Mestna občina v Mariboru prevzame skladno s sklepom mestnega občinskega odbora od 14. febr. 1858 neomejeno in nepreklicno jamstvo z vso svojo imovino, vsemi dohodki in s svojo davčno močjo za vse pravnepravne obveznosti Mestne hranilnice, najsi izvirajo te obveznosti iz kateregakoli pravnega naslova.«

Ta sklep bo predložen v potrditev finančnemu ter trgovskemu ministru. Na podlagi potrjenih pravil se bodo vršile čez 4 mesece nove volitve v upravnih in nadzorni odbor MH. Novi odbor bo vodil poslovanje hranilnice po novi uredbi in po svojih pravilih.

Mestni župan dr. Juvan je ob zaključku seje še pojasnil vse ugodnosti, ki jih bo imela MH na podlagi nove uredbe. V bodoče bo imela pri izterjevanju iste pravice kakor Državna hipotekarna banka, t. j. brez pomoči sodišča, da ji ne bo treba plačevati davkov in taks, da bo zopet mogla sprejemati pupilarni denar in prevzemati depozite.

Kauče

otomane, naslonjače dobavlja najceneje »Obnovac F. NOVAK, Glavni trg 1 — in Jurtičeva ulica 6

m 80 letnice življenja praznuje v polnem zdravju in duševni čistosti gospa Ana Valand, vdova bivšega okrajnega domobranskega narednika in mati upokojenega orožniškega narednika Oskara Valanda. Jubilarica opravlja še vsa hišna dela ter gre tudi vsak dan na trg. Želimo ji še veliko let v sreči in zadovoljstvu!

m »Moja domovina«, slavna simfonična pesnitev največjega češkega glasbenika Smetane, ki je obenem eno največjih svetovnih glasbenih del, se bo prvič izvajala v Mariboru na simfoničnem koncertu Glasbene Matice dne 17. t. m. v veliki unisonski dvorani. Vstopnice se dobe v predprodaji za levi del sedežev v papirnici Koren (prej Novak) v Gosposki ulici, za desno stran pa pri Putniku. Priporočamo, da si interesenti vstopnice čim prej nabavijo, ker bo dvorana kmalu razprodana.

m Prihodnji prosvetni večer bo v četrtek, dne 18. januarja ob 8 zvečer v dvorani Zadrzne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6. Predaval bo znani strokovnjak v izseljeniških vprašanjih p. Kazimir Zakrajsek iz Ljubljane o temi

»Izseljenstvo in naš narodni obstoj«. Predavanje bodo spremljale lepe skopične slike.

m Občna zborna krajevne organizacije JRZ in kluba železničarjev JRZ v Studenčih pri Mariboru bosta danes predpolne ob 9 v prostorih gostilne Kristofci. Železničarji in člani stranke vabljani.

m Fantovski odsek Maribor II. ima jutri ob 8 v običajnih prostorih svoj redni sestanek. Predaval bo predsednik Prosv. zveze dr. Josip Hohnjec o temi »Razmerje med vzhodno in zapadno cerkvijo«.

m Dvigivne nameštenske legitimacije. Oni, ki so na popisovalnem oddelku mestnega poglavarstva na Slomškovem trgu 6 naročili nameštenske legitimacije (ne poslovne), se pozivajo, da jih najkasneje do 20. januarja dvignejo.

m Odbor Društva sv. Vincencija pri sv. Magdaleni se v imenu odborjenih revežev najlepše zahvaljuje vsem dobrotnikom, posebno še Nabavljalni zadrugi drž. uslužbenec ter odboru Pogrebnega društva železničarjev.

m Tečaj za obrtno knjigovodstvo in kalkulacijo. Predavanja se pričnejo v ponedeljek 15. t. m. ob pol 8 zvečer. Interesenti se zberejo v Trgovski akademiji, Zrinjskega trg 1. Prijave se še sprejemajo.

m Delavci in nameštenci bodo imeli znižano vstopnino v gledališču. Delavska zbornica v Ljubljani je zaprosila upravo Narodnega gledališča v Mariboru, da omogoči revnim delavskim in nameštenskim slojem obisk predstav v gledališču s tem, da jim zniža vstopnino za 50%. Uprava gledališča je pokazala veliko razumevanje za to vprašanje ter je prošnjo ugodno rešila na ta način, da je dala Delavski zbornici na razpolago posebne bloke, katerih cena ustreza 50% popustu. Bloki se dobe med uradnimi urami v knjižnici in v ekspozituri Delavske zbornice v Mariboru, Sodna ulica 9. Do teh blokov imajo pravico samo delavci in nameštenci, ki so člani strokovnih organizacij ter se izkažejo z legitimacijo ali so člani knjižnice Delavske zbornice.

m Led povzroča omejitve v obratu mariborske industrije. Strahovit mraz, ki zadnje čase v Mariboru vlada, je spravil tudi mariborske industrije v neprijeten položaj. Falska elektrarna je morala omejiti dobavo električnega toka industriji, ker so se pred jedom na Fali nakopili ogromni skladi letu, ki včasih čisto ustavijo dotok vode k turbinam. Zaradi tega je potem mestno električno podjetje v Mariboru večerj v času, ko se porabi v mestu največ toka za razsvetljavo, to je od 6 do 8 zjutraj in od 5 do 9 zvečer ustavilo oddajo toka industrijskim podjetjem ter so vse tovarne v tem času stale. Danes se bo dobavljat tok normalno, jutri pa še velja za tovarne iste omejitve, kakor večerj. Potem pa bo stopila v akcijo rezerva — parna elektrarna v Trbovljah, ki je zvezana s falskim omrežjem ter bo spet dovolj toka za neoviran obrat industrije.

m Zaradi pomanjkanja bencina je bilo na policiji v Mariboru z novim letom objavljenih 82 osebnih in 9 tovornih avtomobilov ter 42 motornih koles.

m Gorelo je pri posestniku Mirku Sernecu v Smartnem na Pohorju. Požar je izbruhnil na gospodarskem poslopiju, ki je pogorelo skupaj z dvema poljedelskima strojema. V gospodarskem poslopiju je imel gostilničar Martin Jerman shranjenega 2500 kg slame in 7000 kg sena. Tudi to je zgorelo. Skupna škoda znaša okoli 25.000 din. Požar je bržkone povzročil ogorek cigarete, katerega je kdo od gostov kritičnega večera vrgel na kako nevarno mesto v bližini ali v gospodarskem poslopiju.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim svojem ima danes zdravnik dr. Ivan Turin, Linhartova ulica 12.

m Prijava koles za l. 1940. Lastniki biciklov in fijkarskih vozov v Mariboru se pozivajo, da za leto 1940 prijavijo svoja vozila v zakonitem roku do 25. febr. pri predstojništvu mestne policije. Poleg redne prijave takse se plača davščina za drž. cestni sklad za kolesa din 10, za fijkarske vozove din 50. Tiskovine za prijavo se dobe na stražni št. 1 ter se izpolnjene oddajo v sobi 4.

m Prijet vlomilec. Policija je aretirala 36-letnega Rajka Svigtla iz Ljubljane, ki se je udeleževal v Mariboru kot vlomilec ter ima precej teh pregreh na vesti. Izročili so ga sodišču.

m Na dva meseca zapora je obsodil mali senat mariborskega okrožnega sodišča 62-letnega kmeta in moža posestnice Josipa Markoča iz Dobje vasi pri Prevaljah, ker je 10. sept. lanskega leta v neki gostilni na Prevaljah hotel ustvariti nerazpoloženje zoper državo. Obsodili so ga po zakonu o zaščiti države.

m Izgubilo se je večerj dopoldne pri glavni blagajni Nabavljalne zadrugi ali pri linici uprave »Večernika« 1100 din. Pošten najditelj se naproša, naj odda denar na uradu mestne policije proti nagradi. Prizadeti je reven upokojenec.

Gledališče

Nedelja, 14. januarja ob 15: »Zaroka na Jadrani«. Ob 20: Konto X.

Nedavno se je Anglija odločila, da oboroži vso vzhodno obalo z ogromnim pasom samih min; razen tega pa bodo to obalo stražili tudi takšne baloni.

Celjske novice

c Katoliško prosvetno društvo priredi v torek, 16. januarja ob 8. zvečer v salonu hotela »Evropa« družinski večer z izbranim sporedom. Vse člane in prijatelje društva vabimo, da se tega družinskega večera zanesljivo udeležijo. Na sestanek so vabljeni tudi člani FO in DK ter starešinske organizacije.

c Poverništvo železničarskega kluba JRZ ima danes ob 10. dopoldne v Domu v Samostanski ulici svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Na občem zboru bosta poročala tudi delegata Kluba iz Ljubljane g. Mašič in g. Cimperman.

c Kongregacija celjskih gospa ima drevo ob 6 svoj sestanek pri šolskih sestrah, družbena sveta maša pa bo v torek ob 8 zjutraj.

c Trdka Golob Karel, mizarsko podjetje v Gaberju pri Celju, je vsem pomočnikom povišala plače za 10%, obenem pa je za novo leto vsakemu pomočniku podarila 100 din. Te dni so pogajanja za 10% povišek plač tudi pri drugih mizarskih podjetjih.

c Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. januarja 1940 zapadli v plačilo: 5% najemniški vinar in 2% kanalska naklada za proračunsko razdobje od 1. januarja do 31. marca 1940; vodarina in števinja za proračunsko razdobje od 1. oktobra do 31. decembra 1939; obrok davščine na vozila. Zapadle obroke je plačati pri mestni blagajni zanesljivo do 10. februarja 1940. Po preteku tega roka se bodo zaračunale zakonite 6% zamudne obresti. Plačila, ki bodo zaostala po preteku 6 tednov od dneva dospelosti, se bodo izterjavala izvršnim potom.

c 43.859 kub. m lesa je šlo po Savinji v preteklem letu iz Gornje Savinjske doline. Gozdarski vesnik poroča, da so ta les, večinoma deske in nekaj okroglega lesa, spravili proti jugu s 4481 splavi. Največ splavov je bilo sestavljenih v Rečici in sicer 779, v Radmirju je bilo sestavljenih 643 splavov, v Kropi pri Bočni 606, v Ljubnem 583, v Smartnem ob Dreti 544 in v Mozirju 476 splavov. V Beogradu je pristalo od teh 1206, v Zagrebu 696, v Pančevu 591, v Sremski Mitrovici 515, v Brodu 253 in v Smederevu 250 splavov.

c Pogreb Jakoba Tomšiča iz Ostrožnega pri Celju bo danes ob 3. dopoldne na okoliško pokopališče.

c Revež brez vseh sredstev in brez staršev, ki je bil odpušen z orožnih vaj, kjer mu je zginila vsa obleka, lepo prosi dobra srca, da mu priskočijo na pomoč s staro obleko ali kakor koli. Eventuelna darila naj se prinesejo v podružnico »Slovenca« v Celju na Aleksandrovo trgu.

c Poroka. Danes se poročita v Varaždinu trgovski sodrudi pri trvdki Stermecki, g. Lah Ivan in gđc. Lamprecht Ruža iz Varaždina. Br. Lahu, načelniku celjske podzveze ZFO in nevisti želimo v zakonu mnogo sreče in zadovoljstva!

c Desno nogo si je pri igranju zlomil 3letni sin posestnika Satler Jakob iz št. Andraža pri Velenju.

c V Lokrovcu pri Celju je umrla 68 letna prevžkarica Neža Krusič. Naj v miru poival

c S 1. februarjem prične dostavljati dnevno pošto frankolskemu poštnemu uradu avtobus mariborskega avtobusnega podjetja, ki vozi na progi Celje—Maribor—Celje.

c Delavska knjižnica v Delavski zbornici je odprta vsak dan razen ob nedeljah in praznikih do preklica od 5 do 8 zvečer.

Ljutomer

Prosvetno društvo v Ljutomeru priredi danes popoldne po večernicah v Katol. domu zabavno igro v treh dejanjih »Stric Ihtas«. Od blizu in daleč ste vjudno vabljeni, da se boste prav iz erca nasmejali.

Zadrzne zveza je priredila v sredo zadrzne tečaj. Predavali so minister n. r. gg. Snoj Franc, dr. Lavrič ter Radanovič. Tečaja se je udeležilo okrog 80 udeležencev.

Ker je bil tečaj za mladenke na Betnavi preložen, obvažamo vse odseke ljutomerskega okrožja, da je tudi zaradi tega tečaj za načelnice dekl. odsekov ter mladenek preložen ter ne bo v dneh 22. in 23. januarja, kakor je bilo že javljeno, marveč pozneje v Ljutomeru. Odseki bodo pravočasno obveščeni.

Studenec pri Sevnici

Dne 10. januarja t. l. je bil v tukajšnji šoli kmetijski tečaj, ki ga je na pobudo Kmetijske zveze priredila kr. banska uprava. Tečaj je bil nena-vedno dobro obiskan, kar je za naše krajevne razmere jako razveseljivo dejstvo. G. okrajni kmetijski referent je v poljudnem govoru obrazložil pomen in način vzreje mlade živine, dočim nam je g. okrajni veterinarski nadsvetnik iz Krškega podal iz svojih bogatih izkušenj in svojega znanja izčrpna navodila o varovanju zdravja pri živini. Zaključno predavanje je imel g. odposlanec osrednjega odbora Kmetijske zveze, in sicer o potrebi in namenu krajevnih organizacij kmetijskih zvez. Zelo bi bilo, da bi se podobna predavanja v našem kraju večkrat ponovila.

Vedeljsko branje

IZ TEH DNI

»Kaj bomo pa danes jedli?« To je bil jutranji pozdrav. Vame so se zagrizle ženske oči, izpod odevi so se pa stegale drobne roke, proseče kruha.

Pogledal sem v ženske oči. Bile so izmučene in vlažne; utrujenost je čepela tudi na trepalnicah. Njen glas je zadnje čase postal raskav in osoren, spominjajoč na glas kazniških nadzornic. Prevzel me je občutek, da se je večno vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?« tako zagrizlo vanjo, da v njenem srcu ni več ostalo prostora za kako drugo misel.

Nisem mogel zdržati njenega pogleda. Stopil sem k oknu; najljepše poletno jutro. Spodaj pod bregom se šopiri mesto. Ulice so še prazne, le ropot mesarskih voz jih drami iz nočnega pokoja. Okna hiš so že zastrta in le iz nekaterih dimnikov se plazi dim. V teh hišah prav gotovo kuhajo dober zajtrk! Ljubljana leno leži v strugi, kostanji ob njej se pa zde kot našopirjeni srednjeveški bojevnik.

Sonce je osvetlilo Tivoli. Sv. Katarina je pogledala izza zelenja. Šmarina gora je kar zagorela v jutranjem zlatu, zadaj pa se blešči Šmarjetna gora in Sv. Jošt... joj... in tam na levo v sencih jablan in sliv je naša hiša in tam je moja mati. Sedaj je na vrtu, rožam priliva, s skrbno roko tehta stroke, se pogovarja s peso, vse pa prepleta njena molitev za nas vseh deset... Morda je njena molitev zame najiskrenejša, ker me je najbolj ljubila in ker sem jo izmed nas vseh najbolj razočaral...

»Mama, ali boš skuhala kavo?« me je premetil otroški, plahi glas moje Vide.

»Nimam cikorijske!« je skoraj zarenčala žena, ki je bila že bolna od misli za zajtrk.

»Skuhaj pa lipovca!« se je oglasila Marija.

»Kje imam toliko sladkorja!«

»Bomo pa grenkega pili!« je zaključil Janez.

Tedaj je Vida švignila iz postelje, naložila trsk, naložila in zakurila.

»Mamica, bom kar jaz skuhala!«

Žena je sedla na posteljo. Glava ji je bila težka, videl in čutil sem, da se ji dihanje spreminja v kratke sunkke. Tako si duši jok, tako si kroti ploho očitkov in obtožb, ki se vsak dan kot večje zaletavajo ob vprašanje:

»Kaj bomo pa danes jedli?«

»Zame ni treba nič!« mi je ušlo in sam nisem vedel, kako sem prišel do te misli. Morda je bilo skrito usmiljenje do otrok, da bi dobili oslajen čaj, morda je bil to samo uporniški napuh, češ jaz živim lahko tudi brez zajtrka.

Otroci so me začudeno pogledali in žena je dvignila glavo.

»Čudno govoriš! Saj ne gre zate, za otroke gre!«

Tedaj pa me je zabolelo. Pomislil sem. Ko sem bil tak, kot so Vida, Marija in Janez, nam je mati vsak dan skuhala za zajtrk kaše in mleka. Ko sem hodil v šolo, je pozvonilo in smo po dva in dva romali v prostrano obednico. Samo seči je bilo treba v posodo in si napolniti skodelo in bil je zajtrk tu. Nikjer tistega strašnega vprašanja: »Kaj bomo pa danes jedli?«

In bilo me je sram. Vsi spomini na leta, ko sem res stradal, ko po tri dni nisem zaužil niti drobtine, so splahneli spričo otrok, kaše, mleka in prostrane obednice. Dušo bi si raztrgal, da bi mogel zadušiti tisto vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?«

»Saj so tudi drugi brezposelni, pa če si ne morejo dobiti službe, si vsaj poskrbe kako podporo. Ti pa nič in nič. Ali naj poginemo?« Pogledal sem v vsi mršavi, jaz se komaj vlečem, tebe je pa tudi že sama kost in koža, se je razvnela žena. Meni pa se je vsaka beseda zabodla v srce kot žareča igla, in ne vem, kaj bi dal, da bi bila žena zamolčala to strašno resnico.

»Vsaj pisal bi, pa si še to opustil!« me je včipnila. Zabolelo me je še bolj, kajti načrti so mi vrel po glavi in zdelo se mi je, da bi jih bilo vsaj nekaj dobrih. Toda kadar sem sedel k papirju, so se mi vse misli razbegnile, vsi lepi stavki so mi skopneli in pred očmi je trepetalo samo vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?« In kamor sem pogledal, mi je zrlo nasproti to vprašanje. Na nebotičniku je bilo napisano, na Krisperjevi hiši, na Dolinarjevi, celo s Šmarne gore in z Rožnika je gledalo.

Odpravil sem se zdoma.

»Kam pa spet?« je vprašala žena, toda že bolj umirjeno, skoraj ljubeznivo.

»V mesto. Morda se mi le posreči najti kakšen zaslužek,« sem se muzal, ne da bi se v duši oglasilo upanje.

»Za kosilo nimam ne krumpirja, ne masti in ne moke,« je žena skoraj jecljala.

Spet: »Kaj bomo danes jedli?«

»Se bo že kaj dobilo, morda bo jutri bolje,« sem odgovoril.

Jutri! Beseda upanja, beseda sonca in smeha!

»Kaj bomo danes jedli?« Vprašanje, kajljeno v obupu, štiriočlato bodalo, pošast, ki preži nate iz vseh kotov in ki gleda celo iz tvojih žepov.

Na vijugasti poti sem srečaval ženske. S polnimi košarami so se vračale s trga in zanje je bilo vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?« samo stvar okusa in izbire.

Sonce je pripekalo, da so se poskrili kosi in sinice. Le vrabci, ti večno lačni potepuhi, so se lovili po prahu in brskali za drobtinami.

V mestu sem srečal prijatelja, ki ima službo nekje na deželi. Dišal je po polju, po žitu, po stezah, smrekovih ograjah in samo zdravje ga je bilo.

»No, kako pa tebi?« me je ogovoril.

»Že gre,« sem se mu nasmehnil in mu stisnil roko. Pa komaj sem jo umaknil, me je že zehnilo: »Kaj bomo danes jedli?«

»Kaj pišes?«

»Pač! Sedaj pripravljam večje delo. Morda se mi posreči prikazati razvalino kmetske družine.« Nisem se dobro izgovoril, sem že občutil stud nad lažjo in nekaj mi je reklo, — bilo je vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?« — niš o razvalinah lačne družine iz mesta!

»To me pa zanima. Stopiva na vrček pive. Kar vroče mi je, čeprav sem vaju sonca,« me je povabil prijatelj.

Zarezala sva v senco kostanjev in srebala mrzlo tekočino. Na dolgo in široko sem moral razlagati prijatelju o družini s hribov. Vrček za vrčkom sva praznila. Prijatelj je bil dobre volje in kar srečen, da sva se našla.

»Čisto malenkostne opravke imam v mestu in res bi se dolgočasil, da bi ne trčil nate,« mi je zatrjeval, mene pa je iz vseh kotov strasil: »Kaj bomo danes jedli?«

Ko sva se poslovila, sem imel že na jeziku prošnjo: »Prijatelj, doma bi moji radi jedli, pa nimam, da bi jim dal...« toda besede so se v grlu zadušile in molče sem segel prijatelju v roko in sva šla, on po široki cesti, kjer se je asfalt od vročine kar topil, jaz sem pa zavil v tesno ulico, da bi me kdo ne srečal. Zdelo se mi je, da bi mogel že z mojega obraza brati: »Kaj bomo danes jedli?«

Krenil sem v temno hišo, kjer stannje prijatelj, ki bi mi lahko in rad pomagal. Kot tat sem se splazil po starinskih, vijugastih stopnicah in zbiral misli, ki naj bi jih izoblikoval v genljivo prošnjo. Ko pa sem se ustavil pred vrati, mi je upadel pogum. Sam nisem vedel, kdaj in kako sem se znašel na ulici.

Tisto popoldne nisem šel domov. Taval sem kot obstreljen ptič iz ulice v ulico brez cilja in misli, z menoj je hodilo samo vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?«

Pozno popoldne sem se vračal. Bil sem izmučen in prazen in s težavo sem lezel v hrib. Vijugasta pot se mi je zdela še daljša kot

prvič, ko sem moral po tem klanecu v veliko starinsko hišo.

Na vrhu sem se oddahnil. V kantini je nekdo brenkal na tamburico. Na klopih pod kostanji so se sedele ženske ter olirale svoje sode in svoje prijateljice, po pesku so se valjali umazani otroci, nad streho so pa krožili golobi.

Dvorišče je bilo prazno, le raztrgano perilo je frfotalo na vrveh in razodevalo siromaštvo lastnikov.

»Kje pa je viteška dvorana?« me je ogovorila mlada, lepa in bogato napravljena gospa. Z njo je bila tudi spremljevalka, prav tako mlada in lepa, in prav tako bogato oblačena. Gospa me je ogovorila v srbohrvaščini, vendar taki, da sem spoznal, da je gospa že delj časa med Slovenci.

In sem ji moral razlagati zgodovino te velike hiše, o ljudeh in težavah teh ljudi.

»Mnogo sem slišala o viteški dvorani. Ali me ne bi mogli spremiti tja? Ne bi šla rada sama in tudi jezika ne znam toliko, da bi se mogla z ljudmi porazgovoriti.«

»Prosim, prosim,« sem se ji ponudil.

Previdno je stopala za menoj, kajti stopnice, ki se vlečejo v to dvorano, so temne. Sredi stopnic, kamor že udarja medla svetloba, se je ustavila. Od tam je namreč najlepši razgled na viteško dvorano, na sedem pregrad, kjer utripajo življenja sedmih družin. Nad pregradami leži smrdljiv zrak, drobna, prav pod stropom vzdignjena okna so zamrežena.

Lepa gospa se je kar prestrašila. Toda vse sem ji moral pojasniti in končno sem jo moral

peljati tudi v pregrade. Povsod sem potrkal, kot se spodobi in vselej je iz vsake kajbice pogledal začuden obraz izsušene ženske. Lepo gospo je kar mrzlo spreletaval. V njenih očeh sem videl skrito solzo. Vsa vprašanja sem moral tolmačiti, prav tako odgovore. Pobledela je, potem pa segla v denarnico in delila srebrne novce. Nič ni štela in nič se ni pomišljala. Tako sva šla od kajbice do kajbice in le še dvojce, trojce srebrnih novcev je ostalo lepi gospe.

Molče smo zapustili dvorano. Za nami so zrle presenečene ženske in stiskale v rokah srebrne novce.

Na dvorišču je lepa gospa spet spregovorila.

»Sedaj pa verujem v bedo!« Glas ji ni bil nič tako zvenec kot prej. Njena spremljevalka je molčala.

»Kje pa vi stanujete?«

»Zgoraj!«

»Tam pa imate zrak in sonce,« je zatrčila prepričevalno.

»Da!« In tedaj je spet stalo pred menoj vprašanje: »Kaj bomo danes jedli?« — »Zrak in sonce, sonce in zrak,« je nekaj odgovarjalo.

Lepa gospa se mi je zahvalila in mi ponudila čudežno lepo roko. Poklonil sem se kot omamljen in tedaj gospe že ni bilo več. V roki me je pa kar pekel dvajsetdinarski srebrnik.

»Danes bomo jedli!« sem skoraj zakričal v stanovanje, vrgel srebrnik na mizo, da je mile zapel in se zakotalil po tleh. Vsi, Vida, Marija in Janez so planili nanj in ženi so se za spoznanje nasmejnile oči.

In tisti dan in drugi dan smo jedli in je bil praznik med tesnimi stenami.

Tretji dan so me pa ovadili, ker sem dobri gospe razkazoval beraštvo. Jan Plestenjak

Dr. p. Roman Tominec, O.F.M.:

Srečanje v Milanu

Bilo je v pravkar preteklem letu, ko sem s srcem polnim hrepenenja in žejnem lepote odšel na razstavo velikih mojstrov Pavla Veronese in Leonarda da Vinci.

Kdo ne pozna Benetk, tega čudežnega mesta, pa bodisi, da ga je obiskal v resnici, bodisi le na krilih hrepenenja in nemirnega duha! Kdor pa spozna to kraljico mest ob morju, jo vzljubi in nikoli ne preneha njen čar, spremlja ga do smrti.

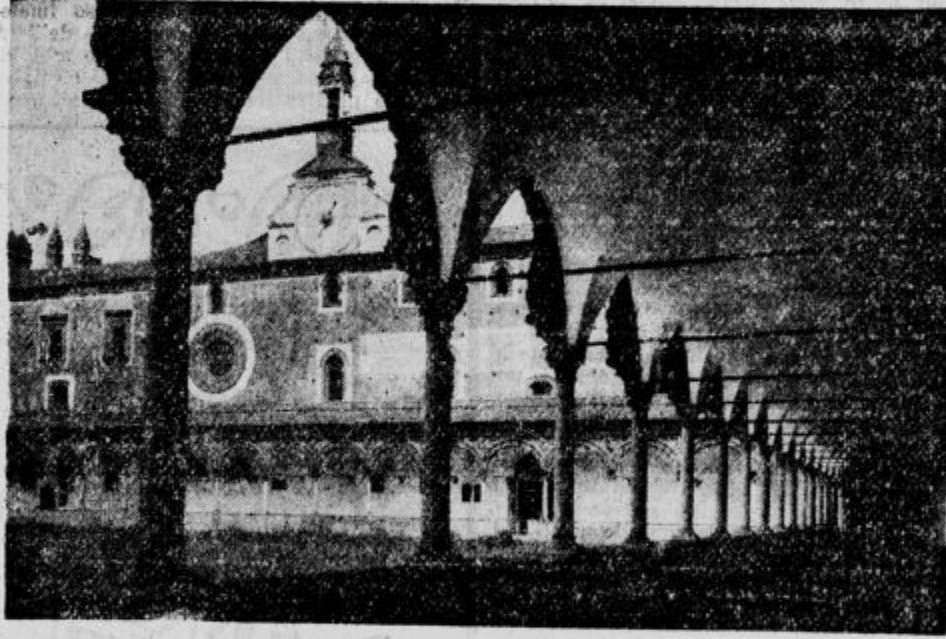
Šel sem tja poln načrtov za predavanja, da tudi drugim posredujem kosček te lepote, drobce te čudovite pesmi sprošenih rok in še bolj sprošene duha nedosežnih mojstrov. Pa kljub vsemu, da se je potem tako docela drugače zasukalo, mi ostanejo tisti dnevi ne samo lep spomin, vse več, topla luč so, ki jo prižgem, kadar hočem in posveti v živi mrak vsakdanosti in še drugim prinese malo tistega čara daljine in opojne lepote.

V Milanu so me ljubo sprejeli v samostanu S. Angelo — Via Moscova 9 — tam, kjer je vedno polno tujcev, lepih limuzin — ne zavoljo samostana, ki je ves ubog in ga bodo prihodnje leto porušili, temveč zavoljo prekrasne docela obnovljene cerkve S. Angelo, kjer imajo advokati in notarji mesta Milano svojo posebno kapelo in svoje sestanke pod predsedstvom rektorja milanske katoliške univerze dr. P. Augustina Gemellija. In še zavoljo prekrasne umetnine »VODNJAK SV. FRANKISKA«, dovršeno delo kiparja Castiglioni.

Pozno v noč smo kramljali in se razgovarjali o vsem mogočem. P. Giovanni Chiodini, ki ima obraz znanega angleškega igralca, pa mu ne vem več imena, živahni P. Rufino Landra, ki je profesor, ljubeznivi stari P. Pio Pecchio, ki s svojim lombardskim narečjem človeka kar mimogrede udobrovolji, mladi P. Enrico Zucca, pa naše »buča« in so mu vedno po malem nagajali, in benediktinski pater, bibliotekar univerzitetne knjižnice prof. Silvio Vismarra. Po deseti uri pa je prišel običajni rok, vedno zaposleni, za čuda delavni, neupogljivi Rector Magnificus P. dr. Agostino Gomelli. Mogočen po telesu, obraz razoran, oči se za očali svetlikajo, je kljub svojim šestdeset letom in več, ves živahen, prožen, veder. Veselo pripoveduje, kako je nedavno z letalom obiskal Bolgarijo, kako je dober čas sam vodil letalo. Smer pogovora se obrne na našo politiko, P. Giovanni neposredljivo skrbno izgovarja imena: Korosec, Cvetković, ki so za Italijane tako težka. Potem preidemo na razstavo Leonarda da Vincija, povem, da so prav tisti dan dopoldne Angleži vzeli 40 risb, ki so last gradu Windsor-skega in sicer kar nemudoma in nenapovedano.

Prav toliko, da sem si jih mogel še ogledati. Osupli to novico poslušajo, nato pa pravi P. Pio: »Nekaj se kuha!« — bilo je to dober mesec pred napovedjo vojne.

Drugi dan sem bil namenjen v slavno znano kartuzijo, ki se običajno imenuje »Certosa di Pavia«. Je to svet zase, nepojemljiv za onega, ki ne živi iz vere. Tajinstven in navidez življenju ves odmaknjen, pa vendar tako globoko ukoreninjen, da 600 let viharjev, revolucij in najglobljih sprememb tega sveta ni moglo izkoreniniti. GIAN GALEAZZO VISCONTI je

Verona: Dvorišče gradu Skaligerov.

27. avgusta 1396 položil temeljni kamen. In posledaj služi umetnost v svojih najbolj zlatih imenih krasoti te hiše božje, tako, da je danes tu naravnost pravljico lep dom najgloblje pobožnosti. Pročelje je ena sama pesem iz izbrane marmorne ne vem koliko vrst in barv — delo dveh mojstrov: Guiniforte Solarija in Kristofa Mantegazza. Končano l. 1498. V notranjosti pa ti zastane srce od radosti nad krasotami, ki se tako razkošno vrste druga za drugo. Okna — dela slovitih mojstrov, oltarne slike štirinajsterih kapel so biseri iz rok — Carloneja, Ber-

soglasje.

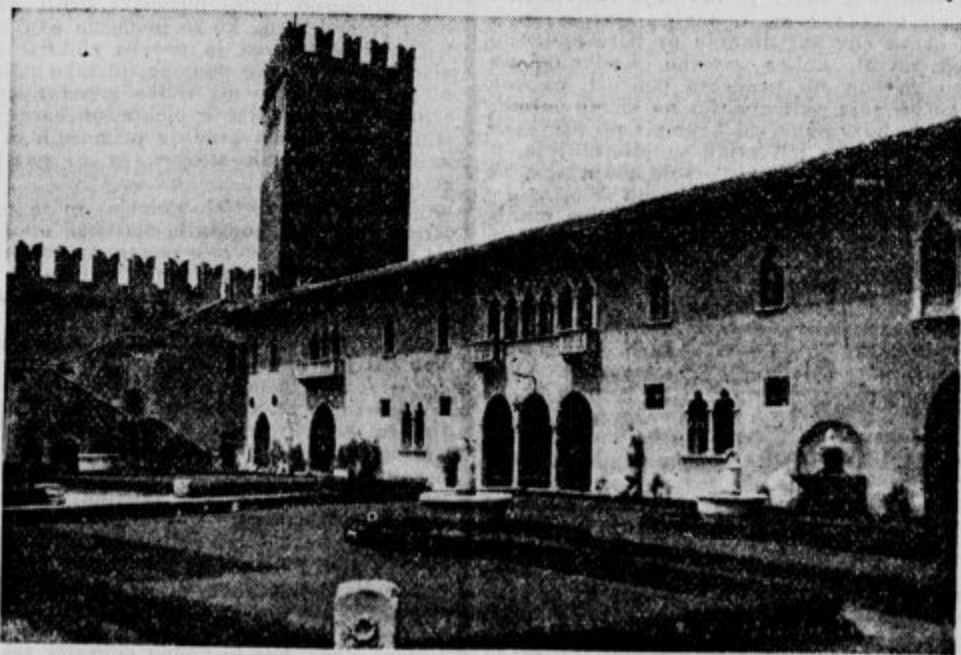
Iz te tirote, bilo nas je vseh skupaj komaj desetero tujcev, nas iztrga vodnik, ki z malce pridruženim glasom izjavi: sedaj pridemo v KARTUZIJO. Del kartuzije je izven klavzure, da ga lahko obiščeje tudi tujci.

Pred nami leži ogromen križni hodnik — na desno klavzura označena z ograjo — na desno dve, tri celice prazne za ogled. Neke dama zavzdihne (zdi se mi, da je Američanka): »Ah, kako je to čuden svet...« Komaj pa stopimo iz celice, nam vodnik polglasno zakliče: »Glejte...« in preko terase, s soncem odeje je stopal velik, stasit kartuzijan z vrčem v roki — slika vredna mojstra. Vsi smo utihnili tako da se je slišalo še do nas šumenje težke halje.

Sledi še ogled muzeja, kjer so dela Amadeja, Mantegazza, kipi in reliefi iz žgane glinice mojstrov iz Cremona in mogočna slika Bartolomeja Montagna in nekaj drugih manj slovitih imen.

Zunaj pred portalom pa čakajo razkošne limuzine, pa tudi skromni »tramvajčke«, ki vleče potrpežljivo svetlorjav konjček. Zamisljen sem — ves zatopljen v ta čudežni svet...

V vlaku je živahno, zakaj Pavia je komaj slabo uro oddaljena od Milana. Ob oknu sedim in berem zgodovino Certose. Ko dvignem pogled, sedi nasproti dama z obrazom tako posebnim, da me nehoti zanima, celo več, morda je to tiha želja sočutja s tem očesom, ki je otožno, z očmi, ki tako trudno gledajo rizev polja ob progi. Sedaj se zgane, vzame iz kovčega knjigo in prične brati. In ni tega pet minut mar se motim, po lich neznanke drse solze Siloma odtrgam oči od tujega lica, da bi ne bilo zadrege. Pričnem urejati svoje stvari, ker bliža se MILAN, že smo v predmestju. Sedaj vstane tudi ona, uravna si obleko — kako okus-

Kertuzija v Paviji.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

koker na kašenga tuluvaja: »Al ste vi murde tista Kurenčkuva Neška, ke nas u »Sluvenec« usaka druga nedela kej nafařba?»

»Kua b pa rad ud Kurenčkuve Neške? Al ste ja pršli tirjat, al kua?« sem ja jest prou začudena uprašala, ke jest nimam navade pu štacunah dougove delat.

»Ta peru m puvejte, če ste vi Kurenčkuva Neška, pol vam bom pa že puvedala, kar vam mam za puvedat. Čeu mesec že isem ta mrci-na ukul pu lblan, pa ja na morem najdet. Se na pulci sem prašala, če veja, ki je u kvar-teri. Use protokole sa prebrskal, pol sa pa rekel, de ja nē na puznaja. Ke tud na pulci nisem zvedla zajna, sem ja začela pa kar sama ukul pu hišah iskat. Ni hudimana, de b ja enkat na najdla. U zemla se mende ja ni udrila. Pa če se je prou, jest na bom dala pred gmaha, de ja bom dubila u roka.«

»Kua vam je pa vender naredila, de ste tku jezen najna?« sem ja jest za usak slučaj rajš pred uprašala, preden sem se ji predstaula. Veste, de sem se bala, de b m u kšit na skučla, če b ji puvedala, de sem jest tista, ke ja ise.

»Kua m je naredila, me še prašate? Ub tri krvav zaslužene dinarje me je prpraula s so-jem jezikan. Ta mrcina tku laže, ket pes teče. Če m na bo prec vrnila tiste tri dinarje, ke sem jih dala u »Rioc« za kufe, pa sem du-bila sam dva pupirčka namest kufeta, ji bom ves fris stausala. Tiste dva pupirčka že po-čenga groša nista bla uredna, pa bom dajala zajne kar tri dinarje. Sej nisem naumna. Gnar-ja pa tud na pubiram kar pu tleh. Če b m pršla tekat pred uči, ke sem mela se pupirčke u rok, b ja tku zdelala, de b še čluvek na bla več pudobna. No, zdej me je pa jeza že mal menila. Če b m vrnila gnar, b ji še use updestila. Sam verjela ji pa na bom nekol več, če bo še tku kej hvaila.«

»Mamica! Tu je mogla bit pa kašna pu-mota. Jest sem že večkat u »Rioc« pila kufe, pa morem reči, de je biu zmeri prou fajn. Dejte m no puvedat, kuku je bla ta reč, de ste dubil sam dva pupirčka namest kufeta? Mene tu strašen interesa.«

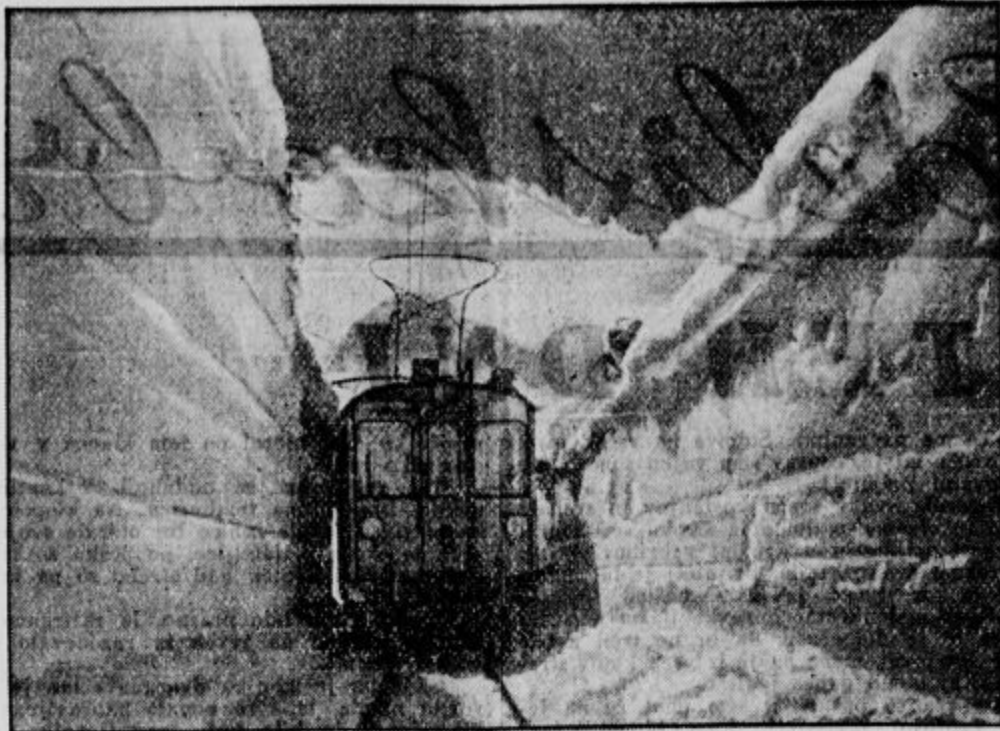
»Kuku pa če bit? Jest sem šla holt not u »Rioc« pr tisteh urateh, ke je gor zapisan »Rinje. Noja, koker hodja drug lde. Ke sem pršla ke du tiste kase, ke stuji na pudelne, sem pulu-žila na en glažunat talar tri dinarje, pa rekla tist gespe, ke je tam zraven stala, de nej m da ena ta velka šala kufeta. Gesra kar ajnfah pubere moj gnar dol iz talarja, men pa ke pud nus pumuli dva pupirčka. Veste, de me je tu prec tku ujezel, de b ji kar u kšit skučila, če b na blu pudelna umes. Tku m pa ni druga kazal, koker de sem pograbla tiste pupirčke, jih zmečkala, pa šla ven. Če b jest tulk na čednat na držala, b jih kar not u štacun ub tla vrgla. Ke sem pa že čednat navajena, sem pa raj uzuni začela tak košek iskat, ke sa jih zdej pu mest naredel, de lde veja, ki morja upadke zraven na tla metat. Doug nisem mo-gla tam ukul nubenga tačga koška najdet. Kar naenkat pa zagledam glih tam pred pošta ena taka plehasta škatla na zid. Hiter sem skuz tista šprajna, ke je bla na škatel, stlačila moja tku dragu plačana pupirčka not. Ke sem tla jiti že naprej, pa zagledam na škatel zapisan »Avijonska pošta. Mal pugrel me je, pa ni blu nē za pumagat. Kar je, tu je. Ven jih nisem mogla več uzet. Nazadnje sem s pa mi-slela: »Kar pustila jih bom. Sej sa že precej našeh pupirčku prec zvuzil, pa nej še te dva.«

Jest sem čeu čas, ke m je ženica prpou-dvala ta soja vektorja, kulker sem mogla, smeh nazaj držala. Ke je bla enkat fertik, sem se začela pa tku reglat, de je kar use pokal pu men. »Saj sem prec vedla, de je mogla bit pr te reč kašna pumota.« sem ji rekla, ke sem se mal uddehnila. »Kene, vi ste dal tiste tri di-narje tist gespe, ki nima krancelna na glau? Sevede, tista gespa ma holt sam kasa čez, zatu je uzela gnar, pa vam dala zatu dva pupirčka. Te dva pupirčka b mogel vi pol nest tist ge-spudičen, ki ma krancel na glau. No, in ta gespudična b vam dala pa pol zajne ena velika šala kufeta. Lepu vas prosem, mamica. Sej jest sem vender use tku u »Sluvenec« prou natan-čen pupisala. Zakua me pa niste ubužal. Sej veste, de kdur na ubuga, ga tepe nadluga.«

»Kau? Vi ste tu u »Sluvenec« pupisal? Al ste vi Kurenčkuva Neška?« m je kar naenkat skučila u beseda. »Zakua m pa niste tu prec puvedal, ke sem vas uprašala?»

»Sej nisem naumna, de b m vi tlela pu nadoužnem kšit stausal. Tlela mate tiste tri dinarje, ke ste jih dal sam pu soj naumnat za tiste dva pupirčka, pa pejte zdej kufe pu-kust, pa boste videl, de jest zmeri resnica gu-varim, pa pišem tud, ke vem de ma usaka laž kratke nuge.« Tkula sem ji rekla in naštela u roka tri dinarje. Ke je mamica gnar zavila u šnajetihel, se je kar prec pusluvila pa šla. Jest sem pa naprej poden biksala. Nisem bla pa še čist s podnam fertik, je pa že babenca spet prekulala nazaj. Jest sem že mislela, de je pršla še pu interese za en mesec ud tisteh treh dinarju. No, pa me je pršla sam prašat, če se tud jest kej zanimam za ženski pukret, ke se je zdej začeu tle pr nas.

»Sevede se. Sej tu je škandal, koker je zdej. Kene, ženske mama ja velik bl gibene jezike, koker jih maja dedci, pa misleja, de boma kar moučale in se pustile kumandirat, koker kašne lutke u Kasperl tejatre. Dedci se motja. Nej le ubračaja, koker se jim lušta, me boma pa pol ubrnille tku, de bo prou. Mojmu može se kar hlače treseja ud straha, keder mu začnem vest izprašvat. Ta peru pugervama vu-liuna pravica, pol boma šle pa še naprej. Me se na boma tku mutuvile ukul usacga upra-šajna, koker mačka ukul vrelle kaše. Me boma energičen na pauce stupile. Puglejte kulk je že vode stekel ta čas, kar sa se začel dedci

Vožnja med stenami iz snega: Najvišje ležeča železniška proga v Evropi je proga Bernina, kjer vlaki vozijo med Engadinom — čez prelaz Bernina v Veltlin, St. Moritz in Tirano.

Zeleni Buda

Bil je vroč, poletni dan v hribih. Vse jutro in dopoldne sem pridno prehodil in sem na-lylic pripekajočemu soncu napravil lep kos poti čez drn in strn, ne da si bil mogel žejo po-gasiti s čem drugim ko s prgiščem suhih sliv. Zatorej sem bil opoldne pošteno utrujen.

Kar srečen sem bil, ko sem slednjic v borni vasi iztaknil krčmo, kakršne dobiš le po teh hribih, krčmo, ki je malce zastarana in ve-gasta, pa vendar tako domača in senčnata ko kozarec hladnega mleka.

Vstopil sem v temčno sobo, ki je imela lesen strop, bele mize in klopi in leseno omáro, ki so se izza njenih šip svetili kozarci in pi-sane steklenice z različnim žganjem. Kratko in malo: bilo mi je ko na pragu nebes.

Utrujen sem se sesedel v kotu na klop in sem mirno ždel in počival, ne da bi še po-mislil, da bi koga poklical, ali kaj zahteval ali sploh pokazal, da sem tukaj. Majhen bel psiček je sedel na pragu vrat za v kuhinjo, pa ni ne bevsknil ne revsknil in sem ga tudi jaz pustil v miru.

Takile prvi trenutki blagodejne utrujenosti po kaki dolgo hoji so najdragocenejše plačilo za ves trud in vse težave.

Slednjic je pa le prišla krčmarica, čedna in snažna žena dobrotljivih oči in v modro-progastem predpasniku. Ne da bi poslušal nje-na vprašanja, sem naročil pivo in juho in meso, pa mi je bilo še zmeraj, ko da se mi sanja.

Žena je prinesla pivo, mi želela dober tek in spet odšla. Počasi sem odpihnil peno in užival hlad in močo pijače kot resničen dar božji.

Tedaj sem se zbudil iz svojega čara in sem se polagoma oživiljal. Ozrl sem se po zelen-kasten somrak sobe in pri tem sem opazil v kotu, prav nasproti sebe, človeško bitje, ki me je jako prestrašilo.

Na koncertu

»Poglej no, tale je pa kar zaspal!«
»In zato si me morala zbuditi!«

z dragina ukul ungaut. Cene se pa še useglih naprej navijaja. Keder boma uzele ženske ta reč u roka, boma kar anjfoh cene spet udvile, pa bo spet tku, koker je blu soje čase. Dedci se ja na taka reč na zastopja. Sevede, če b se cviček za ene par dinarju pr litre pudra, b prec zarjul, koker zverine. Keder se pa krumpir za ene stu prucentu podraži, pa kar hiter kašna seja skličeja. Pa na smete misel, de zatu, de boja pugerval krumpir pu prejšneh cenah. Kaj šel Pr teh sejah se pusvetujeja, u ker štari bolši vin točja. Te seje maja sama, za izgovor, de lohka mal pukrokaja.«

»Oh, gespal! Jest sem prou glih tačga mnej-na, koker ste vi. Jest že ud nekdej dedcem dost na zaupam. Puglejte! Ke sem bla še mlada, se je tud eden u mene zalubu, ke je mislu, de mam kej pud paucam. Kar hiter sva se uzela. Prec pu purok, ke je zvedu, de sem suha, ket cerkvena mš, m je pa figa pukazu. Kar u štih me je pustu, pa ja pupihu u Amerika. Vitel Zdej morem pa sama tle pu lblan brunda toučt. Tak sa dedci. Nej boja vultive že take al pa take, jest bom zmeri sam ženske vulila. Ded-cem se na boma pustile ved kumenderat. Žen-ske znama saj šparat, če mama kej, dedci pa na znaja druga, ket gnar zapraulat, pa babe farbat. Tku na sme jiti več naprej, če nečma jiti usi skp cugrunt. Kar skup morma držat, pa bo kmal use druga na svet. Ja, gespa, zdej vas pa na smem več gor držat. Kat jiti morem, de bote lohka poden naprej biksai. Keder m bo spet kej na srečal, bom pa spet pršla, de se bova pusvetvale. Z Budam, pa zdrau ustanite.«

K. N.

Majhno, neboljeno človeče je bilo, ki mu je čez mizo skoraj le glava molela. A tako grde glave in tako ostudnega obraza pač doslej in odslej še nisem nikdar videl. Koža je bila rumena in uvela, kosti so povsod štrlele ven, nos je bil velik in robat in potlačen, in oči poševne, pa tako neizmerno žalostne, kakor da bi se bil ta človek vse življenje samo jokal in jokal.

Ko še nisem prav vedel, kdo je to, je že vstal in prišel k meni. Bil je Kitajec, ki je s svojim kovčgom prišel k moji mizi in mi s komaj slišnim glasom začel ponujati svoje za-klade: vaze in skodelice, krožnike in svilene rutice. Vsemu se je poznalo, tudi če se nisi kdovekaj spoznal na umetnost, da ni izviralo iz Kitajske, pač pa da so bili to manj vredni izdelki kake evropske tvornice. Kovčeg in nje-gova šara so bili tako grdi kot njihov lastnik.

Tedajci je prišla tudi krčmarica in posta-vila kadečo se juho na mizo.

In medtem, ko sem jedel juho, je Kitajec vso svojo pisano šaro razpostavil pred menoj, vse tiste vaze in skledice in škatlice. Rumeni človek je venomer zrl vame in je šepetal s svojimi brezbarvnimi ustnicami zmeraj le eno in isto: »Ssina, Ssina.« česar nisem razumel ta-krat, kar pa zdaj vem, da je pomenilo Kina.

Ko je bila že polovica mize polna in sem mislil, da je kovčeg že izpraznjen, je tujec dvignil lesen pokrov, in v kovčegu se je po-kazala druga, doslej skrita plast, kjer je bila spet ista, pisana, cenena in pestra šara. Kos za kosom je jemal iz kovčega in jih deval na mizo.

Polagoma se mi je dozdevalo, da je ta člo-vek zmešan. Odkimal sem in zamahnil z roko, češ da nočem ničesar kupiti.

Takrat sva se spogledala, in njegove vdrite oči so tako milo zaprosile in mie tako iz dna duše rotile, da sem ves zmeden povsile oči.

Tedajci sem zapazil v drugem predelu kov-čega majhen Budov kipec iz zelenega kamna, ki se je brez barve in okrasov, a vendar tako čudovito lepo odražal od vse tiste ropotije, da sem iztegnil roko in ga prijel.

Nikdar ne bom mogel pozabiti, kako me je Kitajec naglo zgrabil za roko in mi s svo-jimi mrzlimi, koščenimi prsti izvil mali kipec

TEHNIKA

Parni stroj pred 50 leti

Električna energija se nam zdi danes ne-kaj nepogrešljivega. Vzemimo samo razsvetlja-vo. Kako bi izgledali dandanes prostori s staro-modno petrolejsko ali pa tudi s plinsko raz-svetljavo? Kako temotne bi bile ulice, kavarne itd. Danes ti ni treba storiti drugega kot stopiti k stikalu, obrniti — in luč zasveti.

Seveda moramo reči, da električna luč ni zastoj. Če je danes sorazmerno zelo poceni, sekakor cenejša kot plin ali petrolej, pomeni še vedno precejšnjo porabo energije! Navadna žarnica, ki rabi 75 wattov, porabi energije za desetinke konjske sile. Če pa priklopimo na omrežje električni likalnik s porabo 500 wattov, pa se porabi že več kot dve tretjini konjske sile moči.

Iz teh podatkov lahko sklepamo, da gre za celotno električno razsvetljavo kakega mesta ali večjega naselja zelo veliko energije. To energijo mora proizvajati elektrarna. Zato so tam poleg dovolj velikih generatorjev potrebni tudi primerno veliki pogonski stroji. Pred do-brim polstoletjem, ko se je začela uvajati elek-trična razsvetljava in poraba električne ener-gije v industrijske namene, je tako poleg pro-blema zgraditi dovolj velike generatorje, to je stroje za proizvajanje električne energije, na-stal tudi problem gradnje primernih in dovolj velikih pogonskih strojev, ki bi gnali gene-ratorje.

V kratki polovici stoletja so se pogonski stroji že zelo izpopolnili, zlasti če upoštevamo, da so turbine prevzele pogon pri večjih jako-stih. Pred petdesetimi leti (1889) pa je bila še velika tehnična novost zgradba parnega stroja z učinkom 1000 konjskih sil, ki je bil posebej zgrajen za pogon električnega generatorja. S tem je bil napravljen prvi korak k gradnji generatorjev in pogonskih strojev za velike ja-kosti princip, ki se je pozneje vedno bolj uve-ljavljal v elektrarnah in ki je pomenil v grad-nji in opremitvi električnih generatorjev velik preobrat, saj so bili mnogi strokovnjaki med njimi, baje celo Edison, misljenja, da se bodo taki ogromni stroji v uporabi slabo obnesli, češ da se bodo težje prilagodili različni porabi toka kakor pa majhne enote.

Najbolj uporaben za pogon električnih ge-neratorjev se je od začetka pokazal parni stroj. Vodna turbina, ki predstavlja v uporabi zelo poceni obrat, ker je vodna energija tako rekoč zastoj na razpolago, je mogla parnemu stroju

iz roke. Na njegovem grdem obrazu se je po-javila pošastna groza. Na vso moč je stresel z glavo, zagrtal nekaj nerazumljivih besed, vstal, se pred menoj priklonil in si pritisnil Budov kipec na prsi.

To mi ni šlo v glavo. Tedaj je Kitajec pri-stopil k meni, tako da sem občutil njegovo vročo sapo, obrnil je kipec, ki je na spodnji ploskvi tičal zamašek v njem, odmašil ga je in je pustil, da je na njegovo dlan počasi cur-ljala rumena prst. »Ssina,« je zasepetal in me pogledal. »Ssina!«

Tedaj sem razumel, da tega edinega kipeca ne more prodati, da je v njem prst njegove, tako neskončno oddaljene domovine.

Poklical sem krčmarico, naročil zanj ju-žino in pijačo in mu odkupil pisan nalivnik s sliko zmaja od konice do debelega konca. Pla-čal sem mu in mu pomagal zlagati vse tiste predmete, pri čemer sem se silno čudil, da ima toliko te šare prostora v takem majhnem kovčegu.

Čez noč sem ostal v krčmi, saj sem bil preveč utrujen, da bi bil šel naprej in sem odložil odhod za drugo jutro.

Sredi noči je potrkalo na moja vrata; krč-marica je stala zunaj in plaho dejala: »Brž pojdite z menoj, on umira, umira!«

Odšel sem z njo v konjski hlev in odtod v kamrico, kjer je sicer spal hlapec. Tam je na škopnjaku slame ležal Kitajec in se je boril s smrtjo. Videti je bilo, da mu je lakota in beda in vse to romanje s težkim kovčgom in njegovo silno domotožje prizadejalo smrt.

Ko je prišel vaški zdravnik, je bilo že po njem. »Nemara sušica,« je rekel zdravnik in je skomignil z rameni.

Sklonivši se nad mrliča, sem opazil, kako je držal v voščeno blede roki zelenega Budo s prstjo domače zemlje.

Tega tujega človeka ne bom svoj živ dan pozabil. Zdej pišem njegovo zgodbo z istim na-livnim peresom, ki sem si ga takrat kupil od njega.

Čez dva dni nato smo ga pokopali kraj pokopališnega obzidja. Pogrebcev je bilo kaj malo: zdravnik, župan, orožnik, krčmarica in jaz ter nekaj radovednežev, ki so od daleč opa-zovali ta čudni pogreb. Zelenega Budo smo mu pustili; vsaj v smrti je imel še nekaj pri sebi, kar je bilo iz njegove domovine. (K. Flam.)

Eden najslavnejših demantov: V hotelu Car-ltonu v New Yorku je bila razstava demantov, kjer je lepota Breda Frazier kazala najlepši demant z imenom Jonker. Ta 124 karatni de-mant je vreden 1 milijon dolarjev in ga je za razstavo posodil lastnik, Harry Winston.

konkurirati samo tam, kjer je bilo na razpo-lago dovolj vodne moči in dovolj kapitala za zgradnjo dragih vodnih naprav, zlasti jezov. To pa je bilo v prvih začetkih, ko se je uporab-ljal samo istosmerni tok malokje, ker ni bilo mogoče istosmernega toka gospodarsko voditi iz ene centrale na velike razdalje tja, kjer bi ga rabili odjemalci. Tako si je moralo vsako mesto in vsako naselje, kjer so hoteli imeti električno luč, zgraditi svojo centralo največ-krat na parni pogon. Pa tudi pri takih majhnih centralah je bila poraba toka kmalu tako ve-lika, da so morali misliti na nabavo velikih strojev.

Vsekakor moramo smatrati zgradnjo par-nega stroja za 1000 ks za tedanje čase za zelo veliko tehnično delo. Prvi tak stroj je bil po-stavljen v elektrarno nekega evropskega vele-mstva. Naprava je bila 8 m visoka. Stroj je imel dva pokončna parna valja in je gnal dva generatorja, od katerih vsak je lahko razvil učinek 360 k. W. Število obratov je znašalo 60. Tudi kotli za pogon so bili za današnje pojme zastareli in še niso imeli avtomatičnega nalaganja goriva. Zanimivo je, da so pozneje gradili še parne stroje za večje enote kakor 2000, 3500 in 5000 ks. Mislili so celo na grad-njo parnega stroja z 10.000 ks učinka.

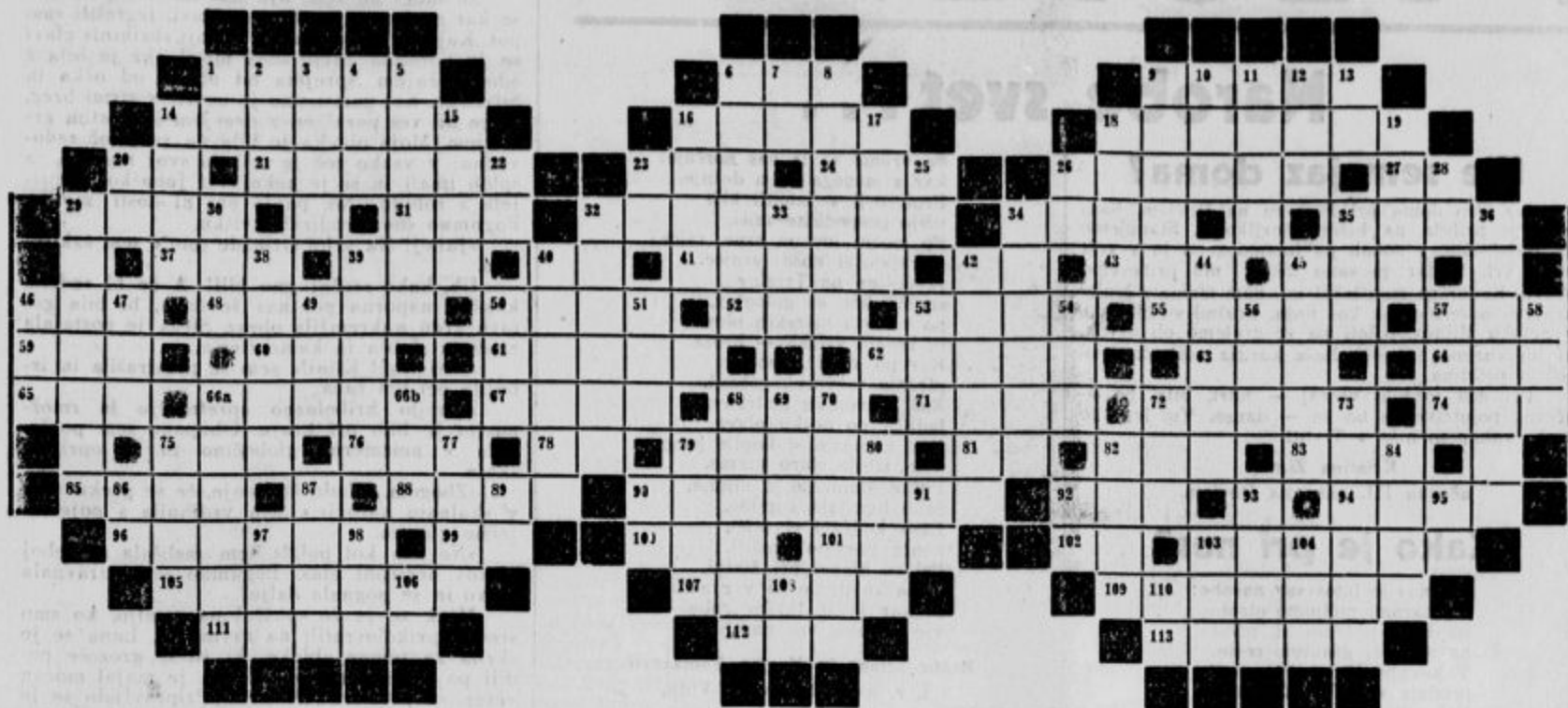
no so izbrane barve — skoraj velika je, na rokah ima temnomodre rokavice. Nagloma vz-me svoj kovčeg, jaz gledam skozi okno, ker ne ljubim tistega nervoznega stopicanja med vrati. Sam sem ostal — toda pred menoj na sedežu, kjer je sedela neznana dama, leži knji-ga, nehote pogledam skozi okno, če ni morda še kje blizu. Zaman — v ogromnem žrelu ve-le-mestnega kolodvora se posameznik izgubi kakor droben cvet na polju.

Knjigo vzamem s seboj. Bom že vprašal, kje je urad za pozabljene in izgubljene ter najdene reči. Ko pa je že hočem vprašati, me vse-eno prevzame radoznalost — in večer bo kmalu, pa oddam jutri jutraj.

Tako sem prišel do tega srečanja, ki ga nikoli ne bom pozabil.

Knjiga je vezana v siv sáfian, vonj po re-zedi, to mora biti od njenih rok, se še nalahno lovi med listi. Knjiga je pisana z roko. Ona se piše ALTOMARE BARBARA in popisuje svoje potovanje z bratom AURELIJEM, ki ji je zapustil vse docela neprilakovano

Križanka

Vodoravno: 1. Kontrolni odrezek pri vstopnici. 2. Cesta, steza, oddaljenost, tudi druga beseda za znoj. 9. Zapleteni kos vrvi, uganka. 14. Slovensko mesto. 16. Kraj v severzhodni Franciji, znan po bitki v nemško-francoski vojni 1870-71. 18. Ničvreden, brezpomemben. 20. Medmet, vzklík karanja ali nestrpnosti. 21. Druga beseda za stroj, avijon, radio itd. 23. Dihljaj, vzdih, tudi trohnoha. 24. Zadetek izraz pri igrah z žogo. 26. Težko hoditi (po blatu, snegu). 27. Dva enaka samoglasnika, napisana kot številki, ne pomenita nič. 29. Pomajkanje, revščina. 31. Star veznik. 32. Gorovje na Češkem, znano po pravljicah o Repoševu. 34. Nikalnica, tudi tanka stvar (množina). 35. Beseda za kos blaga, ostanek. 37. Veznik, pomeni če. 39. Srbsko moško krstno ime. 40. Ploskovna enota. 41. Tovarna preprog, zaves in čipk pri ljubljani. 42. Pravi, reče, meni. 43. Del voza. 45. Pesniški izraz za razlega se, dani, razširja. 46. Sedež človeškega čuta. 48. Umije, očisti, oznaži (z vodo). 50. Svetopisemska oseba. 52. Predplačilo (množina). 53. Planet in bog vojne. 55. Najmanjši delci snovi. 57. Naravna dolžinska mera. 59. Oznaka prevoznega sredstva. 60. Zemlja, ilovica. 61. Gorski kot pod Jalovcem pri Planici. 62. Druga beseda za uničenje, krah. 63. Žensko krstno ime, gora v Mali Aziji. 64. Dovoljeno mu je, lahko. 65. Žensko krstno ime. 66. Beseda pomeni zmes, raznolikost blaga in trgovanje v malem. 67. Angleško pristanišče v Rdečem morju. 68. Delavske zidane stavbe. 71. Otok pri Benetkah, svetovnoznano letovišče. 72. Vrsta telesnega gibanja (3. oseba). 74. Glas. 75. Drug izraz za razdobje, dobo. 76. Star slovenski ljudski izraz za žida, ohranjen zlasti v krajevnih imenih. 78. Osební zaimsek. 79. Kot pri 61. vodoravno. 81. Pritrdilnica. 82. Tuj pridevek, ki pomeni redovnika, duhovnika. 83. Član starega slovan, plemena. 85. Del telesa, ud. 88. Svetopisemska oseba. 90. Kraj v Španiji ob reki Tajo, znan po bitki iz zadnje državljani vojne. 92. Vrsta bolezní, strešni okrajek. 94. Staro rimsko oblačilo. 96. Poljsko vrtno orodje. 99. Števník. 100. Tuj izraz za smuči, smuko. 101. Žensko krstno ime, tudi drevo. 102. Ploskovna mera. 103. Svetnik, ki v ljudskem vremen. pregovoru sled razbija in če ga ni, ga pa naredi. 105. Malo ali nič vedoč, nima pojma. 107. Na hitro roko narisana slika ali načrt. 109. Zemeljska celina. 111. Pesniški izraz za poljedelca. 112. Žensko ime kot pri 65. vodoravno. 113. Druga beseda za napad.

Človek. 35. Dragocena tekočina. 36. Nežna ekso-tična rastlina. 38. Drug izraz za naslanja, teži. 39. Tuj beseda za prijeten vonj. 40. Mencin-gerjeva povest. 42. Lepa vrtna cvellica. 44. Mo-ralno-duhovna vrednota ali nauk. 45. Vrsta jedi, prikuha. 46. Števník. 47. Strupena žuželka. 49. Skrajšano žensko krstno ime. 50. Druga beseda za očeta. 51. Zelo razširjena industrijska rastli-na. 53. Glasbena lestvica. 54. Oblika pomožnega glagola biti. 56. Vrsta pesnitve. 57. Vzklík, ki izraža željo po tišini. 58. Vrsta časovne dobe v narečju. 66.a Ognjeniško žrelo. 66.b Vzklík. 68. Žensko ime. 69. Ablika glagola imeti. 70. Otro-ška nalezljiva bolezen. 72. Poljsko vrtno orod-je. 73. Drug izraz za starinoslovje, določeno zgodovin. dobo. 75. Moško krstno ime. 77. Zelo trd les, tudi nakupičenje, preriranje. 79. Da-vek, predpisana pristojbina (2. sklon množine). 80. Uboga, siromašna. 82. Cerkevno okrožje. 84. Brivska krema, tudi svojilni zaimsek v narečju. 86. Električna enota (pri uporabi). 87. Slovenski šolnik v Blajvajsovi dobi. 89. Osební zaimsek. 90. Obrnjena kratica za starejšie. 91. Egiptov-sko božanstvo. 92. Kemična prvina. 93. Oblika vode, gonilno sredstvo. 95. Oblika oseb. zaimka. 97. Vrba žalujka. 98. Ital. reka, pritok Pada. 103. Druga beseda za lučaj. 104. Poleg, zraven. 106. Zadnji dve črki od 66. navpično. 108. Vez-ník. 110. Vsebuje, poseduje (v narečju).

Rešitev križanke z dne 6. 1. m.

Vodoravno: 3. Anal. 6. Kasa. 10. Remi. 11. Jata. 15. Obir. 16. Otok. 17. Aron. 8. Tone. 19. Nira. 20. Lado. 21. Oton. 22. Nil. 23. Ne. 25. Obod. 26. Rada. 27. On. 29. Vera. 30. Paleta. 35. Ga. 37. Oče. 39. Copata. 44. Vemo. 45. Osat. 52. Amanet. 54. Ararat. 55. Oni. 56. As. 58. Mlinar. 59. Zorin. 60. Ri. 62. Kamen. 63. Korito. 68. Ak. 70. Bel. 72. Ma-rela. 77. Putika. 79. Ikar. 81. Umreti. 82. Aman. 83. Katarina. 86. Apel. 87. Plakat. 89. Bar. 90. Ko. 91. Udarim. 92. Oven. 95. Ak. 97. Stot. 100. Bata. 101. Lo. 103. Olt. 105. Ivka. 106. Arij. 107. Kope. 109. Nari. 110. Reve. 111. Oran. 112. Erar. 113. Anam. 114. Leto. 115. Kasa. 116. Ilir.

Navpično: 1. Maroni. 2. Olikan. 4. Netilo. 5. Amor. 6. Kotor. 7. Abota. 8. Sinoda. 9. Arena. 11. Jalov. 12. Arabec. 13. Todor. 14. Anoda. 22. Noga. 24. Enej. 28. Nora. 31. Avar. 32. Leta. 33. Emir. 14. Toja. 36. Amon. 38. Čita. 40. Oral. 41. Poni. 42. Aden. 43. Tota. 45. Su. 46. Asir. 47. AA. 50. Otrok. 53. M... 55. Ona. 57. S. K. L. 61. Ibar. 64. opal. 65. Ruma. 66. Itak. 67. Tina. 69. Kita. 71. Erik. 73. Arad. 74. Repa. 75. Eter. 76. Lili. 78. Ak. 80. Kara. 81. Ua. 84. Abel. 85. Noot. 88. Tetiva. 91. Utvara. 92. Obara. 93. Varen. 94. Najem. 96. Kopati. 97. Sinek. 98. Okras. 99. Tatra. 102. Okoliš. 104. Lenora. 108. Orel.

Številni francoski in angleški trgovski parniki čakajo v zalivu Dakar v franc. zah. Afriki na ladje za spremstvo po morju za nadaljno plovbo.

Šahovski klubi zaključujejo v tem mesecu svoja poslovna leta z občinski zbori. Letošnja bilanca slovenskega šahovskega življenja takoj na prvi pogled pokaže, da je smer šahovskega razvoja postala čisto centralistična. Šahovsko življenje pri nas se vedno očitneje osredoto-čuje v našem šahovskem središču — Ljubljani, dočim drugod peša. V Ljubljani imamo kake pol leta že dva zelo močna kluba: Ljubljanski in Centralni šahovski klub in poleg teh dveh še nekaj sicer slabših, toda žilavih klubov. Tek-movanje med klubi v Ljubljani je že na zdravi podlagi in obeta naraven napredek. Kakor pa

je ta pridobitev razveseljiva, je propadanje šaha izven Ljubljane nevarna rana, ki vzbuja resne pomisleke, da naj bo prepuščena našemu šahovskemu razvoju taka pot kot jo gre zadnja leta. Popolnoma pravilno je, da je Ljubljana središče, napačno pa je, če to središče ne daje impulza navzven. Naša šahovska organizacija ima za dajanje takih impulzov zelo primeren aparat — Slovensko šahovsko zvezo. Ta zveza je pred dobrimi štirimi leti z velikim uspehom posegla v naše šahovsko življenje, v zadnjih letih pa ga tako rekoč pustila na cedilu. Vzrok je v tem, da se našim šahistom ni posrečilo utrjenim prvim upravljačem tega aparata naj-ti enakovredne naslednike. Pojačanje šahov-skega življenja v Ljubljani ima zelo verjetno že rezervo ljudi, iz katerih bi bilo mogoče pri-tegniti v aktivno udejstvovanje primerne moči. Slovenska šahovska zveza mora po svojih pra-vilih v kratkem pričeli z novim poslovnim le-tom. Pričakovati je, da se bodo slovenski ša-histi zavedeli ob tej priliki potrebe po močni in delavni zvezi in da bodo storili vse, da bodo spravili ta aparat spet v pravi tek.

Match med dr. Euwejem in Keresom je po uvodnih remijih postal mnogo bolj napet. Ke-res je izgubil tretjo in četrto partijo ter prišel že v neroden položaj, iz katerega se je pa spet rešil do osme partije, v kateri je stanje že izenačil. Potek matcha torej kaže na izenače-nost moči in je končni neodločeni rezultat že zelo verjeten. Kdo je sicer v premoči, še ni mogoče reči, ker niso znane partije.

Danes prinašamo Keresovo partijo s tur-nirja v Buenos Airesu, v kateri je kot črni kmalu prišel v prednost, katero je tehnično zelo precizno izkoristil.

Palau — Keres

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. Sg1—f3, e7—e5; 3. e2—e3, d7—d5; 4. b2—b3 (star sistem, ki pa za črnega pri pravilni obrambi ni nevaren), c5×d4 (jemlje črnemu možnost, da ne bi po-zneje z d4×c5 odprl lovca na b2 diagonalno); 5. e3×d4, Le8—g4 (tak miren razvoj črnega damskega lovca vedno dokazuje, da beli ni najboljšje otvoril); 6. Lf1—e2, e7—e6; 7. 0—0, Lf8—d6; 8. Sb1—d2, Sb8—c6; 9. Lb1—b2, Ta8

Na božji brvi

— In njegovi učenci so verovali vanj. —
— Pastirji so videli angela — in so verovali. —
— Modri so videli zvezdo — in so verovali. —
Učenci Gospodovi so videli njegov proi ču-dež — in so verovali. Z ozirom na nas pa je rečeno: »Blagor tistim, ki niso videli — in so verovali.« Vera je sama ob sebi nekaj velikega in čudovitega. Vera je čudež v duši. Soet meni, da je vera le za neizobra-žene. Pravi, da je to znamenje omejenega in slabotnega duha. Nasprotno Vera je žio-ljenjska moč velikih duš. Treba je močnih duš, da se izoblikuje močna vera. Naša vera temelji na večni resnici, zaradi božje resničnosti. Znamenje nedozorelosti in omejenosti je le tista lahkomišelná vera, po kateri kdo drugemu človeku verjame, čeprav ve, kako lahko utegne biti pri tem laž ali zmota. Več-krat tudi zloba.

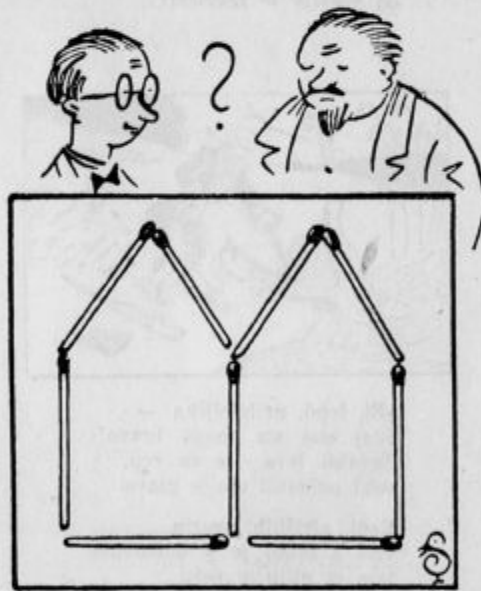
Volja in razum od človekove strani in milost božja od zgoraj ustvarja v duši — vero. Vera je torej človeško delo in obenem božji vdar, ki ga Bog nikomur ne odreče. Prav zato je vera nekaj velikega in čudovi-tega. Kdor se po veri ravna, ni slab, ampak močan; ni omejen, ampak bistroumen. Verne duše so močne duše.

Mislci tega sveta se opirajo na omah-ljivi trst naravnega razuma; kaj lahko se z njim vred omajajo, kamor že potegne peter slabe volje in strasti. Vera pa je trdna skala, ne vitko steblo.

Naša vera pa ni samo nadnaravna moč, marveč tudi nadnaravna luč. Tudi luč? Pa zakaj se potem govorí o temi naše vere? Pač zato, ker so verske resnice, čeprav so razo-dele, tako globoke in visoke, da si jih naš razum prejasniti ne more. Zato je vera mno-go bolj stvar dobre volje kakor sad bistrega razuma. Ne smemo torej misliti, da študij sam za vero zadostuje. Pač je dolžan raz-iskavati verske reči ta, ki ima za to čas in sposobnosti. Vendar tega kakor vse druge vernike poglablja in utrjuje v božjem spoz-nanju predosem: molite, premišljanje in — spolnjenanje tega, kar verujejo. Vera je sicer noč, toda noč z nebeskim odsevom. Znanost in vera sta kakor večerna in jutra-nja zarja. Kjer se za človeško znanost začne noč, tam se za božjo vero začneja dan.

Družina

Tone, ki obira v gostilni teležjo glavo, po-klíče Petra:
»No, Peter, pojdi sem in bodiva si spet dobra.«
»Ne maram moliti vajine družbe!« se je od-rezal Peter.

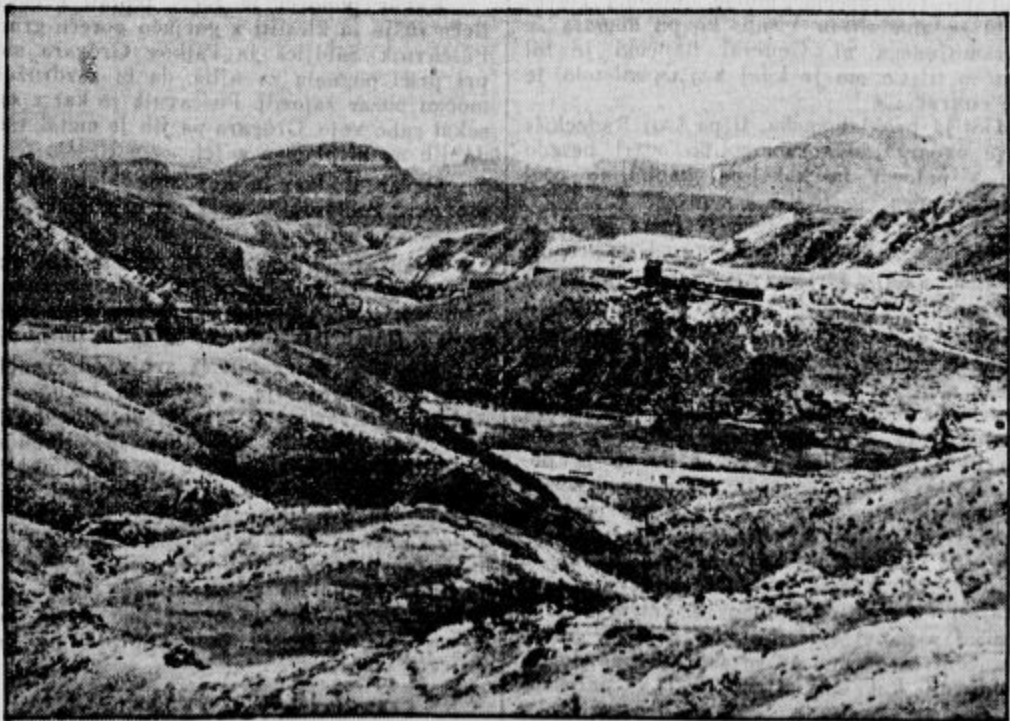
Tale oblika je iz 9 vžgalic. Če preložiš 3 vžgalice dobiš kvadrat in dva trikotnika. (Rešitev v pri-hodnji številki.)

BANKA BARUCH

11, Rue Anber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrši vse bančne pose-le najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček, račune. Belgija: št. 8064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: šte-vilka 1458-63, Ned Diens; Luksemburg: šte-vilka 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

—c8; 10. e2—c4, d5×c4; 11. b5×c4 (po Sd2×c1 bi imel črni krasno polje d5 za konja), 0—0 12. Ta1—c1, Dd8—a5 (črni pripravljá pritisn ni bela kmeta c in d); 13. Dd1—b3, Tf8—d8; 14 d4—d5 (D×b7 zaradi Tb8 itd. seveda ne gre) e6×d5; 15. Lb2×f6, g6×f6; 16. c4×d5, Lg4×f5 17. Sd2×f3, Sc6—e7; 18. Te1×c8, Td8×c8; 19 Db5×b7, Da5×a2; 20. Db7—d7, Ld6—c5! (grozi D×e2 in D×d5 z osvojitvijo kmeta); 21. d5—d6, Da2×c2! (grozi L×f2+ s hitrim matom); 22. h2—h3, De2—e6; 23. Dd7×e7, De6×e7; 24 d6×e7, Le5×e7 (črni ima sedaj močnega a kmeta več, tako da zmaga že ni več posebná težka); 25. Tf1—e1, Le7—c5; 26. Kg1—f1, Le3—b6; 27. Ta1—a2, f6—f5; 28. Kf1—e2, Kg8—g7; 29. Sf3—d2, Kg7—f6; 30. Sd2—f1, Kf6—e5; 31. Ke2—d3, Te8—d8+; 32. Kd3—c3, Td8—g8; 33 g2—g3, f5—f4! 34. g3×f4+, Ke3×f4; 35. Ta1—a4+, Kf4—e5; 36. Sf1—e3, f7—f5; 37. Ta4—h4 f5—h4; 38. Se3—c4+, Ke5—c4; 39. Se4×b6, a7×b6; 40. Kc3—d2, Ke4—f3; 41. Kd2—e1, Tg8—g1+; 42. Ke1—d2, Tg1—g7; 43. Kd2—e1, b6—b5; 44. Th4—h5, Tg7—g1+; 45. Ke1—d2, Kf3×f2; 46. Th5×h6, f4×f3; 47. h3×h4, Tg1—g2 in beli se je vdal, ker črni f kmet prodere.

Pokrajina s severozahodne indijske meje s prelazom Khyber, kjer novzročajo večni miri Angležem precej preglavice

MLADI SLOVENEČ

Kokun:

Pavliha v Afriki

1.

Potoval po Afriki je Pavliha v tistih časih. Ko je slon še pel kot ptič in je bob zoril še v klasih.

Hodil sem je, hodil tja, prav zares in ne za šalo — v eni roki puško je držal, v drugi pa bodalo.

Iz goščave prihrumel zdajci mu je lev nasproti; kdor zdaj misli: kar ubil naš junak ga je — se moti.

Proti reki se je v beg spustil hop! kot divja koza, tam pa velik krokodil mu zapri je pot, o groza.

2.

Od strahu Pavliha je padel vznak, a lev v naskoku kakor žoga odletel čezenj je v širokem loku.

Krokodil pohrustal bi leva kakor tolstu gosko, a za takšen zaloga grio je imel preozko.

Med zobmi ubogi lev krokodilu je običal, a Pavliha na ves glas od veselja je zakričal:

»Ej, lepó, prijateljčka — zdaj oba sta moja, bravo! Zgrabil leva je za rep, seki odnesli mu je glavo.

Koží afriških zverin vzel s seboj je v domovino, tam iz njiju si sečil škornje je, obleko fino.

Kdor Tomaž neveren je, češ: »Ta zgodba grdo laže! naj le kar k Pavlihu gre — gumb od hlače mu še pokaže!

Narobe svet...

Kje sem jaz doma?

Jaz sem doma pri Figovu na Dovjem. Naša hiša je pribita na hišno številko 4. Stanujemo na podstrešju, v sobah pa imamo seno in v veži velik vrt. Kadar je seno lačno, mu prinesemo kravo. Kadar pa smo lačni mi, nam mama s črnim kruhom odreže velik kos noža. Pozimi se hladimo v potoku Mlinca, poleti pa se grejemo ob drveh, ki jih kurimo na peči. Naša koruza vsak dan pozoblje petelina.

Pri nas je bilo včeraj — jutri, jutri bo — včeraj, pojutrišnjem bo pa — danes. Vse lepo po vrsti, kakor so hiše v Trstu!

Kristina Zima, učenka III. razr. na Dovjem.

Kako je pri nas?

Pri nas je letos vse narobe: v pisarnah meljemo otrobe, na ledu pečemo si preste, na nebu si gradimo ceste. V kovačnicah se žito melje, prodaja v šolah kislo zelje. Naš mlinar brije v mlinu norce, čevljar lovi pod zemljo škorce.

Še vreme se iz nas norčuje: kar z jasnega neba dežuje. Profesorji v zatohli hiši ubijo gospodične miši. Po morju lov na srne, zajce prireajo si nočne eraje. Iz doline na Triglav smuča bor se gologlav, po valovih morskih pleza in veselo vriska — breza. Kar po strehi razorani plečejo vsevprek gobani. Koš v zvoniku pritkava, ladjica po pesku plava. Ded kar sam si koplje jamo, dete ziblje staro mamo. Putke šminkajo si kljune, žabe hrustajo kapune. Lase kodrajo si ptiči, nohte barvajo prašiči. Psi se hlapijo pri živini, mačke dekle so v graščini in kar je še takšne robe — vse narobe, vse narobe!

Brata Alfons in Marjan Tomažević, I. r. mešč. šole v St. Vidu.

(Dalje prih. nedeljo.)

Po slovenski Koroški

Zgodaj jutraj sem se odpravil na pot proti Ziljski dolini. Posrečilo se mi je dobiti od dobrega znanca kolo. Mimo vasi Peče sem po gladki asfaltni cesti hitro privozil v Podkloster, čedno urejen trg. Spetoma sem skorajda povsod slisal le nemško govorico in videl le nemške napise; samo imena so bila slovenska. Pognal sem dalje in se ustavil na mostu čez Zilico, ki se niž spodaj iz teka v Zilo. Prav tam so si, po stari navadi, nagajali otroci gredoč v šolo. Ko sem jih vprašal, zakaj govorijo med seboj nemško, ko so vendar Slovenci, so se mi nasmehili. Odgovorili so mi, da niso Slovenci. A že pri naslednjih besedah sem jih ujel na laži — in tedaj so mi priznali, da so njihovi starši Slovenci. Ves žalosten sem spoznal: nemška šola ubija nase mladino! Slovenski otroci se ne prištevajo več med Slovence...

V Dolah sem zavlil na desno in mimo prijaznih Drašč prišel v zavedno slovensko vas Zahomec, odmaknjeno nekoliko od glavne ceste. Je to izrazita ziljska vas s košato lipo na sredi. Tam imajo še vsako leto svoje znamenito »štehovanje«. Hiše so prijetno domače, z oken te pozdravljajo ziljski nageljni. V prijaznem domu mi je čas bliskovito hitro minil. Živo sem občutil iskreno gostoljubnost in domačnost dragih Ziljanov. Mnogo so mi povedali in vesel sem bil, da sem lahko slisal njihovo blagodonečo narečje. Poldan je zdavnaj odzvonilo, ko sem se ločil od njih.

go so mi povedali in vesel sem bil, da sem lahko slisal njihovo blagodonečo narečje. Poldan je zdavnaj odzvonilo, ko sem se ločil od njih.

Cesta se je po ovinkih spustila v Ziljsko Bistrico. Tudi tam sem se kmalu seznanil z našimi ljudmi. Stare slovenske matere so mi pravile že skoraj pozabljene koroške narodne pesmice, katere sem si vneto zapisoval. Ogledal sem si še druge lepote zemlje in vmes delal posnetke te drage Ziljske doline.

Mrak je že legal na trudna polja in na zapadu je žarelo nebo v umirajoči luči sonca, ko sem hitel nazaj proti svojemu bivališču.

Drugo jutro sem na vrhu planine z očmi, žejnimi lepote, zadnjič poljubil koroško zemljo pod seboj. Na dnu srca se je tiho oglasila pesem in mogočno jeknila po vseh planinah in dolinah narokrog:

Bodi zdrava, domovina, mili moj slovenski kraj, ti prekrasna, ti edina, nepozabljena vsekdar...

(Konec.)

Vinko.

MLADANJIVA

Moja prva tura na Šmarno goro

»Jehej! Danes gremo na Šmarno goro!« sem vzkliknila polna radosti in se pognala kvišku. Prav malo je manjkalo, da moja imenitna glava ni pobožala trdi strop. Saj pravim, kakšna neroda sem!

Brž sem odhitela v shrambo in se založila z jestvinami, kakor da bi odhajala na »rajžoc« okoli sveta. Da ste me videli, kako sem tekala sem in tja! Vse mi je bilo napoti. No, nazadnje sva jo pa z očkom le mahnila proti Šmarni gori, obložena kot tovarni muli.

»Kaj praviš, ali Silvénke ne bo?« sem potoma z nekolikaj kislim obrazom vprašala očeta.

»Ne bodi tako nestrpna, saj ne gori voda! Bo že prišla,« je nejevoljno zagodrnjal očka, ker sem ga neprestano motila v mislih.

Bistro kot jastreb sem oprezovala naokoli, da bi kje zagledala prijateljico.

»Aha! Jo že imam!« sem zdajci vzkliknila.

»Koga?« me je začudeno pogledal očka.

»I, koga neki! Silvénko. Glej, kako ponosno vihra robec na njeni hribovski palici! Saj pravim, to je premetena glavica, da si kaj takšnega izmisli!«

Cez nekaj minut je srečno prisopihala do naju. Nahrbtnik ji je odskakoval kot žoga na nogometni tekmi. Vendar žel Zbrana triperesna deteljica se je odzibala v lagodnem koraku cilju nasproti.

Po nekaterih dogodivščinah smo srečno prikrevalsi do vznožja gore.

»Presneto je visoka!« sem vzkliknila, in si popravila čevlji, ki me je neusmiljeno žulil.

»No, le pogum!« me je bodril očka z nasme-

janim obrazom.

Silvénka me je pogledala z zaskrbljenim obrazom, kakor da bi hotela reči: Bog ve, ali bomo kdaj prišli na vrh?

Korajža velja! Pogumno sem se zagnala z vso sapo po strmih pobočju, hoteč odnesti prvenstvo v teku.

»Glej ga šmenta! To bi tele sem kar na lepem razdraženo zarenčala in pobirala svojega rojstva kosti s trdih tal. Neroda, kakor sem, sem se bila spodtaknila ob korenino in neusmiljeno sedla na podaljšek hrbta. Zdjaj pa imam! Moj obupani pogled je obvisel na očku in Silvénki, ki sta se mi nepreči tako grohotala, da sem vsak čas pričakovala eksplozije njunih trebušev.

»Nesramnost! Saj pravim, da moram biti tako nesrečna,« sem zatulila na ves glas in si brisala kot lešnik debele solze s smrtno užaljenega lica. Sreča, da ni bilo nikogar v bližini; ne vem, kakšen obraz bi bil napravil, če bi me videl kot kupček nesreče čepeti na korenini. A že me je prešinila iskra samozavesti. Ponosno sem se dvignila in zmagozavno napela šobo. No, bomo videli, kdo bo prej na cilju! Z novimi močmi sem jo ubrala dalje.

Sedla sem na klop in čakala počasneje, ki sta kolovratila Bog ve kje. In sem čakala tako dolgo, da sem zadremala. Iz prijetnega spanca me je predramil grmeč glas:

»Ti zaspanka ti! Pokonci!«

Kot strela sem švignila kvišku in si začudeno méla oči. Pred menoj sta stala očka in Silvénka in se mi spet nesramno režala v obraz.

Kmalu smo bili na vrhu. Kako božansko je v šmarnogorski gostilni, vé le tisti, ki je že kdaj užival njene dobrote. A v gostilni se nismo

dolgo mudili. Odšli smo v cerkev in se v pobožni molitvi pripravili varstvu šmarnogorske Matere božje. Pokreptani duševno in telesno smo jo mahnilo po bregu navzdol.

Se danes ne vem, kje smo imeli oči, da smo se kar na lepem znašli v goščavi. Izgredili smo pot. Kaj bi zdaj in kako? V moji »brihtni« glavi se je porodila prebrisana misel, ki je bila z odobravanjem sprejeta od obeh: od očka in Silvénke. Kot gamsi smo jo ucvrili v strmi breg, ki je bil ves poraščen z drevjem in gostim grmičjem. Moja obleka je bila na vso moč rado vedna: v vsako reč je vtikala svoj nos (če ga sploh ima!) in se je nekajkrat junsko spoprijela z robido. No, pa to nas ni dosti motilo. Pogumno smo prodirali kvišku.

»Juhej! Na vrhu Grmade smo!« sem vzkliknila.

Uh, kako srečni smo bili! A če bi vedela, kakšna naporna pot nas še čaka, bi bila gotovo grdo nakremžila obraz. Steza je postajala zmerom slabša in kamenitejša.

»Moj Bog! Klini!« sem se prestrašila in izbulila oči kot žaba.

Z mojo hribolazno spretnostjo in zmoglostjo je bilo pri kraju. Obupano sem pogledala v neizmerno globočino in se oprijela skale.

»Zbogom, mlado življenje, če se prekucnem v skalnato narobe,« sem vzdihnila s pojema-jočim glasom.

»Ne lezi kot polž!« sem zaskrbljena za seboj očetov nestrpni glas. Pogumno sem vzravnala glavo in se pognala dalje.

Mrak se je že spuščal na zemljo, ko smo srečno prikolovratili na ravna tla. Luna se je skrila za temne oblake, ki so se grozeče podili po nebu. Drevesa, ki jih je majal močan veter, so pošastno šelestela. Pripravljalo se je k nevihti. Ni nam bilo treba dolgo čakati; kmalu se je ulila strašna ploha.

»Ojej, zdaj imamo pa tuš!« sem zastokala.

Kot polito kužki smo pricapljali domov. Tam nas je že čakal topel, krepični čaj.

Cvetka Blažič, dij. IV. r. gimn. v Ljubljani.

Mati, domovina, Bog

Mati

Ljubezen tvoja sladka, neizmerna je zame v črnem grobu zatonila, premagala jo je narave sila, poklicala jo zarja je večerna.

Glasov se tvojih melodija mitna je v srcu mojem v nežno rožo zilla, bobnoto se v mladostnem snu razvila — v njej skrila se je tvoja duša širna.

Ko bela breza zdaj sred polja sanja o rožicah in ptičkah veselih, se k meni sto spominov ljubkih sklanja.

Prinaša angel mi trpljenja kelih, iz njega, mati, tvoj spomin pozvanja: — Pogumen bodi, sin, v teh težkih dnevih!

Domovina

Po ozki gazi šel je mlad v tujino. Pozdravljala ga njiva je, livada, raz lice sijala mu je svetla nada, ko sam zapuštal rodno je dolino.

Po dolgih letih vrača spet se v domovino bolan, nadožen; dolga siva brada globoko mu po ozkih prsih pada, noge počasi orjejo ledino.

Veseloje prikipi na lica vela, ko tam v dolini rojstni kraj zagleda in ajdo, ki se sklanja v vetru zrela.

Na klop pred znamenjem ves truden sedit, nasproti mu prihaja žena bela, a njega sladka misel v sen zapreda.

Bog

Brez Tebe prazno naše je življenje, o sladki Jezus, naša rajska hrana, človeštvu vsak dan v odrešenje dana — vse više pne se naša pot v vstajenje.

Če v tebi bo vse naše hrepenenje, se ohladila bo nam vsaka rana, čeprav v srce bo z mečem nam zadana, prišlo bo zanjo le osvobojenje.

Naj vsi kristjani Tebi dajo duše, gorijo srca vsa naj zate sveto — obvaroval jih boš pekoče suše.

O Bog nebeški, mi nevredni, vnelo dišečih vrtnic z božje ruše vsadimo si v srce za novo leto!

Anton Kržišnik,

dijak III. r. klas. gimn. v Ljubljani.

Iz torbe Kotičkovskega strička

A. Kržišnik, dijak, Ljubljana. — Tvoje tri sonete »Mati, domovina, Bog« sem, kakor vidiš, objavil. Tu pa tam sem jih majčkano opilil (sonete piliti — grozna stvar!), a še zdaj jim marsičesa manjka do popolnosti. Vse se mi tako zdi, da ne boš daleč prišel, če boš svojo pesniško kariero začel s soneti, ki so celo za zrele pesnike trd oreh in se malokomu posrečijo.

Mirko Kuntič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Pastirček Gregec in zmaj

(Nadaljevanje.)

Grmada pred vhodom v podzemlje je rasla, kakor da bi možje kánili zanetiti stražni ogenj in oznaniti dolincem grozljivo vest: Turek je v deželi! In še bi bila rasla, v širino in višino, pa jo je Palkov Grógaro strokovnjaško premeril z očmi in se mu je zdela za potrebo kar pravšna.

Ukresali so ogenj. Zasikalo je, kakor da bi podrezal v gadje gnezdo. Droben plamen je kot razdražena kačica švignil po suhem dračju. Bliskovito se je odebelil in spremenil v veliko kačo. Ta kača je skotila sto in sto mladih kačic, ki so se hlatajoč pognale za njo.

Grmada je zagorela v mogočnem siju. Birič s kljukastim nosom je zamišljeno motril plapolajoče zublje in kar na lepem dal duška svoji zaskrbljenosti:

»Kako bosta pa rokomavha skozi razbeljene stene ven prišla!«

Palkov Grógaro se je v zadregi počohal za ušesom. Ti hudik ti, na to pa res ni bil pomislil! Ves načrt je padel v vodo. In tako lepo ga je zasnovall! Pa mu prirojena trma ni dala, da bi priznal svoj poraz. Nevšečno je pljunil in zabevskal v brado.

»Eh, kaj, počakala bosta pač, da se stene spet ohladé.«

»In z njima bomo morali čakati mi. Čakati zaradi tvoje piškave pameti!« se je razjezil poveljnič biričev.

»Do noči, ali pa še delj!« se je čeljustil birič z rdečo brazgotino.

»Naj vrag pobaše tebe in tvoj ogenj!« je zaklel krivonosec in nabodel Grógaro na svoj strupeni pogled kot ribo na trnek.

Grógaro je ves poparjen boljšečal predse in s prsti razdraženo onegavil po košati bradi.

Godrnjavcem in nezadovoljnejšem se je pridružil še ovčar.

»Kozla si ustreliš, Grógaro, pa še velikega, tisto pa res,« je neizprosno pribil. »Si pozabil, kali, kako smo frkolini včasih prav znotraj, v jami, kurili ogenj, pa nas dim še v oči ni kdo ve kaj ščemel? Zgoraj pod stropom je razpoka, skočno uhaja dim, ali ti je že vse iz spomina ušlo!«

»Prej bi bil zinil, beštja, kaj boš zdaj svojo modrost prodajal!« mu je Grógaro renčavo zabrusil nazaj.

Puščavniku Sabljici se je zdelo potrebno, da s prevdarno besedo poseže vmes in pomiri razburjene duhove, čeprav še zmerom ni videl,

na kakšno pošast prav za prav pred jamo prežijo. Pokroviteljsko je začel:

»Tako vam rečem, možje, pokonci glave! Kaj bi se zbadali in kisali, ko pa nemara še nič zamujenega ni. General Radecki! je bil drugačen til! Če mu je kdaj kaj izpodletelo, je pa še enkrat...«

»Goflja preklemanska, ti pa tvoj Radecki!« mu je ovčar Ródar samogotno odžrl besedo in si s palcem in kazalcem zaničljivo ožl smrkelj z nosu.

Kaj več ni utegnil reči. Iz jame je skozi prasketajoče zublje zadonel porogljiv grohot:

»Biriči, hoj, biriči! Ali naju kanite kot kóčka na raznuj speti!«

»Še za norca nas imata, ha!« je zarobantil krivonosec in togotno sunil tleč ogorek izpod nog.

Strmo pobočje nad grmado je bilo čez in čez poraščeno z gostim jelševjem in jesenovino; med kamenitimi odkrkhi pa se je potuhnjeno skrivalo suho rušje. Iskre so v gostih rojih padale nanj. Neopaženo je začelo tleti. Po zagati je potegnila ostru sapa in razpihala gomazeco bliskavico. Novi ognjeni jeziki so švignili iz tal. Začeli so lizati korenine in se vzpenjati vse više po grmičevju. Zeleni listi so kot mast v ponvi žalostno zavrcrali. Strahotno zgrbančeni in očerneli so se sukljali navzdol in podhrtevali kot obstreljeni ptiči v smrtnem boju.

»Breg se je užgal! Breg se je užgal!« je

presunljivo kriknil ovčar Ródar in se pognal po pobočju navzgor.

Kakor ponorel je začel teptati s coklami tleče rušje in klestiti z gorjačo goreče grmičje. Puščavnik Sabljica in Palkov Grógaro sta se pri priči pognala za njim, da bi z združenimi močmi požar zajezili. Puščavnik je kar s sabljo sekal suhe veje, Grógaro pa jih je metal vstran, da jih ne bi plamen zajel.

Ovčar Ródar je koj sprevidel, da trije možje, z golo sabljo, coklami in gorjačo, ognja ne bodo udušili.

»Napravimo škarpo!« je zakričal in uničujoče ošinil z očmi biriče, ki so še zmerom križem rok stali spodaj pod grmado. »Ali ste pri-rasli k tlom? Iztegnite se, iztegnite, mrhovine!«

Biriči so se zganili iz svoje odrevenelosti, iz svojega brezdelja. V širokem loku so previdno obšli žarišče požara in nerodno odstopirali po kamenitih odkrkhih in krivencastih okleščkih navzgor. Srečno so prisopihali na vrh in začeli kar na slepo posnemati ovčarja in njegova dva pomagača. Vrgli so se med debelo kamenje, ki je ležalo razmetano vsevprek, in ga nosili na kup. Spretno ovčarjeve roke so medtem že delale počez visoko škarpo. Tako visoko škarpo, da je ogenj pač ne bi mogel preskočiti, če ne bi tudi kot ptič po zraku frncati* znal...

* Frncati: leteti.

(Konec prih. nedeljo.)

D R U Ž I N A

Otrok se pelje na sprehod

Kadar peljemo svojega najmlajšega na sprehod, ali če zunaj že tudi sam skuša hoditi, so potrebna razna topla oblačila, da se mali zemljan ne prehladi. Za poldrugo- do enoletnega otroka je primerna čepica, dalje životek in hlačke. Jopico in čepico spleteš iz 120 g rožaste in 12 g bele volne s pletilkami št. 2½.

Čepico, ki je 16 cm visoka in 33 cm široka, začneš s 33 pentljami. Tjagrede pleteš desno, nazaj pa

rokav dolg 19 cm, spleteš zapostje, ki je 5 cm visoko in roza in belo progasto. Gumbnice narediš iz zračnih pentelj; gumbi so beli.

Odeja za voziček

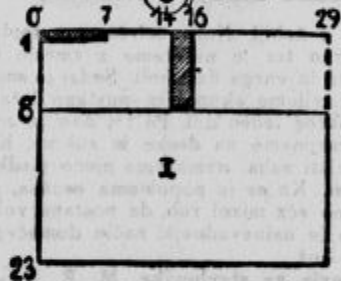
meri 52 x 75 cm in jo narediš iz 260 g bele volne. Nasnuješ 156 p. na pletilke št. 3. Pleteš 30 vrst tja in nazaj desno, nato 30 vrst, kjer je 18 p. v začetku in na koncu, tja in nazaj, desnih, vse druge pa so nazajgrede leve. Nato sledi 10 vrst: 18 p. kot doslej, 20 p. na vrhu desnih, nato za kockasti vzorec 5 krat izmenoma po 8 p. desno, 8 p. levo; nato 20 p. na vrhu desnih in 18 p. kot doslej. V naslednjih 10 vrstah se začne kockasti vzorec z 8 p. levo itd. Po 24 kockastih vrstah je skoncana sredina odeje. Sledi še 60 vrst, kakor je opisano za začetek.

Ogrevač za steklenico

je visok 22 cm. Narediš ga iz 20 g volne. Začneš s 6 p. na pletilkah št. 2½. V drugi vrsti naokrog spleteš iz vsake pentlje dve pentlji in dojemaš v vsaki drugi vrsti nad istim mestom. Nastane 6 kozic, ki so po 14. vrsti po 8 p. široke. Brez dojemanja sledi vrhni del v kockastem vzorcu (ki je že opisan). Po 5. kockastih vrstah naokrog pleteš desno dalje in poslednje 4 cm dolžine 2 p. levo. Nekaj vrst pred koncem spleteš za vrstico 1 vrsto luknjic (obe levi pentlji spleteš zmeraj skupaj in nato 1 krat ovijesh).

Životek in hlačke

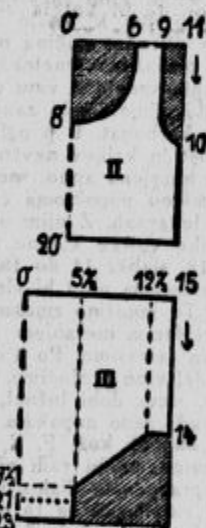
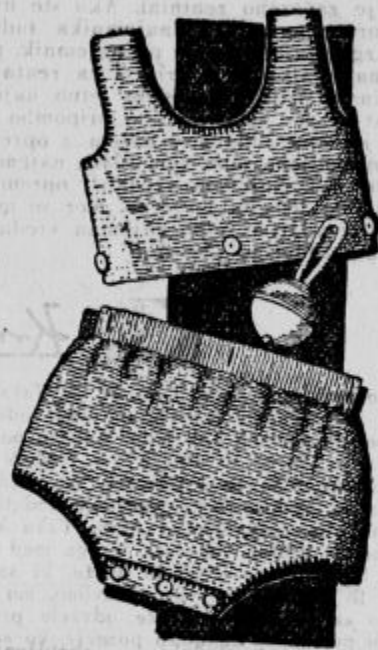
so iz 90 g volne. Životek začneš na spodnjem robu, pleteš tja in nazaj desno; spleteš

levo 6 vrst roza, 5 vrst belo, tri vrste roza in 5 vrst belo. Po 8 kratni ponovitvi skleneš progovo kolobar, poiščeš iz vrhnjega roba 128 pentelj (iz dveh obrobnihi pentelj po dve pentlji, iz vsake 3. obrobne pentlje eno pentljo) in pleteš desno naokrog. V 2. vrsti spleteš vsako 15. in 16. pentljo skupaj. V vsaki drugi vrsti sne-maš do konca nad istim mestom. Iz spodnjega roba kolobarja nabereš isto število pentelj in pleteš 35 desnih vrst naokrog in skoncáš. Rob se zavijne navzgor. V zgornji sredini prišijesh volneno čopko.

Jopico, ki najprej napraviš iz papirja kroj zanjo, in med delom primerjaš, začneš s spodnjim robom z 209 pentljami. Pleteš 6 p. d., 1 p. l. — izmenoma —, nazajgrede pa obratno. Desno spletene dele spleteš ločeno in strneš robove pri odprtinah za rokava.

Ovratniku, ki meri 6 x 29 cm in je po vzorcu čepice spleten, dodaš rob ovratnika in ga obkvačáš zunaj z gostimi pentljami z volno roza barve. Rokava pleteš desno naokrog in vzameš 56 p. iz odprtih za rokav. Ko je

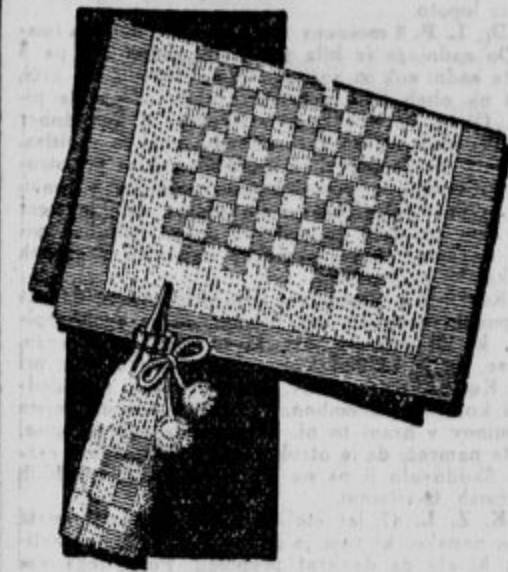
In že sem sedela poleg ženske, ki sem o njej šele nedavno govorila! Kakšen čuden slučaj! »Neka moja novoporočena znanca ima vašo knjigo,« sem ji rekla. »Došli jako koristnih nasvetov zame, iz nje in šele nedavno sva se izpraševali, kako da vam je prišlo na mar, da ste napisali to knjigo?«

»O, to je pa čudna zgodba,« je ta lepa Španka smeje se odvrnila. »Njena pot se je začela ob slabo pripravljeni solati v New Yorku. Toda — povedati vam moram še zgodbo od prej, sicer ne boste vedeli, kako da sem prišla v New York! Jaz sem španskega rodu, otroška leta pa sem preživela v Parizu. Imela sem vzgojiteljico Švicarko, a da bi se še bolj naučila nemščine, so me starši poslali v Hamburg. Ondi sem bila štiri leta. Ko sem se vrnila v Pariz, amo izgubili svoje veliko premoženje. Hotela sem kaj zaslužiti, a ne v Parizu. Zakaj ond, kjer so nas poznali samo v sijaju in razkošju, mi ne bi nihče verjel, da znam poprijeti za vsako delo.

Tako sem odšla od staršev in iz domovine in odpotovala v New York. Popolnoma sama. V največjem ameriškem modnem salonu sem dobila službo. Začela sem prav spodaj — in sem se z delom spravila kvišku. Zdaj sem voditeljica te velikanske modne trgovine in sem prekočila mnogo moških. Jaz sem stvariteljica največjih modnih revij, kar jih je nemara sploh na svetu. Stojim sredi nastajanja mode in sem posredovalec med bodočo modo in najbolj znamenitimi modnimi lieti.

V svojem delovanju kot voditeljica te velikan-ske trgovine moram veliko potovati. Ker kot Roman-ka jako čislam dobro hrano in mi je že v krvi darovitost za kuhinjo, so me zunanjo vznejovaljile različne ameriške solate, ki so ena sama šara najrazličnejših dodatkov. Zatorej sem napisala članek o solatah in sem navedla recepte za solate iz različnih evropskih dežel. Uspeh je bil nepri-čakovano velik. Prejela sem 600 pism! Več ljudi me začele, da bi kaj več napisala o kuhinji, in tako sem več let pisala o samih jedilih. Poleg svojega poklica v modni stroki, sem doma preizkušala okusna jedila vseh narodov, in moji čitatelji so vsakokrat čakali na nova kuharska navodila.

Medtem sem se bila poročila z grofom de For-sellom. Naš zakon je bil tako srečen in ta le

naramnice zase dalje in nanje pripleteš po polovico zadnjega dela. Stranske robove strneš, okrog vratu in okrog pod pazduhe skvačáš roze goste pentlje. Levi, zadesnji rob obkvačáš s štirimi vrstami gostih pentelj; desni rob pa z 1 vrsto gostih pentelj in s 3 vrstami luknjic. Prišijesh 3 gumba na spodnji rob in po 1 gum v sprednjo sredino in na oba stran-ska šiva.

Hlačke

začneš zgoraj. Imajo dva dela. Pleteš desno tja in nazaj. Sprednji del se konča v pikčasti črti, loputa zadesnjega dela dobi tri gumbnice. Izgotovljene dele združiš in obkvačáš spodnji rob z roza gostimi pentljami. Na zgornji rob pritrdiš dve progi, ki merita po 2½ x 23 cm in sta tja in nazaj desno spleteni in imata tri gumbnice. (Povsod si oglej pričujoče risbe!)

Nikotin

»Pomislite, moj oče ima šestdeset let, pa vendar že od osemnajstega leta kadil cigarete!«
»Vidite, če bi pa ne kadil, bi bil pa zdaj že sedemdeset let star!«

Ali so otroci materini ali očetovi?

(Prejeli smo ta dopis iz nekega severnega mesta v Sloveniji. Ker se take pritožbe množijo, naj oblasti vsaj začno misliti, kako bi se te pe-reče zadeve izboljšale. To so obupni kriki!)

Vem, da si bo vsakdo mislil: otroci so od obeh! V spornem primeru pa le ni tako.

Večkrat poslušam, kako s strahom pripo-vedujejo žene in matere, da je sodišče odvzelo otroke, tej ali oni materi, ker jih pač hoče ime-ti oče. In to se dogaja pri nas, v naši kulturni domovini! Kot da ni pravice za matere, kot da je mati za otroke stvar, ki jo izlaska pogrešaš! Kakor da mati, ki jo po drugi strani opevajo pesniki, in rišejo umetniki kot nekaj višjega, ni danes v tem času, nič, in kakor da tudi svo-ijim otrokom ne bi pomenila nič!

Dober okus
je posebna prednost odva-
jalnega sredstva Darmol.
Vrhu tega deluje mlo in
brez bolečin. Zato uživajo
odrasli in otroci radi Darmol

Različne omake

Kakšnega pomena so jedila, ki nam dražijo živce za okus! To je znano sleherni gospodinj! Najboljši pripomočki za to so predvsem pikantni omake, ki jih daš na mizo k telečji ali gove pečenki.

ANGLESKA OMAKA

Tri žlice ribezove meze zmešaj v četrti litri rdečega vina, dodaj sok polovice citrone in n drobno sesekljano citronovo lupino. Prideni 3 žličko gorčice, noževno konico paprike, ščepec so in žlico dušenih šalotk.

ŠPANSKA OMAKA

Napraviš prežganje iz 1—2 žlice olja in tolik moke, doliješ močne goveje juhe in prevreš. Daš v omako žlico paradižnikove meze, žličko citronovega soka, ščepec soli in paprike in žlico narezane kisle kumarice.

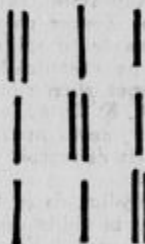
Jabolčni zvitek

Vzameš: 1 kg moke, 2 jajci, pol žlice presnega masla, ščepec soli, 4 žlice vode. Za nadev 1 kg jabolč, 4 žlice sladkorja, malo cimeta, malo rozin in malo presnega masla.

Iz moke, vode, jajc, soli, sladkorja in presnega masla napraviš testo, ki se da dobro vleči. Pustiš, da počiva pol ure. Pogrneš prti, ga potreseš z moko, razvaljaš na njem testo tako tenko, da je skoraj prozorno. Nato potreseš te-sto z jabolčnimi rezinami, s sladkorjem, cime-tom, z rozinami in s presnim maslom. Zvijesh daš v pekač, pomažeš z rumenjakom in v vro-či pečici pečeš 40 minut. Vroče daš na mizo.

Rešitev igre z vžigalicami

3 vodoravne, 3 navpič-ne in 1 diagonalna vrsta po 4 vžigalice.

Katera žena bi bila boljša za otroke, kot je njih lastna mati? Mati jih je vendar rodila, mati jih je povijala in prečula z njimi cele noči. Ali ni mati tista, ki je z dušo in s srcem navezana na otroke? Kdo bi mogel toliko žrtvo-vati za otroke, kot mati? Ali ni tu potrebno malo več vere in krščanstva?

Kdo je temu kriv, da ima oče, ki je sam, več kot dve tretjine svoje plače, njego-va družina pa živi v bedi? Torej, kdo je temu kriv, da materi odvzamejo otroke, zgolj iz ma-terialnih razlogov. Ali je temu kriva mati?

In taka mati je še celo pod posebnim nad-zorstvom raznih moževih svinskih bratcev, ka-teri nadzorujejo vsak njen korak. Ti ljudje pridejo potem na sodišče in vedo povedati prav fantastične stvari. Ali bi ne bil že čas, da bi se ta stvar pametno uredila, ne pa z zasmehova-njem matere?

Ali mislite, da oče, ki res ljubi svoje otro-ke, ne bi bil zmožen živeti v družini? In da bi tak oče, ki res ljubi svoje otroke, lahko za dal otrokom tak udarec, da jim odvzame z razli-čnimi izvori materi?

Mnogo žen je, ki se jim godi krivica in mnogo otrok je, ki so v strahu, kdaj bodo iz-gubili mater. (A. M.)

Zakonski mož ne pade z neba

Lani spomladi (tako piše v nekem listu nem-ška književnica S. Rützov) se je moja mlada znan-ka poročila. Pred nekaj tedni me je vprašala: »Kako se ti dozdeva kot zakonska žena?« Odvr-nila sem: »Mislim, da si izvrstna psihologinja, saj se izmikaš vprav vsem tistim napakam, ki jih sicer zakrivijo mlade žene napram svojim možem.« In ker sem se bila že pečala s tem vprašanjem, sem dodala: »Kako pa da ravnaš tako pametno?«

Moja znanca je dala prst na usta, da je to skrivnost. Nato je pogledala skozi steklena vrata na verando, kjer je njen mož zamišljeno bral časopis, potegnila je v shrambi izpod kupa papirja neko knjigo in je zašepetala: »Zaradi te knjige, vidiš...«

Vzela sem ji knjigo iz roke. Knjigo je spisal-a ženska, Clarita de Forceville. Naslov knjige je bil: Zakonski mož ne pade z neba. — »To je pa knjiga o moških,« sem rekla. »Prav za prav je res,« mi je znanca pritrdila. »Toda, ko govori o moških, daje ženskam navodila, kako naj ravnaš s svojimi možmi, da bo zakon srečen.«

»Knjigo mi moraš posoditi,« sem dejala. »Pa mi jo kmalu vrni,« je zašepetala ona. »In pa — da je moj mož ne bo videl! Saj še zašlutiti ne sme, da njega in sebe vzgajam v blagor najinega zakonika!«

Ko sem znanke prinesla knjigo nazaj, je rekla: »Veš, tole Clarita de Forceville bi pa jako rada osebno spoznala. Le kaj jo je napotilo, da je to knjigo spisala?« — »Da bi pa jo zvedela, bi morala pa kar k njej — v New York!« sem ji smele se odgovorila.

Cez štirinajet dni po tem razgovoru sem v družbi z inozemskimi prijatelji pila čaj v njih ho-telu. »Za vas, ki ste žurnalista, imamo pa veliko presenečenje,« so se mi hudomušno nasmejnili.

»Ah, saj je že tula!« Po sobani se je bližala jako lepa ženska španskega videza, ki je bila ču-dovito izbrano obložena. »Ali vaju smemo sezna-niti?« so dejali prijatelji. »To je grofica Clarita de Forceville, prijateljica in slavna kuharska umetnica, ki biva za 48 ur v naši državi!«

vedel ves New York. In nekoč so mi na neki po-jedini dejali: »Vi bi morali prav za prav izdati ka-žipota za srečen zakon!«

Ta stavek se je kakor trnek zapičil vame. Čez nekaj večerov kasneje sem že napisala maj-hen načrt, kaj bi se dalo v takem ka-žipotu vse povedati. Načrt sem dala v svojo torbico in šele čez več mesecev sem našla tisti listek v njej in sem šla z načrtom k največjemu založniku Zdru-ženih ameriških držav. Čez pol ure nato so mo-jega moža poklicali k telefonu. »Filip!« sem mu rekla, »pripravi se na vest o nesreči! Pravkar sem podpisala pogodbo za knjigo, pa nimam niti poj-ma, kako je treba tako knjigo pisati!«

Odlej sem zbirala gradivo. V modnem salonu sem opazovala ženske, ki so kupovale obleke. Če sva bila kam povabljeni, sem ljudi izpraševala — a tako, da tega niso opazili — kaj je bilo komu na zakonskem drugu posebno všeč ali kaj ga je spravljalo v nejevoljo in kaj jemalo živce. Sled-njiv sem imela izvrstnen pregled o tem, kaj kak zakon osrečuje in odkod izvirajo tiste malenkosti, ki, če so v zakonu zanemarljive, povzročajo raz-dor te življenjske zveze.

Nato sem začela pisati. Pisala sem ponoči, ko sem prišla iz svoje službe domov. Uspeh knjige me je presenetil. Predvsem je zabavala tiste, ki sem jih bila izpraševala o zakonu. Na tisoče mož je kupilo knjigo in jo darovalo svojim ženam.

»Kako pa je ženskam všeč?« sem vprašala. »Zenskam? Ženske jo kupujejo, a jo skri-vajo pred svojimi možmi. Neka znanca mi je rekla:

»Gorje, če bi moj mož zvedel, da ga vzga-jam po knjigi!« Druge spet se v različnih zadevah obračajo name za nasvete. In tako imam poleg svojega poklica kot voditeljica modne trgovine še posvetovalnico za srečen zakon!«

»Kako so pa druge države sprejele vašo knjigo?«

»V Nemčiji jako dobro, saj se Nemka rada kaj novega nauči in je dostopna za vsak dober nasvet. V Franciji pa skoraj le moški kupujejo to knjigo. Francozinja noče ničesar vedeti o tem. Ta je same sebe jako varna, ona ravna z vsakim možem tako osebno, da misli, da na potrebuje nobenih nasvetov.

Seveda sem prejela tudi pisma zoper svojo knjigo. Pisali so jih večidel stari, zakrknjeni samci, ki mi očitajo, da ljudi zavajam v zakon. Ker ga opisujem, kako da je srečen. Eno pismo me je pa še posebej zabavalo. Neki neznanec mi piše, da me je že spregledal. Da sem jako zvitla kača. Da sem napisala knjigo o srečnem zakonu le zato, da bi obogatela in bi se dala potem ločiti.

»Kaj pa vaš lastni mož pravi o knjigi?« o za-konskem možu, ki ne pade z neba?« sem dejala. »O, ta je na gorkem, odkar sem kot pisa-teljica padla z neba,« je odvrnila grofica de Forceville. »Saj mu vsi pravijo, kako da je srečen, ko brez dvoma uživa vse dobre nasvete, bodi duševno bode kuharske, on sam. A slednjih naj navedem še zgodbi, ki pove, kako ulegne celo žena, ki deli nasvete za srečen zakon, izgu-biti svojega moža, če ni zmeraj zanj nared!«

Ko sem bila vsa zatopljena v svoj spis in nisem drugega videla ko to, je »začena biti moj mož osamljen in zanemarjen. Pa poklič! Sibi!« sem mu svetovala. »Medtem ko bom jaz zvečer pisala, bosta skupaj v gledališču!« Pa ni bila vsak večer moja prijateljica Sibi, včasih je bila tudi Ana ali lepa gospa C. In potem sem se nekega dne dvignila iz svojega pisanja in sem videla, da moj mož ni prav nič osamljen in zanemarjen. Kaj še! Obdajalo ga je tisto nekaj, kar kaka žena kaj opozna in ki jo posvari: »Pazil Zenskal!« To odkritje me je v srce zadelo. Potem sem ej rekla: »Clarita! Ti si pa res na svojem mestu kot svetovalka za srečen zakon! Medtem ko daješ drugim ženam nasvete, kako bi svoje može pri-kljenile nase, pa boš svojega moža izgubila! Ta poraz moraš kaj popraviti, da veš!«

»No — in kaj ste storili?« sem jo pozorno vprašala.

»Naredila sem črto v mojem pisanju, napi-sala konec in sem ga poslala založniku. Potem sem se oblekla v svojo najelegannejšo obleko, si spremenila frizuro po najnovejši modi in sem telefonirala možu v pisarno: »Filip!« sem dejala slednjim sem je dokončala svojo knjigo. Veš kaj? Da proslaviva ta dan, se greva zvečer malo za-bavati! In zares sva se zabavala. Vsa zaljubljena in srečna sva se vrnila domov!«

Has domači zdravnik

Stajarka 13. Velikokrat čitate, da temu ali onemu priporočam redno iztrebljenje. Ne morete pa razbrati, kateri pripomoček bi bil najboljši zato. Iztrebljate se neredno, približno dvakrat na teden. Zato čutite napetost, nerazpoloženi ste, tek pa imate dober. Poskusili ste že z različnimi pripomočki nadlogo odpraviti, pa brez vidnega uspeha.

Čitali ste, kako ta nadloga nastane, zato tega ne bom ponavljal. Najboljši pripomoček zato je samozgoja; navaditi se je treba. Človek se mora nekako prisiliti tudi, če zaoštrane dražljaj, si morate vendar določiti dnevno uro, ki naj bo za to določena. Takoj ne boste imeli uspeha, pa to vas ne sme preplašiti. Uživati pa morate tudi primerno hrano, katero sem tudi že večkrat opisal v naši posvetovalnici. Naval krvi v glavo pa je v zvezi z živci.

M. B. Kakšno hrano bi dajali svojemu 16 mesečnemu otroku, da bi dobil več kalcija, ki ga tamkajšnja voda nima?

Dolgo ste morali čakati na odgovor. Pa niste edini. Večkrat sem že pojasnil, kako je za našo posvetovalnico vprašanih ogromno, prostora pa malo. Zato odgovarjam po nujnosti in vrstnemu redu. — Če ne opazite pri otroku nobenih motenj, otrok lepo napreduje, ni potreben, da bi mu dajali kakšno posebno hrano. Otroku dobiva v hrani toliko, kolikor potrebuje. Dajte pa mu lahko kakšno zdravilo, v katerem je kalcij, n. pr. "calcigenol".

R. P. M. Že dokaj časa čutite po nogah in rokah, po životu, zlasti po preih in hrbtu močno erbenje. Mislite, da garje niso, ker ne opazate na koži nobenih sprememb.

Povedati, odkod izvira pri vas nadloga na daljavo, ne morem. Pokazati vam morem le smer, v kateri iščite. Večkrat je tako erbenje v zvezi z motnjami v prebavilih. Često ga povzročajo zajedavci. Najdemo ga pri različnih kožnih boleznih. Včasih izvira iz zlatenice, sladkorne bolezni itd. Včasih pa mu ne vemo vzroka. Ker ne opazate na koži nobenih sprememb in ste v letih, v katerih se rad pojavlja sladkorna bolezen, iščite pred vsem tukaj.

H. P. Lj. 25 let ste stari, vedno zdravi sicer. Par let pa opazate po parkrat na leto gliste v blatu. Poskusili ste že večkrat s santoninom, pa niste uspeli.

Napravite takole: En dan jejte samo kašnato hrano. Zvečer pa vzemite žlico ricinovega. Drugi dan na tešče spijte okodelico sladke črne kave, nato pa vzemite 2 do 3 tablete santonina. Zvečer pa zopet žlico ricinovega olja.

A. K. Lj. 62 let ste stari, sameki. Na neimenovanem mestu opazate večkrat na leto vnetje. Sodi, da je vzrok vnetju neena, ki se tam okoli nabira.

Mislím, da je temu raz tako. Saj se sami opazujete in vidite, kdaj se vnetje pojavi. Skrbite torej za enač! Vendar pa so taka vnetja včasih v zvezi tudi z drugimi boleznimi, n. pr. s sladkorno.

F. M. V. 16 let starega sina imate, ki mu že lasje izpadajo. Brki in brada pa mu prav bujno poganjajo. Radi bi zdravili, ki bi mu pospešili rast las, bujno pogajanje brk in brade pa ovirali. Moti vas posebno to, ker ima lasje svetle, brke pa temne.

Kakor že znano, je najbolj pogost vzrok izpadanja las prhljaj. So pa seveda še druge bolezni,

ki jih spremlja izpadanje las. Ker na daljavo ne morem ugotoviti, kaj je pri vašem sinu vzrok, tudi ne morem svetovati, kaj naj se zdravi. Zdravil pa, ki bi tako delovala, da bi lasje ne izpadali, brki in brada pa tako bujno ne poganjali, ne poznam. Svetli lasje in črni brki pa veljajo za posebno moško lepoto.

Dr. L. P. 8 mesecev staro, krepko deklico imate. Do zadnjega je bila pri prsih, zadnji čas pa ji dajete eadni sok in sočivo. Če se napenja ali kriči, se ji na obeh licih pojavijo drobne rdečkaste pikice. Otroku je sicer vesel, živahen in ima dober tek. Pri njem ne opazate nobenih znakov rahitisa. Brali ste, da se pojavljajo podobne pikice pri otrocih, ki trpijo na pomanjkanju vitaminov v hrani. Oče in prav tako tudi vi ste zdravi. Oče je sicer tudi sam pri sebi že večkrat opazil podobne pikice na čelu, če se je močno napenjal. V skrbih ste, kaj bo z otrokom.

Radi točno ugotovite vam priporočam, da daste punčki preiskati kri. Mislím, da so drobne pikice, ki jih opazate, kri, ki se razlije pod kožo. Zdi se, da je to dedno, ker opažate to tudi pri sebi. Ker pa je oče zdrav, pa smatrate to radi dednosti kot brezpomembno. V zvezi s pomanjkanjem vitaminov v hrani to ni. Sklepam iz vašega opisa. Pišete namreč, da je otrok krepak in se dobro razvija. Skodalovali ji pa ne bo, če ji daste v velikih množinah C-vitamin.

K. Z. L. 47 let ste stari. Od mladosti imate erčno napako, ki vam jo je pustil sklopni revmatizem, ki ste ga dvakrat preboleli. Poleg tega vas muči kronični bronhitis. Zadnje leto se držite večnoma postelje. Vedno po čišči ki jo imate redno vsakih 30 dni in traja 3 dni, se vam stanje hudo poslabša. Začnete zatekati, težko dihati in dobite erčne napade. Po zdravljenju in puščanju krvi se vam stanje zopet popravi. Po čišči jemljete folikulin-tablete. Kaj bi napravili, da bi se vam stanje ob čišči vedno tako ne poslabšalo?

Če opazate vedno poslabšanje po čišči, menim, da bi bilo prav, če bi pospešili meno. Ne jemljite več tablet po čišči. Če to ne bi pomagalo, pa vam svetujem, da se daste obsevanju z rentgenom.

E. K. S. 33 let ste stari popolnoma zdravi, sicer, le kakšnih 7 let se vam vsako leto pojavi šen na nogah, enkrat na eni, enkrat na drugi. Rabite različna razkužila, s katerimi mažete noge.

Nadlogo preprečiti je zelo težko. Prav je, da rabite razkužila. Kadar se pojavi, vzemite takoj streptazol-tablete, ki takoj pomagajo.

Pospešno pazite, kaj bolnik pije!
Če vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljše mineralno vodo

ono z rdečimi srci.

Če sami bolestate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt, v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI.

Pravni nasveti

Poljska pot. S. A. S. Ob Vaši njeni vodi poljska pot, ki jo že nad 50 let uživati. V zemljiški knjigi je označena kot občinska pot. So sed je na drugi strani poti prodal svoj travnik za stavbno parcelo in novi lastnik bo potreboval dovoljenje pot na svoje stavbišče. Vprašate, ali bo smel kar brez vsake odškodnine voziti po tej poti. Vrh tega namerava občina pot razširiti in vam vzeti 4 metre sveta. Ali vam sme občina vzeti svet brezplačno? Ali niste poti s petdesetletnim uživanjem pripisestvovali? — Navedena pot je javna občinska pot in je niste mogli pripisestvovali. Po njej lahko vsakdo vozi in bo tudi novi lastnik sosedne parcele lahko po njej prevažal gradbeni material, ne da bi moral sosed vprašati za kakšno posebno dovoljenje, ker je pot, kakor navedeno, občinska, a ne vaša zasebna lastnina. Če so mejaši tekom let pot odpravili in jo na ta način zoževali, tudi tega sveta niso mogli pripisestvovali, ampak občina lahko vsak čas pot razširi. V kolikor bi pa občina rabila zasebno zemljišče za razširitev občinske poti, bi ga praviloma morala odkupiti, oziroma predlagati razlastitveno postopanje, ako lastniki zemljišča ne bi hoteli prostovoljno prodati. Pa še na nekaj vas moram opozoriti. Ako velja za vaš kraj prvi del gradbenega zakona — tega ne moremo vedeti, ker v vprašanju niste navedli svojega bivališča — velja tudi predpis o brezplačnem odstopu zemljišča za javne potrebe. Po tem predpisu morajo lastniki, ki parcelirajo svoje zemljišče, odstopiti občini brezplačno in neobremenjeno zemljišče, določeno z načrtom, ki je potrebno za javne prometne naprave. Torej tudi za ceste. — Proti odločbi občinskega oblastva se more vložiti pritožba v roku 15 dni na nadzorno oblastvo, t. j. okrajno načelstvo.

Kavcija pokojne častnikove žene. F. Častniku je umrla žena brez otrok. Ob možitvi je položila predpisano kavcijo v gotovini. Vprašate, komu pripada kavcija po ženi smrti? — Če ni bilo med zakonca nobene ženitne pogodbe in žena ni napravila oporoke, velja tudi za ženo kavcijo predpisi o zakonitem dednem nasledstvu. V gornjem primeru, ko žena ni zapustila otrok, je po uredbi o ženitvi častnikov zopet dovoljeno svobodno razpolaganje s kavcijo. Po zakonu deduje zakonski drug po umrlem zakonskem drugu, če ni otrok, eno polovico zapuščine umrlega zakonskega druga, drugo polovico za podedujočo starši zapustnika, ali če teh ni, njihovih otroci. Ker je v vašem primeru živa mati vaše umrle žene, se lahko ta svojemu dednemu deležu, ki znaša eno četrtino zapuščine, v vašo korist odpove. Zadnjo četrtino pa bi dobili v tem primeru, ko oče pokojne žene več ne živi, njeni bratje in sestre. Razen dednega deleža ima zakonski drug pravico tudi do preminčnin, ki so spadale k zakonskemu gospodinjstvu.

Veselite za pisarniško službo. I. B. Sin se je izučil obrti, a ima veselje za pisarniško službo. Vprašate, ali bi kazala vložiti prošnjo

na sodišče ali davkarju, in kdaj bi bila ista rešena. Kaj je treba prošnji priložiti? Dovolj je ljudsko šolo in dva razreda strokovne nadaljevalne šole. — Z navedeno šolsko izobrazbo ima vaš sin pogoje za službo sluga. Ne moremo povedati, koliko časa bi moral čakati na službo, in če bi ga sploh sprejeli. Prošnjo bi bilo opremiti z listinami po § 3. uradniškega zakona in kolkovati s kolkom za 10 din. Kolkovane morajo biti tudi vse listine.

Odpravek sina. J. K. S. — Višino nujnega deleža, ki ga hočete že zdaj izplačati sinu, določite na ta način, da najprej ugotovite čisto vrednost izročene posesti. Odšteti morate od cenilne vrednosti vsa bremena (dolgoze, preužitek). Tako dobljeno čisto vrednost delite s številom vaših otrok. S tem dobite višino zakonitih dednih deležev. Nujni delež pa znaša polovico zakonitega dednega deleža. — Pobotnico o prejeti dediščini lahko napišete doma ali pri odvjetniku. Vendar pa morate napraviti poseben notarski zapis, če hočete, da se bo sin veljavno odrekel nadaljnjemu dedovanju. Le tako pri notarju napisana pobotnica za že izplačane otroke bo prevzemnika obvarovala morebitnih tožb na dopolnitev nujnega deleža po vaši smrti.

Zarubljena dediščina. J. K. S. — Dokler oče sinu ne izgovori dediščine, ne more sinov unpik zaseči sinovega zahtevka napraviti očetu na plačilo dediščine. Take terjatve sin napraviti očetu ne nima. Taka terjatev bi nastala ob očetovi smrti in jo takrat sinov unpik lahko zarubi. — Če je oče sinu že določil dediščino in je tudi zapladel v plačilo, potem jo oče lahko izplača sinu, če ne dobi sodne prepovedi. Po sprejeti sodni prepovedi ne sme več oče sinu izplačati dediščine, sicer ga unpik lahko toži ter bi jo moral še enkrat izplačati, in sicer unpiku.

Pametna poravnava. M. K. S. — Mož se je priženil na posestvo žene. V izročilni pogodbi si je izgovoril vso preskrbo proti temu, da bo delal na posestvu. Temu možu pa grozi bive zapuščeno dekle s tožbo za odškodnino in pravi, da je tožba ne bo nič stala, ker bo dobila odvetnika ubogih. Vprašate, če se kaže možu pravdati ali pa poravnati se z dekletom, kajti on itak nič nima, ker je vse od žene. — Verjetno bo dekle dobilo ubožno spričevalo in pravico revnih. Če bo tožila za odškodnino preko 12.000 din, bo pravda tekla pri okrožnem sodišču in bo tudi nasprotnik moral imeti odvjetnika. Ker je mož žene-posestnice, mu najbrž sodišče ne bo priznalo pravico revnih in si bo mož moral sam najeti odvjetnika, ki ga bo moral tudi plačati. Tudi če bi dekle pravdo izgubilo, bo trpel svoje pravne stroške mož sam, ker dekletu ne bo nič vzele. Pravdni stroški lahko precej visoko narastejo. Če pa mož pravdo zgubi, bo moral plačati še nasprotno stroške. Za iztoženo odškodnino in stroške bo nasprotnica lahko ponovno predlagala izvršbo. Ponovni žepni rubeži n. pr. na sejnih, ko bo mož imel denar s seboj, bodo morda pa le uspešni. Zato vam svetujemo, da se z dekletom pri domačem sodišču pametno poravnate. Ali ni bolj pravilno, da dobi zapuščeno dekle vsaj nekaj odškodnine, kot pa, da bi vse in še več šlo le za pravne stroške?

Prevzem dolga po hčeri. A. P. Z. — V trgovini napravljen dolg zahteva v treh letih; če ga dolžnik v tem času prizna, pa se s tem zastaranje prekine. Ravno tako zastaranje tudi v treh letih obreši. Če ste v svojem imenu pri-

znali materin dolg in se ga zavezali plačati, morate to obvezo izpolniti. Če ste pa po naročilu matere priznali sicer že zastarani dolg za mater, veže tako priznanje mater, ne pa vas. Saj ste podpisali le kot materina pooblaščenka! V tem primeru je tožba proti vam neutemeljena. Tožiti bi smeli le mater, odnosno, ker je umrla, le ležečo zapuščino po materi. V pravi boste morali dokazati, da ste bila le materina pooblaščenka. Če se vam bo ta dokaz posrečil, bo pravda dobljena.

Obljubljena posestvo. K. F. M. — Čeprav vam je oče obljubil, da vam bo izročil posestvo, če se oženite, kar ste potem tudi storili, ne morete očeta prisiliti, da vam obljubljeno posestvo izroči. Če bi oče umrl brez oporoke, potem bi vsi otroci po enakih delih dedovali po očetu. Vaš delež ne bi bil večji od deleža ostalih bratov, ki jih ni doma. — Svetujemo vam, da očeta pripravite do tega, da vam izroči posestvo v izročilni pogodbi. Če se pa oče boji stroškov, pa ga prosite, da napiše oporoko, v kateri vam bo zagotovil to, kar je obljubil. Neizpolnjena darilna obljuba je iztožljiva le, če je zapisana v obliki notarskega zapisa, sicer pa ne.

Zguba in pridobitev državljanstva. J. S. M. Ker ste po dovršenem 21. letu skozi 30 let bili

Davčni nasveti

Zaračunavanje obrambnega fonda. Delavec prejema 14 dnevno 720 din plače. Je poročen, brez otrok. Od te plače mu odtegnete za obrambni fond 14 dnevno po 5 dinarjev.

Po sedanjih praksi in navodilih finančne direkcije se vzame pri uslužbenem davku za osnovo odmere mesečni znesek uslužbenkega davka, ker bi na en dan ali teden ali drugo razdobje v mesecu izračunani davek odstotno ta doprinos preveč zvišal. V vašem primeru znaša dnevni uslužbenški davek din 1,25, mesečno 1,25 x 24 delavskih dni = 30 din. Od tega davka znaša obrambni prispevek din 7,50.

Oddajate opremljeno sobo v najem. Kateremu davku je zavezane najemnika?

Oddajanje opremljenih sob v najem oz. podnajem je zavezano rentnini. Ako ste hišni lastnik, morate navesti podnajemnika tudi v prijavi za zgradarino. Če ste pa najemnik, prijavite podnajemnika le v prijavi za rentnino. V zgradarinski prijavi navedete letno najemno vrednost prazne sobe ter pod pripombo navedite, da je soba oddana v najem z opremo. N. pr. za opremljeno sobo vam plača najemnik mesečno 300 din. Najemna vrednost opremljene sobe bi bila 100 din mesečno. Ker se mora prijaviti za zgradarino letna najemna vrednost, prijavite za zgradarino 1200 din.

Kmetijski nasveti

Pravilno razkisanje vina. I. M. N. — Vaše vino se vam zdi prekisel, zato bi mu radi odvzeli nekaj kisline, da postane bolj milo. Kakšen postopek je primeren, da se to doseže? — Najbolj naravno razkisanje vina je v tem, da mu nudimo možnost, da se razkisa brez posebnih dodatkov, torej s pravilnim ravnanjem s njim. Tako kislo vino pustimo na drožev več časa ter ga med tem prenašamo tako, da se dvignejo drože, ki so se sesedle. Če to mešanje parkrat ponovimo, mu bodo ponovno se sesedajoče drože odvzele precej kisline. Vino pretočimo nekoliko pozneje, ko se je popolnoma učištilo. Vino razkisamo tudi s primešanjem milejših vin, ki imajo zelo malo kisline. Sele če na te prirodne načine ne moremo doseči razkisanja, se poslužimo umetnega načina s pridatkom kemičnih snovi, ki vinu odvzamejo kisline. V ta namen dovoljuje viniki zakon naslednja sredstva: kalcijev karbonat, t. j. ogljikovo-kislo apno, kalijev karbonat in kalijev nevtralni tartrat. Ogljikovo apno je oborjeno apno, snežnobel prašek, ki mora biti kemično popolnoma čist; dobimo ga v drogerijah in lekarnah. Z njim odvzamemo 1 do 1 in pol tisočinke vinske kisline. (Boljše vrste vin imajo 1 do 13, slabša 14 do 16, celo do 18 tisočink kisline, zmešama na 1 hl vina 67 gr ogljikovokislega apna. To množino zmešamo v škafu, zlijemo med neprestanim mešanjem v sod z vinom, ki ga na to lahko zamašimo. Po 4 do 6 tednih, ko se je prašek udesel vino pretočimo. Preveč ne smemo vina razkisliti, sicer dobi lužnat, kovinast okus in je tudi bolj podvrženo napakam in boleznim.

Strojenje kunčjih kož. F. V. S. — Gojite domače zajce-kunce, pa bi radi njih kože, ki imajo sedaj pozimi prav gosto dlako, ustrojili v kožuho-vino. Radi bi videli, jeli se to da napraviti v domačem gospodarstvu in kako? — Kunčje kože, ki imajo gsto zimsko dlako, kakor jo imajo letos, se dajo prav dobro ustrojiti. Sirove kože pa ne smejo imeti na notranji strani nikakih temnih peg, ker na istih kožnih mestih dlaka rada izpada. Za kožuho-vino so dobre le z dlako poraščeje zimске kože od decembra in januarja. Najbolje jih ustrojijo strojar. Pa tudi vsak ljubitelj kuncev si jih lahko sam doma pripravi. Pri tem je tako postopati. Najprej kožo temeljito izplahemo z vodo ter z nje odstranimo strjeno kri in nesnago. Nato jo razpnejo na dovolj veliko desko in sicer tako, da je kosmati del kože obrnjen proti deski, t. j., da pride na les

stalno odsotni izven naše domovine, je valed tega radi vaše odsotnosti prestalo vaše prejšnje državljanstvo, ker ste med tem tudi pridobili že italijansko državljanstvo. Če hočete sedaj zopet pridobiti jugoslovansko državljanstvo, morate vložiti prošnjo na okrajno načelstvo okoliša vaše rojstne občine, ki bo prošnjo predložilo banovini in ta notranjemu ministertvu, ki bo o stvari dokončno odločilo. Ker ste rojeni Slovenci, boste morali v prošnji izkazati, da ste dopolnili 21. leto, slovenske narodnosti, dobrega vedenja in da se lahko sami vzdržujete. V slučaju ugoditve prošnje boste dobili domovinsko pravico v vaši rojstni občini. — Duplikate rojstnega in krestnega lista itd. lahko zaprosite neposredno od pristojnih župnih uradov.

Prepoved vožnje. F. G. Sv. V. — Pred 50 leti vam je mati oddala nekaj parcel od skupnega posestva. Od takrat ste na svoje parcele prišli po poti, ki je šla preko materinega sveta. Ker ste to pot uporabljali stalno ne da bi jo vam mati kdaj prepovedala, ste s 30 letnim izvrševanjem služnostne pravice pota to pravico za sebe in svoje posestne naslednike pripisestvovali. Novi gospodar na bivšem materinem posestvu ne more vašemu zetu, kateremu ste svoje posestvo izročili, prepovedati vožnje po navedeni poti.

Za rentnino je prijavi faktično najem-nino prejšnjega leta. Soba ste oddali šele s 1. septembrom 1939. V rentninski prijavi za leto 1940 (ki jo morate vložiti najpozneje do 31. januarja), prijavite kot dohodek od oddaje opremljene sobe v letu 1939 4 x 300 din = 1200 din. Odbiti si smete le stroške za upravo in vzdrževanje predmetov če vas obvezno obremenjuje, t. so: najemnina za 4 mesece, ker je bila soba oddana v podnajem v letu 1939 le 4 mesece, stroški za luč in kurjavo, pranje, perila, in drugi izdatki, ki jih imate z oddajo opremljene sobe. Navedite jih posamezno, da davčna uprava lahko preskusi primernost odbitkov. Obrabe (amortizacije) pohištva in perila ne morete uveljavljati, ker ni odbitna ter bi davčna uprava morala te zneske prišteti davčni osnovi. Odbitni so le v računi dokazani stroški za vzdrževanje in popravila.

Rentnina od zakupnin, najemnin, znaša 15% za vdove, osebe pod skrbstvom in ostale siromašne osebe, katerih skupni, katerumkoli neposrednemu davku zavezani dohodek ni po ocenitvi davčnega odbora večji od 10.000 din, pa 8%. Ako vaši obdačljivi dohodki ne prese-gajo letno 10.000 dinarjev, navedite to na rentninski prijavi in prosite, da se vam odmeri le 8% rentnina.

Podiranje drevoja za stavbenike. M. R. C. — Zelite vedeti, katero dobo je najbolje sekati dre-ve, da bo stavbeni les trpežen. — Les za stavbe je najbolj trpežen, čim manj vode vsebuje, čim bolj je naravno suh. Ta doba je tista, ko vse rastlinstvo miruje, ko ima drevice najmanj sokov in vode. Navadno podiramo drevoja od novembra do marca, to je od tedaj, ko mu je listje odpadlo, dotlej, ko se breti začno napenjati. Vendar se les, posekan, no-vembra in decembra, slabše in počasneje suši ka-kor oni, posekan koncem te dobe, to je januarja in februarja. Tedaj je zrak še bolj suh in kmalu nastopi doba spomladnih vetrov, ki lez dovolj hit-ro in temeljito posuše. Torej najbolj primeren čas za podiranje drevoja za stavbeni les je vsakakor ja-nuarja in februarja. — Spomladi in poleti posekani les ni trpežen, ker vsebuje mnogo drevesnega soka, ki povzroča gnilobo. — Za vodne stavbe namenjeni les pa je podirati v spomladni, oziroma poletni dobi, ko je sočen ter ga takoj surovega in nepre-sušenega postavimo na mesto.

ZOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT CAJ proti zolčnim kamenčkom in bolečinam žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. — Prospekt o zdravljenju zolč-nih zastoj.

O. r. b. br. 27870-1936. Rn. 3487.

Naš živinozdravnik

Rja prašičkov. P. E. Lj. Imate tri prašičke, stare po 8 tednov. Od tretjega tedna imajo že rjo. Mažete jih že štiri tedne s kreolinom, kar pa ne pomaga dosti, ker se že dva ali tri dni po kopanju spet pojavijo isti znaki. Prašički zelo radi jedo ter so živahni. Zelite vedeti, zakaj se pojavlja in kako bi jo odpravili? — Vzroki rje so mnogovrstni, kakor n. pr. kronična notranja obolenja, nehigijenske staje, nedovoljna nega, pomanjkljiva hrana, ki ne vse-hoče rjo za res odpraviti, postopajte takole: okopljite prašičke v slabi raztopini kreolina, ki naj bo po možnosti topla. Po kopeli prašička osušite in namažite s kreolinsko masjo (eno žlico kreolina na pol kilograma svinjske masti dobro zmešajte, da nastane rjavkasta zmes). Hlev dobro očistite in razkužite z vrelim lu-gom. Prašičkom dajajte med hrano na vsak obrok po eno žlico težakovega ali pa ribjega olja z dodatkom klajnega apna. Na ta način boste prašičke rešili rji in ustvarili predpogoj, da bodo dobro napredovali.

Kašelj prašičkov. I. V. D. — Imate mlade prašičke, ki so nekaj časa zelo kašljali, sicer pa so lepo napredovali. Nekdo vam je svetoval, da daste prašičkom slezovega čaja in vode, v kateri se je kuhala koruza. Nekaj časa ste dajali omenjeno domače zdravilo, in zdi se vam, da je kašelj nekoliko popustil. Zelite zvrediti, kaj povzroča kašelj prašičkov in koliko časa lahko še traja? — Kašelj prašičkov povzroča več bolezni, ki so ali kužnega značaja ali pa izvirajo iz nepravilnega hranjenja, prehlada, nehigijenske staje in sličnega. Poznan je tako

zvani cementni kašelj prašičkov, katerega dobe živali, nastanjeni v betonskih hlevih. Zdrav-ljenje se seveda ravna po vzrokih bolezni. V kolikor vzrok ni kužnega značaja, boste v kratkem uspeli odpraviti kašelj s tem, da boste prašičke nastanili v topel in suh lesen hlev in jih dobro in pravilno krmlili. Med hrano jim dajajte dvakrat dnevno po eno malo žličko na vsakega prašička mešanice enakih delov žve-plenega cveta in sode bikarbone. Slezov čaj je v gotovih primerih tudi koristen. V kolikor pa bi bil kašelj kužnega značaja, pa boste z zdravi-li kaj malo uspeli.

Delna ohromelost zadnjih nog pri psu jaz-bečarju. I. S. K. Vaš 7 let star pes jazbečar je začel zadnje čase nekako čudno vleči zadnje noge kot bi ne bile njegove. Počasi se že ne-kako premika, teči pa ne more prav nič. Če pa mora slučajno po stopnicah, nerad gre in bolestočno cvili. Iskali ste vzrokov šepavosti, a jih v nogah niste mogli odkriti. Ko ste pa slu-čajno psa pritisnili malo močneje v križu, je zacvilil in se izmikal. Ali je mogoče vzrok šepavosti v križu? Kako bi šepavost odpravili? — Najbrž bo pravi vzrok šepavosti tisti, ki ste ga slučajno odkrili v križu. Pri jazbečarju precej sodeluje in trpi pri hoji hrbtenica, zaradi česar tudi prej oboli. Zgoraj omenjena šepavost se precej pogosto pojavlja pri psih, ki veliko hodijo po stopnicah. — Psi sami ne boste mogli dosti pomagati. Edino, kar mu morete storiti je to, da psa prisilite, da čim več miruje. Glavni del zdravljenja pa predstavljajo posebne in-jekcije, ki bi jih pes dobival vsak mesec dni.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, ka-terim je priložen tale odrezek

„Slovenec“ 14. januarja 1940

Laponci na Finskem

Skoltski Laponci pri igri s vrvo

Suenjel je visoko zgoraj na koncu sveta, kjer stiska nedotaknjena in mogočna priroda človeka in žival v okovih. Kdor hoče dospeti v Suenjel, da bi spoznal najstarejše pleme Laponcev, se mora marsičemu odreči. Pozimi pridejo večkrat Laponci iz Skolta (ali skoltski Laponci) k dobro znani in jako prepotovani cesti Finske, ki vodi od severnega tečajnika do Ledenege morja. Urno naložijo na svoje sani različno blago in se potem vrnejo v svoj priljubljeni gozd. Po ure, časih po dneve dolgo se vleče karavana severnih jelenov proti vzhodu, skoraj do ruske meje. Prenočujejo v gozdu, leže v snegu. Ogenj iz mrtvih dreves mora

mara najlepše in najmanj pokvarjeno v nas. Starjši ne znajo pisati; toda oni berejo kakor iz odprte knjige, kar je v mislih ali v srcu.

Casih, kadar severni sij v dolgih žarkih mrgoli preko pragozda in jemlje svet luni in zvezdam, govorijo skoltski Laponci o plesu mrtvih, ki v večni noči razsvetljujejo žive. Vse je žudeč v njih otroških očeh, in če si ob ognju velikega ognjišča pripovedujejo pravadne bajke, vidijo vse tiste postave, kako gredo žive mimo njih. To je njihov kino. Cudijo se vojni. Svet in nedotakljiv jim je človeški obraz, ker ga je Stvarnik ustvaril po svoji podobi. Prepovedano je pričati se ali imeti v duši hudobne misli, ker se potem obraz drugega človeka spači in tako izroči človek sebe in svojega bližnjega v roke nevarnih oblasti.

Finci so spoznali, da smejo pustiti temu ljudstvu svobodo. In tako živijo Laponci, sledeč svojim lastnim postavam, le po postavah pragozda. Njihov kapital so severni jeleni, ki ravnaajo z njimi kakor s prijatelji in ne kot s sužnji. Skoltski Laponci se zavedajo, da so te živali najstarejši prebivalci njih pokrajin in da so kraljevskega rodu. Se na mar jim ne pride, da bi udarili kakega severnega jelena. Zahvalijo se mu, če jim stori kako uslugo, če jim je prinesel drv iz gozda ali moke in sladkorja z oddaljene Ledenomorske ceste. — Poleti in jeseni dajo svojim živalim popolno prostost. Tedaj se razkropijo po neznansko velikih gozdovih in po tundrah, in šele, ko je sneg zadosti gost, jih po sledovih poiščejo in seženejo. Po znamenju na uhlju jih spoznajo, kateri družini pripadajo. V zahvalo za takšno širokogrudno ravnanje je severni jelen prav tako spoštljiv spričo

človeka. Sam skrbi za svojo krmo in izbirska s kopiti beli mah, ki raste pod snežno odejo.

Ce je zima jako huda, tedaj se prikaže lačni demon severnih pokrajin in opreza okrog severnih jelenov; takrat začne pragozd spet. Posebno ponoči, kadar luna obseva neskončno pokrajino, se oglašajo iz dalje čudni klici in v erce se gajoče tožbe. Severni jeleni vzdričijo, in skoltski Laponci pograbijo puško. Sovražnik je tako zviti in ga je tako težko prijeti, da je finska vlada doletela visoko nagrado za slehernega ubitega volka. »En sam volk je vreden sedem generalov,« pravijo skoltski Laponci. Volkovi se pojavijo zmeraj v tolpah in obkrožajo severne jelene. Nikoli se ne upajo, da bi javno napadli čredo. Najprej se zvijejo kakor v kroglo in se mečejo kvišku; to je smrtni ples, ki do dna pretresa severne jelene. Skoraj zmeraj izgubi nato eden od njih glavo in zbeži proč od črede. Takoj se razvijejo skakače krogle. Nato kratek, obupen boj — in nesrečni severni jelen je pokončan. Lansko zimo je bila volja nadloga tako huda, da je finska vlada poslala letala na Laponsko, ki so metala bombe in so v prvih dneh ubila nekaj volkov. Kmalu pa ni bil noben volk več ubit na ta način. Prekanjene živali so si izkopale predore pod snegom. Pač so našli njih sledove, vendar so ostali skriti, dokler niso morilski plitvi izginili iz arktičnih pokrajin. Brez volkov, brez tega posebnega, temnega sovražnika, pa bi bil Suenjel skoraj paradiž na zemlji.

Trije brhki skoltski Laponci

Razdejana madridska ulica.

Iznova pridobljena prestolnica

Drugačen Madrid

Iz Madrida, v januarju.

Jasni januarski dnevi v Madridu so najlepši dnevi vsega leta. Prva deževna doba je mimo, nebo je spet sinje barve, ki ga jutranje meglice skrivnostno zastirajo; prav takšno je, kakršnega vidiš na slikah slavnega španskega slikarja Velasqueza. Sonce ni nič več tako močno, da bi ljudi nadlegovalo, kar je spoznati po mnogih sprehajalcih, ki se izmikajo sencam. Casih zabrije krog vogalov rezka sapa, potem se previdnejši sprehajalci malo tesneje zavijejo v pahovke ali gospoško ogrnjeno pelerino. V teh dneh utegneš izlaska videti iz mesta na novo zasnežene vrhove bližnjih gora, Sierra. Toda burja, ki zabrije s hribov, trga poslednje lističe z dreveja, ki jih je videla drugačna uprava brsteti, in burja odnaša prah v ulice, ki ga pobira iz razvalin v madridskem predmestju.

Ali je vojna pozabljena?

Ce se giblješ v bližini središča mesta, tedaj boš komaj še opazil, da je bilo mesto še to pomlad v oblasti hrumečih topov. Tisti težavni tedni ob koncu vojne, ko so razpuščeni zbori milicnikov, prisilno nastanjeni prebivalci in sestradani meščani poudarjali zunanost neznansko obubožanega in zapuščenege mesta, ki je bilo za silo prikrito z glasno veselostjo došlih osvoboditeljev — tisti tedni so zdaj za zmeraj mimo. Meščani, ki so se med vojno komaj upali kdaj na cesto, spet prinašajo nekaj prejšnjega ritma v življenje. Drugi, katerim se je posrečilo, da so pravočasno pobegnili, so se polagoma spet vrnili v svoja stanovanja. Vlada je z vsem svojim ustrojem uradnikov in nastavlencev spet zasedla svoje urade. Inozemske misije so spet polnoštevilno zbrane; podeželje in prestolnica sta spet v stikih. Po vseh teh ljudeh, ki imajo deloma precejšnje premoženjske viře, za-

kinematografe in gledališča, čeprav predvajajo že več let stare igre. Spet so tu svelobne reklame; trgovine imajo polne izložbe, kakor da bi imeli trgovci polne zaloge vsega kot prej. Povsod občutiš, da si ljudje želijo, da bi se spet udomačile stare življenjske navade in da bi bila ta tri leta vojne in pomanjkanja že zdavnaj pozabljena preteklost. Da so pijače iz nadomestnih snovi, da je mnogo stvari izginilo iz trgovin in jih ni več dobiti, ker manjkajo devize za uvoz ali pa ker domača industrija še ni v polnem razvoju — vse to so malenkosti, ki so se jih ljudje naučili pogrešati kot potrebno zlo. Sicer pa jih tisti, ki imajo zadosti denarja, sploh ne pogrešajo.

Načrti

Toda zamisel, da bi Madrid glede na stavbarko umetnost prezidali, da bi imelo spet lice normalnega mesta, ima pa že večje težave. Več let bo preteklo, preden bodo pozidana razrušena predmestja. Seveda so poskrbeli za to, da bi predvsem v središču mesta in v najvažnejših trgovskih okrajih zbrisali sledove vojne. Zatorej povsod kaj popravljajo, zidajo, mašijo luknje in pokrivajo strehe. Ker pa mimo tega tri leta ni bilo nič storjenega za mesto, je za zdaj več dela kot rokodelcev in materiala. Toda nihče, ki Madrid pozna, ne opazi takoj teh popravil. To čudovito mesto, ki se ni moglo nikdar odločiti, da bi postalo veliko špansko naselišče ali evropska prestolnica, so zmeraj kje krpali in onegavili. Z vsako novo vlado so prišli novi načrti za ceste, mestne okraje in prezidave, ne da bi pri tem kaj več storili, ko da so samo začeli. Sedanja nova vlada, ki je ne ovirajo parlamentarske komisije in odbori, se hoče bolj odločno spraviti na to preoblikovanje. A stavbeniki si zdaj brez dvoma mislijo, da je vojna divjala kar brez vseh načrtov. Namesto da bi bila porušila stare, nezdrave dele mesta, so postali jako dragoceni, novi stanovanjski okraji njena žrtev. Namesto da bi bila olajšala nove načrte za preureditev mesta, je otežkočila to nalogo in tudi stanovanjsko vprašanje. In vse to v času, ko vsega nedostaja: ni strokovnih delavcev, ker jih je mnogo od njih padlo ali so v ječah, in ni stavbenega materiala, ker gospodarstvo še ni urejeno ali ker so prevozna sredstva še jako omejena.

Po vsem tem paži vlada predvsem na to, da bi bilo opravljeno najnujnejše. Vse hiše, ki so jih bili že začeli zidati, morajo dodelati. Povsod popravljajo ruševine, da bo mesto vsaj na zunaj očisto. Zidajo cene stanovanjske kolonije za tiste družine, ki so pribežale iz podrtih okrajev. Tudi uradna poslopja pridno popravljajo, da bodo imeli vsaj svojo streho. Na vogalu lepe široke ceste Castellane, ki ima zdaj ime po generalu Francu, je blok ministrstev, ki je že od l. 1934 v delu. Na koncu bo cesta podaljšana in razširjena, da bodo tako pridobili več kilometrov dolg in veličasten vhod v mesto. Nekatere urade prezidavajo in razširjajo. Ministrstvo za notranje zadeve, ki je bilo doslej na zmeraj nedostopni Puerti del Sol, pride zdaj na mirnejšo cesto. Na njegovo mesto pa se je zdaj naselilo policijsko ravnanstvo. Rotovžu, ki stoji v enem od najlepših starih kotlov mesta, so postale preozke njegove mere, ki so mu jih dali že pred dve sto leti. Treba je postaviti nove šole, da bodo mogli biti otroci deležni pouka. Za mnoge zadeve bo treba še precej časa počakati, preden bodo utegnile biti uresničene. Vendar delajo načrte, imenujejo milijonske vsote, da Madrid ne bo le po starem prijeten, marveč bo imel tudi tako zunanje lice, ki bo vredno prestolnice te države.

Drugačen Madrid

Napak bi pa bilo, če bi vzeli živahnost in veselje do življenja, ki ga vidiš v središču mesta, al pa željo uradov, da bi ostanki vojne čim prej izginili, že kot popolno podobo mesta. Semkaj bi morala priti še spremljevala širših ljudskih plasti. Ti ljudje pa še najhujše trpijo pod posledicami vojne, ker nimajo nobenih denarnih zalog. Večidel so vprav njih mestni okraji tisti, ki so najbolj trpeli. Gospodarsko udejstvovanje, ki se le počasi oživlja, more le polagoma zaposliti brezposelne. Pomanjkanje cenenih živil in dvigovanje cen jih bolj duši kot druge meščane. Ker so med državljansko vojno izšli vprav iz njih najbolj radikalni elementi, je poseganje paragrafa pri njih tudi najbolj občutno. Zatorej bo treba še precej časa, dokler bo nastalo iz mesta, prebivalstva in uprave tisto ravnovesje, ki ga vsebujejo druga veličanstva. Do sedaj je madridsko telo tako rekoč le prenehalo krvaveti in blesti v vročici; do popolnega ozdravljenja pa je še dober kos poti.

Ko bo ta kriza slednjič prestana, bo Madrid drugačen Madrid. Prebivalstvo, ki je tri leta dolge prisiljeno ali prostovoljno živelo v tem mestu, ki je prestajalo pomanjkanje in bilo ves čas ogroženo po vojni, ima zdaj takšno pojmovanje o življenju, ki ga ni mogoče smatrati le kot vplivanje rdečih dobe in ki ga ni mogoče kar iztrebiti. Ti ljudje so postali bolj samozavestni, imajo socialne, psihološke in kulturne potrebe, ki hočejo biti nasičene, ki pa hkrati dajejo spretnemu vodstvu možnost, da te plasti vzgoji po novem mišljenju. Vojna jih je tako do dna razdejala, in spričo tega, kar je bilo, napravila tako kritično, da bi bil goli povratek k staremu v tem primeru prav tako nereden kakor nevaren. Vprav v Madridu, ki je največji trpel, in čigar prebivalstvo to državljansko vojno občuti najbolj kot novo poglavje, ima nova država najširše polje, da uresniči svoja socialna in narodnostna načela.

V drevesu je utonil.

Iz Rima poročajo: Nenavadna, pač svojvrstna nesreča se je pripetila v neki majhni portugalski vasi. Ondi je neki deček odšel v gozd, da bi razdrl erarje gnezdo. Ko ga do večera ni bilo domov, so ga šli iskati in so ga našli v votlem deblu drevesa, ki se je bil vanj prekopicnil. Votlo drevo je bilo polno vode. Deček se ni mogel izklopati ven, in je utonil. Pač čudna smrt!

Ob potresu v Turčiji biva prebivalstvo v zaslinih šotorih.

Laponci se poslavljajo tako, da se dotikajo s nosom

zadostati, da je arktičen mraz znosen. Od hude vožnje do smrti utrujeni, se z zasneženimi sanmi slednjič pripeljejo v Suenjel.

Kdor pa mora kdaj pozabiti, da je Evropejec in če se potruzi, da zaživi kakor najpreprostejši, ta skoraj ne bo več zmogel, da bi se vrnil nazaj v civilizacijo. Ves začuden vidi povsem drugačen, nov ali že zdavnaj pozabljen svet, kako se odpira krog njega. Daleč proč od hrupa in nemira se nauči, da zna spet videti in slišati. Pri slušku vetru, ki valovi skozi pragozd; Laponci mu pripovedujejo, da je to pragozdivica, ki je bila na svetu že od vsega začetka kot odmev iz večnosti. Človeška ušesa so preveč robata, da bi utegnili razumeti ta jezik, toda severni jeleni utihnejo in dvignejo glavo. Če govoriš s skoltskim Laponcem o radiu, tedaj se nasmehne, rekoč: »Rea, prijeten je; toda mi slišimo drugačno godbo, in bogokletno bi bilo, če bi jo motili.« Nemara da so to edini ljudje na zemlji, ki imajo korajžo, da prostovoljno živijo izven naše civilizacije, in sicer v svetu, ki jim ga nikdar nihče ne bo mogel vzeti. Vljudno, navidezno z zanimanjem, poslušajo, če jim pripoveduješ o moderni tehniki, nato smehljaje se zamahnejo z roko, češ: »Je že lepo, a za nas ne. Vse to je preveč glasno in kvari red sveta.« In tako nimamo ničesar, da bi jim nudili. Oni pa postanejo naši dobrotni učenci, in to, kar nam povedo, se dotakne tistega, kar je ne-

Laponski fant s svojim severnim jelenom

ŠPORT

Danes v Ljubljani: Štatični tek in smučarski skoki

Velika in lepe smučarske prireditve se nam obetajo danes v Ljubljani. Dopoldne bo smučarsko štafeto tekmovaljevalstvo ob 9 na strelišču pod Rožnikom, popoldne ob 15 pa bodo skakalne tekme ljubljanske zimeke športne podzveze na skakalnici na Mostecu na Šišenskem hribu, nekaj minut za hotelom Bellevue, katerih se udeležijo nad 20 skakalcev.

Naši umetniki na ledu nastopijo danes na Jesenicah

Za pravoslavne božične praznike je Belgrad 7. in 8. januarja prvič priredil ekshibicijo umetnega drsanja in na to povabil ljubljanske drsalce prvakinjo gđe. Silvo Palme, drž. prvaka Thumo in jun. prvaka Bibra. Prireditvi je prisostvovala tisočera množica, pred katero so drsalci pokazali svoje zmoglosti. Naša drž. prvakinja Silva Palmetova iz Ljubljane, jim je zaplesala »Ero iz onega sveta« in »Krcenico« in odnesla največji uspeh. Maršal dvora, gospod Čolak Antič se ji je osebno zahvalil ter ji izročil krasno srebrno zapestnico. Ekshibicije pa se je udeležil tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje, ter načelnik ministrstva za telesno vzgojo. Belgradčani so to prvo ekshibicijo sprejeli z največjim navdušenjem in našim ljubljanskim gostom izkazali svojo gostoljubnost.

Naša državna prvakinja Silva Palmetova nastopi danes na Jesenicah, kamor jo je povabila KID, ki priredi športni dan. Prihodnjo soboto in nedeljo, 21. in 22. januarja pa bo zaplesala Ljubljancem in že danes opozarjamo ljubljansko občinstvo na to prireditve.

Nov rekord v plavanju

Amsterdam, 13. januarja. Danes je plavalca Alie Styl, Nizozemka, prekosila dosedajni svetovni rekord v prsnem plavanju na 100 yrdov. Plavalca je točno 1 minuto in 13 sekund. Dosedanji rekord te vrste je imela Nizozemka Hesselare, z 1 minuto 15 sekund.

Smučarski tečaj za ljudskošolske učitelje

Jugoslovanska zimeka športna zveza v Ljubljani bo priredila v sporazumu s kraljeveko bansko upravo na Gorjušah v času od 2. februarja pa do večerji 8. februarja smučarski tečaj za ljudskošolske učitelje z namenom, da bi se tudi med učitelji ljudskih šol etvoril kader smučarskih učiteljev, ki bi v svojem službenem kraju lahko začeli s praktičnim poučevanjem šoleke mladine v smučanju.

V ta tečaj bo sprejetih 10 učiteljev pod sledečimi pogoji:

1. Prošilec mora biti iz kraja, kjer mu bo mogoče praktično uporabljati pridobljeno znanje v tečajih za šoleke mladino.
2. Ne sme biti absolvent že kakšnega podobnega smučarskega tečaja.
3. Mora biti vsaj deloma vešč smučske tehnike.
4. Prošnji za sprejem mora priložiti pismeno izjavo (obvezo), da bo vsako leto priredil kak tečaj za šolsko mladino in o tem redno obveščal Jugoslovansko zimeko športno zvezo.
5. Tečaj bo brezplačen. Tečajniki morajo imeti lastno dobro opremo in plačajo samo potne stroške iz službenega kraja, tja do postaje Bohinjska Bela, nazaj pa iz Bohinjske Bistrice.
6. Prošnje za sprejem je poslati najpozneje do 20. januarja 1940 na Jugoslovansko zimeko športno zvezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 1a, IV. nadstropje.
7. Kandidati, ki bodo sprejeti v tečaj, bodo pravočasno obveščeni glede odobrenega dopueta in ostalih podrobnosti.

Za novoporočence venčke šopke izdelujemo na naročilo naenakej perje za postelje že od 8 dni naprej, izgotovljene blazine in pernice dobiš pri **LUNA**, Maribor, soto Glavni trg 24

Junaški čin finskega smučarja Niemija

Finski kralj smučarstva Pekka Niemi je izvedel izredno junaško delo. Niemi se bori v finski armadi že od pričetka vojne pri finskih smučarskih četah. Pred nedavnim je prejel povelje, da z nekaterimi ljudmi prodre sovražno linijo in skuša poškodovati murmansko železnico, edino železniško zvezo med Murmanskim in Leningradom. Niemi se je brez obotavljanja lotil dela pri takozvani »samomorilni kompaniji«, kjer je 50 smučarjev, ki imajo nalogo, stalno od zadaj vznemirjati Ruse v njihovih postojankah ter predvsem onemogočiti dovoz živil in municije. Ta naziv je dobila omenjena kompanija zato, ker je njena naloga tako težka, da je vedno vprašanje, če se bo sploh vrnila ali, če bo sploh ostala pri življenju. Od te čete je vzel Niemi deset najboljših smučarjev, katerim se je posrečilo prekorčiti rusko fronto. Toda tedaj se je še čelo prilelo pravo trpljenje. Omenjena deseterica je morala presmucati 80 km predno je dospela do omenjene železniške proge. Četudi je bila proga dobro zastražena, so jo vendar na dveh mestih močno poškodovali. Vsa Niemijeva četa se je srečno vrnila domov, čeprav so jo Rusi močno obstreljevali in zasledovali.

Kdo je prav za prav Niemi? Je to 29 letni finski športnik, eden največjih smučarjev, kar so jih Fini sploh imeli. Rojen je v krajih, kjer se sedaj vrše boji in pozna zato vsako stezo v gozdu. Na olimpijskih igrah leta 1936 v Ga-Pa je bil v teku na 18 km tretji, na 50 km pa osmi.

Ilirija nastopi v Belgradu proti prvaku Romunije

Belgrajski teniški klub je sklenil dogovor za gostovanje romunskega prvaka v hokeju na ledu »Rapida« iz Bukarešte, ki bo igral v Belgradu 20. in 21. t. m. proti ljubljanski Iliriji. Razgovori glede sodelovanja nemškega svetovnega prvaka v umetnem drsanju parov Herber-Baier, ki naj bi nastopil istočasno v Belgradu ter pokazal svoje umetnosti na ledu, pa še niso končno javno zaključeni.

Kdor boče imeti krasen sprehod združen z lepim športnim užitkom, naj danes ne zamudi ugodne prilike ter si ogleda naše odlične skakalce, ki jih sicer mogoče videti samo v Planici. Opozorjamo občinstvo, da se prično tekme točno ob napovedanem času.

Gorjuše vabijo

Za božične praznike je bilo izredno živahno na Gorjušah. Snežne prilike so na tem 1000 m visokem gorskem kraju zelo ugodne in podnebje je tako zdravo, da bo vsakdo, ki je bil samo enkrat v tem kraju, drugič vedno obiskal to krasno gorsko pokrajino. Smučarskih terenov pa je v izobilju in to za začetnike kakor za izveštane smučarje in to največ deset minut od Doma SK Planina, kjer dobiš lepo urejene sobe z eno, dvema in tremi posteljami. Hrana je prav dobra. Celodnevni pension etane v zakurjenih sobah 35 din. Pišite oskrbnici Mimi Zajec Zgornje Gorjuše št. 41, Dom SK Planine. Dostop iz Gorjuše iz postaje Boh. Bela (2 uri), Nomenj (1 in pol ure), Boh. Bistrica (3 ure).

Prispevajte za osrednji prosvetni »Slovenski dom« v Ljubljani!

Prireditve tekočega tedna

a) Tekme:

13. in 14. Medklubska tekma v klasični kombinaciji na Jesenicah — SK Bratstvo.
13. in 14. II. Zimskošportne igre KID na Jesenicah in v Crnem vrhu.
14. Tekma v smuku na Zelenici — SK Tržič.
14. Medklubska tekma na 18 km v Kranju — priredi SK Poljana, Kranj.
14. Medklubske skakalne tekme v Kranju — priredi SK Poljana, Kranj.
14. Medklubske tekme v teku in skokih v Ljubljani — izvede LZSP.
14. Podvezno prvenstvo v klasični kombinaciji — priredi MZSP.
14. Mladinski dan pri Celjski koči — izvede SPD — Celje.
13. in 14. Tekma v klasični kombinaciji za prvenstvo Zagrebske podzveze — priredi ZZSP na Sljemenu.
14. Tekma v klasični kombinaciji za prvenstvo Mariborske podzveze in otvoritev skakalnice na Pohorju.

b) Tečaji:

Tečaj MFVN v Bohinju v smučskem teku. Skakalna šola v Planici — priredi Združenje smučarjev Planica.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Športni pozdrav iz »Amerike«. Spominjam se vseh jugoslovanskih športnikov, kakor tudi vseh prijateljev prelepega kolesarskega športa, posebno pa »dirkačev«. Vsem skupaj želim obilo sreče in napredka na športnem polju v letu 1940. — Vaš tovariš Bricelj Frank »Amerika«, član kolesarskega društva »Ljubljanka« v Dobrunjah.

S. K. »Planina« — lahkoatletska sekcija. Od 16. januarja dalje se vrše redni lahkoatletski treningi vsak torek v telovadnici Vzajemne zavarovalnice s pričetkom ob 15.30 in vsak petek v telovadnici na Stadionu s pričetkom ob 18.30.

Ker bo vodja treninga poseben trener-strokovnjak, je udeležba za lahkoatlete juniorje in seniorje strogo obvezna.

Ob tej priliki se bodo sprejemali tudi novi člani. — Načelnik.

Občni zbor, Moto-Hermesa bo v nedeljo, 28. januarja ob 9. uri dopoldne v restavraciji pri »Estetici« z običajnim dnevnim redom. Eventualne samostojne predloge je vložiti najkasneje 6 dni pred občnim zborom. — Tajnik.

ZFO

Note za proste vaje za leti 1940 in 1941

Vse edince Zveze fantovskih odsekov, zlasti pa fantovske odseke same opozarjamo, da so izšle note za klavir (tudi za harmonijo) za spremljavo prostih vaj za člane, mlade in naraščaj za leti 1940 in 1941. Note je naročiti pri zvezi fantovskih odsekov ter stanejo 10 din. — Tekom meseca februarja t. l. pa izidejo skladbe za godbo na pihala in bodo odseki, ki bodo imeli akademije v drugi polovici meseca februarja, že lahko dobili skladbe za godbo.

Diplome za smučarske tekme za edince ZFO

ZFO bo založila diplome za smučarske tekme vseh svojih edinic. Podrejene edince opozarjamo, da za svoje tekme lahko naroče pri ZFO lične diplome, ki bodo v kratkem izšle.

Lahkoatleti ZFO — pozor!

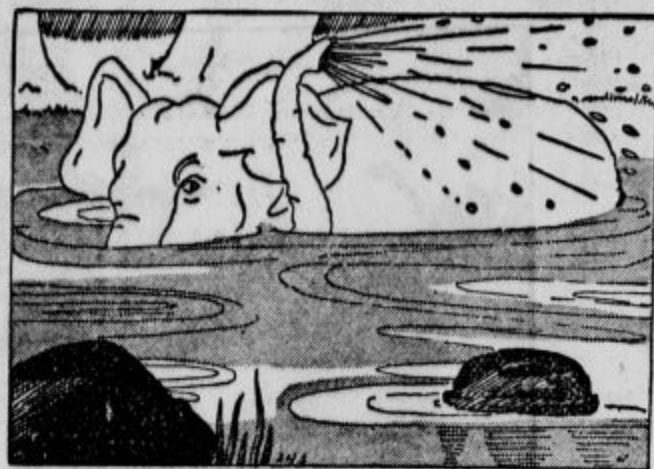
Ljubljanske in okoljske lahkoatlete Zveze fantovskih odsekov opozarjamo, da se prično ta tedni redni zimski treningi za vse one lahkoatlete, ki imajo namen resno trenirati lahkoatletski šport in ki hočejo doseči v tej lepi športni panogi kake uspehe. Treninge bo vodil poseben strokovnjak za lahkoatletski šport. Treningi se vrše vsak torek v telovadnici Vzajemne zavarovalnice ob 15.30 (pol štiri popoldne) in vsak petek ob 18.30 (ob pol sedmih zvečer) v telovadnici na Stadionu.

Ker so zimski treningi za lahkoatlete izredno važni, vabimo vse lahkoatlete, da se jih udeležujejo v omenjenem času in v telovadnicah, ki smo ju navedli. K treningom lahko prihajajo tudi mladci-lahkoatleti, ki so stari 14 let. Prvi trening bo v torek 16. januarja v telovadnici Vzajemne zavarovalnice ob 15.30.

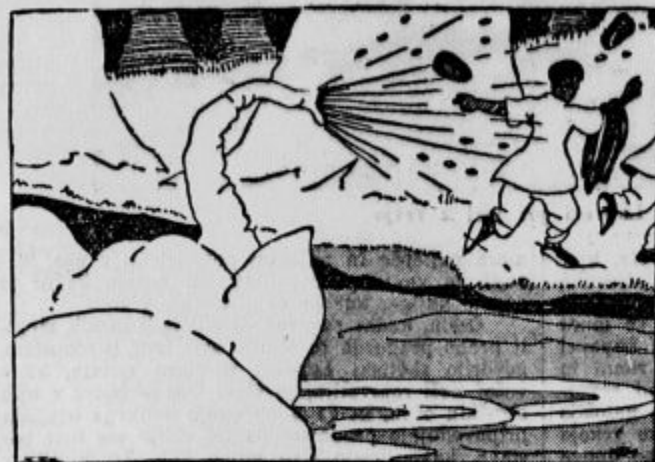
ZFO — novomeška podzveza opozarja vse odseke novomeške podzveze na tehnični tečaj, ki bo v Novem mestu v dneih od 22. do 26. t. m. Prečitajte pazljivo tozadevno okrožnico, ki smo jo razposlali te dni!

Otroški kotiček

SLON SAMBO

(233) Sambo se je bil pravkar zbudil iz svoje popoldanske dremavice in se je baš kopal v reki. Sončil se je in je bil v mislih v živalskem vrtu, kjer so ga le kdaj pa kdaj obrizgali z vodo po gumijasti cevi. Vmes si je veselo trobil svoje popevke, in druge gozdne živali so dejale druga drugi: »Čujmo, čujmo, kako je slon danes židane volje!«

(234) Nenadoma pa je utihnil sredi pesmi. Zaslišal je, kako je nekaj med drevjem zašušljalo. »Kakopak, že spet ljudje! A jaz zahtevam svoj mir,« je zagodrnjal. Srknil je mogočen curek vode in je poskropil z rilec troje moških od glave do nog. »Tako ga ne bomo ujeli,« so vzkliznili vsi trije in urno odnesli pete.

Kolesa Najnovelši otr. vozčki

Igralni vozčki, vkrroji, avtomobilčki, kolesa deli
Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova 26.

Izžrebane številke

Pri žrebanju efektne loterije društva Rejec malih živali Velike Lašče, dne 31. decembra 1939, so bile izžrebane sledeče številke:

31	91	131	580	648	682	735	755	792
867	870	921	966	968	981	1010	1051	1089
1259	1277	1355	1419	1455	1588	1626	1764	1808
1810	1860	1869	1872	1922	1935	1939	1962	2029
2131	2330	2337	2389	2408	2491	2516	2542	2557
2575	2584	2726	2757	2887	2939	2968	2976	2983
3082	3092	3102	3134	3248	3287	3462	3463	3475
3536	3587	3604	3614	3615	3624	3630	3640	3754
3764	3807	3839	3845	3891	3912	4078	4158	4190
4279	4287	4305	4307	4340	4397	4487	4494	4515
4580	4588	4668	4693	4725	4766	4811	4958	3581

3906.
Dobitki morajo biti dvignjeni najkasneje do 31. januarja 1940. Po preteku tega roka, zapadejo dobitki v korist društva. Odbor.

Zahvala

vsem, ki so počastili spomin osebnosti, življenja, dela, vrlin in kreposti našega nepozabnega brata, preč. gospoda

ANTONA SKUBICA

dekana v Ribnici na Dolenjskem

ob njegovi prerani smrti. — Posebno se zahvaljujemo prevz. g. škofu dr. Rožmanu za ganljiv govor v cerkvi in da je vodil pogreb in molil za pokojnikovo dušo, g. kanoniku Volcu in vsem mnogoštevilnim duhovnim sobratom.

Posebej zahvala g. banu dr. M. Natlačanu, g. inšpektorju dr. Francetu Logarju, ljubljanskemu županu g. dr. Juretu Adlešiču, vseučiliškemu prof. dr. Fr. Ks. Lukmanu, poslancu dr. Riglerju, okraj. glavarju Brezingerju, g. polkovniku Paju in častnikom ribniške garnizije ter vsem odličnim zastopnikom, ribniškemu županu g. Oniču, načelnikom vseh ribniških uradov, javnim in zasebnim funkcionarjem trga in okraja. Nadalje vojaški godbi, gasilskemu društvu, vsem nabožnim in prosvetnim organizacijam in društvom, godbi iz Nove štipte, pevskemu zboru, učiteljskemu zboru, meščanski deški in dekliški šoli.

Iskrena zahvala gg. zdravnikom dr. Orožnu in dr. Kožuhu, gg. govornikom ob odprtem grobu, zlasti zastopniku z daljnih Jesenic ter končno vsem darovalcem venec in cvetja, ter vsem drugim, ki so pokojnika spremlili na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 15. januarja ob 8 zjutraj v farni cerkvi v Ribnici.

V Ribnici, dne 14. januarja 1940.

Žalujooe sestre

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentovanijski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Opekarski inventar

Revolver prešo, okvirje za opeko, jermenje, tovarniško kovačnico, kupim. Pismene ponudbe na PUBLICITAS d. d., Zagreb, Ilica 9, pod št. 55146.

Službe iscejo

Absolventka

trgovske šole s prav do-
brim uspehom, išče pri-
merno službo. — Leskovec
Marija, Brezno, p. Laško.

Služkinja

strogo poštna, začetnica,
želi k manjši družini.
Ponudbe v upravo »Slov.«
pod »V Ljubljani« 19111.

Natakarica

išče službo v bližini Skof-
je Loke ali Kranja. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 481.

Kuharica

išče službo v restavraciji
v Ljubljani ali tudi iz-
ven. Ponudbe v upr. »Sl.«
pod »Samostojna« 485.

Železninar

vojaščinu prost, želi služ-
bo. Ponudbe upravi »Slov-
venca« pod »Marjiv« št.
541. (a)

Absolventka

trgov. akademije s prak-
so išče zaposlitve. Ponu-
dube upravi »Slovenca«
Maribor pod »Faktursti-
nja 124«. (a)

1000 din

nagrade dam onemu, ki
mi preskrbi službo sluge
ali slično. Ponudbe v upr.
»Sl.« pod »Kavolje smo-
sen« št. 487.

Absolventka

dvorazredne trg. šole želi
nastopiti mesto kot pi-
sarniška moč ali kot bla-
gačnica. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Vestna«.

Mlada postrežnica

išče službo za dopoldne-
ske ure trikrat tedensko
in trikrat popoldne. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 450. (a)

Trgovska pomočnica

mešane stroke, z dežele,
želi premeniti službo z
marcem. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »V vsem
zanesljiva« 388. (a)

Strogo pošten začetnik

absolvent kmetijske šole,
z nemško, češko in svi-
carsko prakso v vseh pa-
nogah, išče službo. — Ponu-
dube upravi »Slovenca«
pod »Absolvent« 449. (a)

Absolventka

trgovskega tečaja, z od-
liko, z lastnim pisalnim
strojem — išče primerno
službo v pisarni. Ponu-
dube v upravi »Slovenca«
pod »13« št. 415.

Trgovska pomočnica

z večletno prakso v vseh
stokah, vešča v aranži-
ranju izložb, deloma nem-
ščine, želi mesto v boljši
trgovini. Cenj. ponudbe v
upravo »Slov.« pod »Po-
štena« št. 444.

Uradnik - manufakturst

vešč vseh pisarniških del
in več tujih jezikov, s
prakso v manufakturi —
išče primerno službo. Po-
sredovalci določeno nagrado.
Ponudbe v upravo »Slov-
venca« pod »Sposoben«
št. 534. (a)

Korespondentka

z perfektnim znanjem
srbohrvaškega, franco-
skega in nemškega jezi-
ka, strojeplaša in steno-
grafije, s trgovsko aka-
demijo - išče službo. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 499.

Gospodična

z dežele, z trg. tečajem,
išče službo v pisarni ali
kot blagačnica. — Po-
magala bi tudi pri gospo-
dinjstvu in pri otrocih.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 247.

Službo dobe

Mlinarja

poštenega in pridnega,
sprejme Markelj Ciril -
Podbrezje, Podtabor 28.

Pomočnica

takoj sprejme H. Bitenc,
mizarstvo, Vižmarje -
St. Vid. (b)

Pastirja

sprejem blizu Ljubljane.
Naslov v upravi »Sl.«
pod št. 433.

Čevlarskega pomočnika

in vajenca takoj sprej-
mem za stalno. Nagilč,
Klanc 51, pri Kranju. (b)

Postrežnico

sprejme tričlanska druž-
na za ves dan (s hrano).
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 498.

Mizarskega pomočnika

vajenega vseh del, sprej-
mem. Praprotnik Janez,
mizarstvo, Ljubno na Go-
renjskem. (b)

Prodajalko

pridno in pošteno, sprej-
mem v pekarno in slašči-
čarno. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Slov.« pod
št. 479.

Kuharico

vajeno vseh gospodinj-
skih del, takoj sprejmem
v trgovsko hišo na Go-
renjskem. Naslov v upr.
»Slovenca« pod 461. (b)

Deklico

močno, pridno, ljubitelj-
co otrok, sprejem v po-
moč gospodinj. Ponudbe
na upravo »Slovenca« v
Kranju pod »Vestna« 456.

Kontoristinjo

ki ima veselje do trgo-
vine, zmerno vseh pisarni-
skih del in knjigovodstva,
z znanjem nemščine —
sprejem. — Koželj nasl.,
Tržič. (b)

Gospodično

za trgovino in pisarniška
dela, zgovorno in zanes-
ljivo, takoj sprejem. —
Plača do 800 din. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 465. (b)

Služkinjo

pridno in pošteno, iz do-
bre krščanske družine -
sprejem za vsa hišna in
vrtna dela. Plača do-
bra. Nastop službe 1. fe-
bruarja. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 315.

Kuharico

pridno, pošteno, dobro
gospodinj, srednje sta-
rosti, zmerno samostoj-
nega gospodinjstva, takoj
sprejem. Koželj nasl.,
Tržič. (b)

Trgovski pomočnik

starejši, samostojna moč,
manufakturst, dobi stal-
no nameščenje s 1. ali
15. februarjem. Dopise s
sliko poslati v upr. »Sl.«
pod šifro »Dober prodaj-
alec 1a« št. 416.

Pošteno dekle

ki zna tudi nekaj kuhati,
dobi službo pri dvočlan-
ski družini s 5 mesečnim
otokom v bližini Ljub-
ljane. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Zanesljiva«
št. 438.

Sprejemno

samostojnega kvalificira-
nega delavca ali mojstra
za montažo vodovodnih
armatur, v stalno službo
v Zagrebu. — Ponudbe z
opisom kvalifikacije in
dosedanje službe pod zn.
»Monter« na Propaganda
d. d., Zagreb, poš. pret.
472. (b)

Kuharica

ki zna kuhati kmečko in
tudi boljše hrano, peči
kruh ter da je poštna,
pridna, snažna in zanes-
ljiva, v starosti od 30 let
naprej, se sprejme na
večje posestvo pri Ljub-
ljani. Plača po dogovoru.
Pismene ponudbe v upr.
»Slov.« pod »Snažno« »Ku-
harica« št. 426

Mlajšo postrežnico

ki lepo pere in lika —
sprejem. Naslov v upr-
vi »Slovenca« pod št. 571.

Služkinjo

z dežele, sprejem takoj.
Naslov: Helena Kušar,
trgovina, Rožna dolina,
Cesta IX. št. 5, Ljubljana

Dva krojaška pomočnika

za fine velike komade, po
možnosti z znanjem uni-
form — takoj sprejem.
Služba stalna. Lapornik,
Celje, Cankarjeva 4. (b)

Agilne potnike

za obisk posestnikov in
voznikov sprejem proti
proviziji za vsa banovi-
no. Dopise upravi »Slov.«
Maribor pod »Prvovrstno
blago« 104. (b)

Dva slikarja

za slikanje ornamentike
po predlogah, izučena
sposobnost slikarja, za
dobro plačo, za daljšo
dobo takoj sprejem.
Jemc Franc, slikar, Bled.

Hotelskega vratarja

sposobnega, z večletno
prakso, ki govori več je-
zikov, ter sluge sprejme-
mo v stalno službo. Ponu-
dube pod šifro »Moder-
ni hotel« šte. 581 upr-
vi »Slovenca«, (b)

Dekle

snažno, pridno, pošteno,
vajeno vseh gospodinj-
skih del, mešanske kuh-
inje, išče moč za Zagreb.
Nastop takoj. Predstaviti
se v nedeljo med 12. in
16. uro. Ulica na Grad 11

Fanta

za kuhati žganje, sprej-
mem takoj. Naslov: Go-
stina Cinkole, Kopitar-
jeva 4, Ljubljana.

Kuharico

srednjih let, ljubiteljco
otrok — takoj sprejem.
Franc Ocvirk, Povšetova
št. 38, Ljubljana. (b)

Krščansko žensko

starejšo, ljubiteljco otrok
— sprejem, k otrokom
kot vzgojiteljco. Ponu-
dube upravi »Slovenca« pod
»Vzgojiteljca« šte. 576.

Sprejemalce

za bukova drva, dobre
poznavalce blaga, sprej-
mem takoj. — Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
šifro »Dober sprejemalce«
št. 517. (b)

[Pohišstvo]

Za pohišstvo

zamenjam novo motorno
kolo, 200 ccm in dopla-
čam. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Pohišstvo«
št. 306. (8)

MODROCE

otomane, kauče itd.
dobite po-
ceni in so-
lidno pri
Ivan Hablič-u
kapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Nišana«

Kupujte pri naših

inserterih!

Vsakvratne

pohišstvo

dobavlja se vedno po sta-
rih cenah v moderni in
solidni izdelavi trdka

»OPRAVA«

Celovška cesta 58.
Sprejemajo se naročila.

Prodaj

več modernih spalnih,
kuhinskih in jedilnih
oprem iz orehovine. —
Černe Avgust, Šiška,
Vodnikova 83, Ljubljana.

Mreže za postelje

izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najče-
njeje Alojz Andlovic, Gre-
gorčičeva ulica št. 5 (pri
Gradišču).

Spalnice in kuhinje

moderne, po nizkih ce-
nah nudi mizarstvo Vel-
kavrh, Krakovska ul. 7.
Sprejemam vsa naročila!

Oglejte si

zalogo krasnih spalnic in
kuhinj po nizkih cenah
pri mizarstvu Milan Stigl.
Trata, St. Vid nad Ljub-
ljano.

Štelaže, pulti

vse pravkar novo, prvo-
vrstno delo, ceneno na-
prodaj. Ponudbe v upr-
vo »Slov.« pod »Ugodno
445« št. 493.

[Radio]

Dober radio aparat

zamenjam za trivrstno
harmoniko ali ga prodam.
S. Pogačnik, Hradečkova
cesta 24, Ljubljana.

Kupujte srečke, ki Vam bodo prinesle srečo!

ZVEZA ABSOLVENTOV KMETIJSKIH ŠOL
V LJUBLJANI priredi efektivno

LOTERIJO

v korist socialnega sklada ZAKŠ

Pripravili smo Vam 30 glavnih dobitev, med njimi
8 motorje, 10 koles, radio aparat, šivalni stroj in
na stotine manjših praktičnih dobitev,
ki Vas bodo razveselili

Srečka stane s a m o 4 Din

Zrebanje se vrši 25. febr. 1940 v Ljubljani. Srečke
so v razprodaji po vseh ljubljanskih trafikah, v
Kranju, Mariboru ter pri vseh občinah v Sloveniji

Kupujte naše srečke! — Ne boste razočarani!

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

Hranilne knjižice

vrednostne papirje

kupujemo

stalno po najvišjih cenah
in proti takojšnjemu pla-
čilu.

Rudolf Zoro

Ljubljana, Gledališka 12.

Vložno knjižico

Vzajemne posojilnice, v
višini do 10.000 din, ku-
pim. Ponudbe z višino
vloge in ceno upravi Slo-
venca pod »Takojšnje pla-
čilo« št. 584. (d)

Ureditev premoženja

Poravnave, konkurzne za-
deve, odkup in inkaso
terjatev, (tudi kmetijskih)
nabavo posojil in družbe-
nikov, dobičkanosno in
varno naložitev kapitala,
ureditev uprave in knji-
govodstva, bilance, kal-
kulacije, upravo nepre-
mičnin, nadzorovanje so-
udeležb, — spleh vse
trgovsko-obratiske zadeve
poverite zaupno strokovni
pisarni

ŽAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

Naročajte in širite

»Slovenca«!

Pleničke je prala-seveda-z Radionom...

toda kako sivkasta je blazina, ki ni bila oprana z Radionom!

Zato je sklenila: v bodoče bom prala vse svoje perilo z Radionom, ker ljubim bleščeče belo, zdravo perilo! Pri kuhanju z Radionom se razvijajo milijoni kisikovih mehurčkov, kateri skupno z milnico prodirajo skozi tkanino, ki jo temeljito operejo. Tako postane perilo bleščeče belo in se mu že od daleč pozna, da je bilo oprano z Radionom.

Schichtov

RADION

varuje
perilo

HISA

Priložnostne prodaje, upravljanje in nadzorovanje hiš prevzema

IMOBILIJA

BEOGRAD

Knez Mihailova 17

Telefon 26-167 in 28-260

Stanovanja

ISCEJO:

Manjše stanovanje
v centru ali v šempet-
skem okraju, iščeta dve
državni uradnici za maj.
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Trimesečna odpoved«
št. 138.

Dvosobno stanovanje

sončno, s vsemi pritlik-
lami, po možnosti s cen-
tralno kurjavo, iščem. —
Predpogoj bližina sodni-
je. Ponudbe v upr. »Sl.«
pod »Takoj« št. 285.

ODDAJO:

Stanovanje
dveh sob in kuhinje se
odda. Tyrševa cesta 86.

Štirisobno stanovanje

lepo sončno, se takoj od-
da. Vprašati: Novi trg
5-L. Istotam soba s vsi
oskrbo gospodini (ali
studentki).

Stanovanje

obstoječe iz petih velikih
sob, kuhinje in primernih
prilike, oddam v centru
Ljubljane. Pismene ponu-
be v upravo »Sl.«
pod »Stanovanje 16« št. 490.

Dvosobno stanovanje

s kabineto in s vsemi
prilikami — lepo par-
ketirano — oddam — eno
s februarjem, eno pa s
marchem. Tovarniška 25.
Moste. Vprašati v hiši
št. 27.

SOBE

ISCEJO:

Gospodična - uradnica
išče sobo s hrano ali pa
brez. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »Cista«.

ODDAJO:

Dva gospoda sprejem
na stanovanje. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 578.

Lepo sončno sobo

s 3 posteljami in pari-
so s 1 posteljo - oddam.
Poseben vhod. Souporaba
kopalnice. Klunova 12/L.
Kodeljevo.

Udobno sobo

elegantno, opremljeno
(couch), kopalnica, tele-
fon, strogi center, odda
stranka brez otrok samo
bolje stituranemu gospo-
du. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 446.

Dijaki

Dijaški dom v Kočevju
sprejema gojence. Oskr-
bina mesečno 500 din. —
Profesorsko nadzorstvo.

Zahvala

Iz srca se zahvaljujemo znancem
in prijateljem, posebno onim, ki so
prišli iz Ljubljane ter spremili našo
mamo, gospo

Marijo Pleško

na njeni poti k večnemu počitku pri
Sv. Pavlu ter ji darovali lepo cvetje.
Naj bi jo vsak, kdor je poznal
njeno zlato srce, ohranil v najlepšem
spominu.

Na Vrhniki, dne 13. januarja 1940.

Zalujoči ostali.

Dotrpela je naša ljubljena in pre-
dobra mama, stara mama itd., gospa

Rozalija Sulič roj. Kogoj
vdova jetniškega nadpaznika

dne 13. t. m. po dolgi in mučni bo-
lezni, previda s tolažili sv. vere.
Na zadnji poti jo spremlja v po-
nedeljek, dne 13. januarja 1940 ob
štirih popoldne izpred mrliške veže
Splošne bolnišnice na pokopališče k
Sv. Križu.

Ljubljana-Reka, 13. januarja 1940.

Zalujoče rodbine:
Sulič, Kregar in Superina.

Glasba

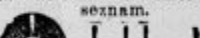
ZAHTEVATE BRZPLAČNI KATALOGI
MEINEL-HEROLD
Pisma št. 121, MARIBOR 102

Tamburaški instrumenti

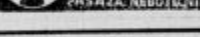
kompletni, dobro ohranje-
ni, naprodati. — »Postni
rog«; vprašati pri hiš-
niku glavne pošte Mari-
bor I.

Tega ne more nikdo

Poljubne najnovejše plošče
samo po Din 35. Zahtevajte
seznam.

Specijalna izdelovalnica
HARMONIK

JOS. FLEISS
(prej F. Lubas in sin)
LJUBLJANA, Tyrševa 36

Klavirje

vijoline

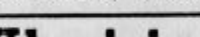
saksofone - trompete -
harmonike in druga
glasbila od šolskih do
prvoraznih instrumentov
- strune in vse po-
trebščine v veliki izbiri
in najceneje kupite pri

WARBINEK

Ljubljana, Miklošičeva 4
telefon 35-59

Gramofonske plošče

In gramofone najceneje
kupite pri Banjal, Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta 20

Auto-motor

Avto

znamke DKW Kabriolet,
tipa Front, štirisosedni,
par mesecev rabljen -
ugodno naprodati. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 258.

Zivali

Važno za prašičerejo!

Vsekemu, ki redi praši-
če, pošiljam brezplačno
zavitek in navodilo »Ma-
steline«. Pišite na naslov:
Ivan Magdalenc, Rače, r

Kravo montaferko

s rodovnikom, 3000 litrov
letne moči, ki bo konec
februarja t. l. teletila —
prodaja Rudolf Krasovec,
št. Vid pri Stični, poleg
železniške postaje.

Kanaričke

na božični razstavi do-
segli I. mesto, odlikovani
s srebr. lav. vencem in
vel. zlato kolajno, pro-
dam. — Grubič, Glinice,
Cesta VI. št. 11.

STROJI

Prodaj ali zamenjam

motorni pletilni stroj za
ploščate ali levoročne
stroje. Stroj izdeluje vse
vrste perila iz svile, vol-
ne in bombaža. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 459.

4 elektromotorje

ca. 11 KW, 5 KW in ca.
3 1/2 KW, v dobrem stanju,
kupim. Oferte v upravo
»Sl.« pod »Elektromotor«
št. 425.

Prodaj

nov »Moravija« motor na
benzin in na nafto, 4-5
k. s., za 2200 din; motor
na sesalni plin, 8 k. s.,
za 2400 din; novo mo-
torno kolo Sax Phonomen
100 ccm, 1000 km voženo,
za 2500 din; osební avto
»Piat 509« s novimi pla-
šči 5x18, za 2000 din. —
Kupim Diesel motor 7 k.
s. — S. Skrbinek, Spod.
Hajdina, p. Ptuj.

Mizarji!

Is zaloge v Ljubljani
nudi po:

1 rabljeni komb. skobeljni
stroj (Abrecht-Dickten-
hobelmashine), 400 mm
širine;

1 rabljeno »Elektro-trač-
no žago, 700 mm, fabr.
Klein & Stiefel;

1 novo »Elektro-tračno
žago, 700 mm;

1 »Elektro-skobeljni stroj
600 mm s 4800 obrati,
najnovejši model;

1 »Elektro - univerzalni
mizarjski stroj, 400 mm,
petkrat kombiniran, ka-
kor tudi

2 ELEZO-STRUŽNICO
in železo-skobeljni stroj
(Shaepping).

Dalje nudim za dobavo
2e v mesecu februarju po

1 trostrani skobeljni stroj
(Dreiselteige Schiffboden
Maschine), 400 in 500
mm širine za jermenski
pogon;

1 univerzal., petkrat kom-
biniran mizarjski stroj s
vdelanimi elektromotor-
ji 400, 450, 550 in 600
mm širine.

Velika izbira nožev, sve-
drov in sploh strojnega
orodja na zalogi. Prvo-
vrstne gatske liste in
krožne žage nudim v
prvorazni kakovosti. —
Stroji za takojšnji do-
bavo so na razpolago,
dokler traja zaloga. —
Ostali so namreč od v
Ameriko namenjene po-
siljke.

Stroji so deloma tudi v
pogonu in se jih ogleda v
specialni trgovini strojev

Dovžan Ivan, Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 4
Telefon 45-42.

Po 2500 din

prodaj dva nova benci-
ska motorja »Moravija«,
4-5 k. s., s vozilkom;
motor na sesalni plin, 8
k. s., »Piat 509«, s novo
pnevmatiko 5x18 Engle-
bert S. Skrbinek, Spod.
Hajdina, p. Ptuj.

Ženitbe

Posestnik

se želi oženiti s kmet-
skim dekletom do 25 let
s gotovino 30.000 din. —
Ponudbe s sliko upravi
»Slovenca« pod »Gorenj-
sko« št. 512.

Posestnik

hiše in gradbenega pod-
jetja poroči gospodično
ali gospo. Ponudbe po-
družnici »Slovenca« Mari-
bor pod »33«.

Kmečko dekle

Izobražena, 26 letna, čiste
preteklosti, s doto 30.000
din, poroči železničarja
ali drž. uslužbenca. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Štajerka« št. 429.

Gospodična

starejša s nekaj tisočaki,
poroči državnega usluž-
benca, upokojenca ali po-
dobno. Starost 40-55 let.
Ponudbe v upravo »Slov-
venca« pod »Remo« št. 538.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

objavlja izid žrebanja z dne 13. januarja,

IV. razreda 39. kola.

Premijo 505.000 din je zadela št. 13.773.

200.000 din št. 18.386, 100.000 din št. 85.236,

60.000 din št. 65.029, 50.000 din št. 17.432, 40.000

dinarjev št. 36.078.

12.000 din št. 20.31, 59.579, 62.255, 75.280, 90.035,

8000 din št. 20.235, 20.654, 34.713, 40.547, 46.490,

51.680, 57.877, 82.254, 83.222, 96.811.

5000 din št. 11.584, 12.340, 17.503, 22.083, 23.865,

23.880, 26.158, 31.011, 32.556, 44.764, 49.402, 54.734,

62.460, 65.202, 66.500, 70.487, 71.669, 82.568, 83.154,

97.559.

2000 din št. 144, 1064, 2136, 8534, 10.590, 13.611,

14.256, 17.688, 20.806, 22.402, 25.428, 29.322, 39.064,

43.283, 45.151, 47.945, 56.145, 57.288, 60.283, 66.833,

67.244, 67.253, 76.556, 77.752, 80.113, 82.668, 84.230,

88.019, 91.751, 96.574.

1000 din št. 66.149, 78.007, 97.000, 22.298, 29.632,

33.491, 1.695, 7.276, 85.496, 12.594, 88.821, 78.565,

11.098, 29.787, 21.340, 85.323, 50.317, 406, 40.013,

57.810, 88.043, 76.411, 92.980, 85.609, 19.793, 10.407,

40.208, 13.759, 62.964, 25.728, 77.765, 9.775, 83.377,

19.514, 30.238, 98.746, 32.164, 69.667, 49.030, 64.735,

35.813, 17.248, 6.455, 99.975, 64.660, 97.737, 30.789,

17.488, 82.140, 18.706, 25.385, 89.757, 89.492, 78.376,

39.433, 34.481, 34.334, 75.626, 43.628, 70.470, 26.685,

58.621, 69.646, 25.847, 19.412, 35.808, 2.370, 64.033,

54.621, 950, 73.902, 33.705, 55.474, 41.421, 35.173,

32.397, 12.432, 53.511, 45.901, 37.330, 64.310, 25.285,

45.450, 60.055, 51.086, 38.837, 79.160, 91.572, 29.240,

87.572, 51.913, 22.103, 69.525, 13.524, 24.965, 85.023,

53.819, 58.246, 37.038, 40.705, 95.617, 99.018, 80.874,

98.078, 74.967, 72.514, 71.527, 66.319, 92.652, 3.522,

7.568, 286, 48.037, 10.637, 89.222, 97.037, 49.777,

66.441, 44.174, 45.330, 12.013, 79.085, 91.008, 23.794,

34.714, 93.230, 38.997, 77.581, 92.928, 78.518, 9.592,

2.394, 5.011, 71.247, 89.664, 25.923, 41.888, 19.31,

57.531, 9.433, 88.647, 48.965, 84.838, 20.456, 70.040,

90.770, 4.258, 40.651, 56.219, 8.305, 41.374, 25.985,

65.796, 74.653, 48.349, 57.014, 31.544, 4.229, 91.231,

49.372, 79.324, 5.460, 74.086, 87.776, 28.276, 21.423,

5.440, 12.910, 68.045, 20.529, 88.166, 48.355, 35.164,

12.344, 22.581, 36.211, 24.234, 58.824, 83.083, 14.490,

93.904, 38.163, 28.825, 31.281, 9.349, 10.325, 45.389,

36.284, 94.314, 21.231, 98.769, 35.463, 9.228, 3.617,

79.653, 70.084, 34.237, 91.809, 35.804, 34.457, 72.314,

71.805, 76.997, 41.775, 65.602, 32.428, 52.031, 35.544,

90.789, 31.374, 96.556, 98.043, 28.012, 84.002, 26.760,

69.051, 33.964, 72.617, 89.910, 63.124, 92.243, 48.800,

52.276, 92.525, 2.767, 72.695, 89.761, 59.935, 96.132,

17.135, 52.595, 98.623, 78.226, 85.825, 99.162, 99.403,

71.601, 46.189, 30.557, 30.557, 76.138, 71.669, 47.789,

16.650, 90.102, 42.742, 55.542, 77.425, 99.928, 84.230,

69.246, 38.209, 50.281, 87.065, 86.727, 16.425, 3.836,

50.297, 44.515, 82.548, 83.024, 82.790, 79.381, 88.797,

78.893, 19.117, 47.128, 71.797, 63.878, 74.661, 40.237,

38.045, 16.462, 7.553, 92.544, 73.959, 16.125, 63.136.

Dalje je bilo še izžrebanih 1200 dobitkov

po 1000 din.

Ker so bili dobitki telefonično javljeni,

eventuelna pomena ni izključena.

Vsi oni, ki so

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblek nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Samotno opeko
firme Mischlering Raden-
burg, nove, za pekovsko
peč, prodam. — Mausser
Leon — Primskovo pri
Kranju. (1)

Perzijske preproge
originalne, še nekaj ko-
madov, prodamo na raz-
stavi Sarajevske tkalnice
preprog od 10. do 15. ja-
nuarja v restavraciji pri
»Sestici«.

Kličite telefon 45-57
ter naročite prvovrstna
suha bukova drva ter lep
trboveljski premog. — To
vse dobite po zmernih
cenah pri trdniki Franjo
Križič, Frankopanska 8,
Šiška.

**PREMOG
DRVA
OGLJE**
dostavlja na dom trdnika
Bartol Anton
Ljubljana VII.
Podmliščakova 18
Telefon 35-40

VINA
Za težko delo je močno
vino! Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

ŽAGE
original Dominicus
Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

Mlekarno
tako prodam. Naslov v
upravi »Slov.« pod št. 470

Železen štedilnik
skoraj nov, napredaj. —
Slomškova ulica 27.

Trgovino s sadjem
zelenjavo, slasticami in
prodajo kruha in mleka
prodam. Izriška ulica 14.

Biljardi
avtomatični, v brezhib-
nem stanju, od 800 din
naprej pri Ivan Oblak,
Ljubljana, Glinska 3. (1)

Trgovino z meš. blagom
stara, dobro vpeljana v
Ljubljani prodam zaradi
odhoda. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »70.000«
št. 524. (1)

Prodaj
zaradi družinskih razmer
mlekarno z branjarijo in
prodajo sadja. Naslov v
upravi »Slov.« pod 489.

Sladko seno
po 90 para, slama po 50
para, napredaj. — Zabljak
Franc, Rudnik.

Lepe nahrbtnne zvonice
in konjsko opremo pro-
dam. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod števil. 566.

Prstan z briljantom
teža tri karate, ugodno
prodam. — Milan Košak,
Cankarjevo nabrežje 31.

Dva šivalna stroja
dobro ohranjena, prodaj:
ABC, Ljubljana, Medve-
dova cesta 8, (poleg kolo-
dvora Šiška). (1)

Pisalni stroj
malo rabljen, z jamčeno
brezhiben, poceni prodaj
»Radloval«, Ljubljana
Dalmatinova ulica 13. (1)

Pisalni stroj
novejšega sistema zaradi
opustitve pisarne poceni
napredaj. Naslov v upra-
vi »Slovenca« pod št. 569.

Kuhinjsko opremo
moderno, dobro ohranje-
no, prodaj: ABC, Ljub-
ljana, Medvedova cesta 8
(poleg kolodvora Šiška).

Prodaj:
predalno omaro, skrinjo,
nočno omaro in knjigo.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 563. (1)

Transformatorje
za odvajanje zamrznjenih
cevi, v izvedbi, ki služi
za vse debeline, dobite
pri Furjanu, Črnuče. (1)

Hitite!
Več šivalnih strojev, po-
polnoma novih, z garan-
cijo, je prav poceni na-
prodaj pri »Promet«, na-
sproti križanske cerkve.

Pozor gasilske čete!
Nov priklonni voz za
prevoz brizgalne in cevi
ugodno napredaj. Ogle-
dati pri Belantič Bruno,
avtomobilstvo in tapetni-
štvo, Ljubljana, Jerneje-
va cesta 29.

»Anker« šivalni stroji
najnovejši modeli, za ši-
vilje, cikcak, krojaški
Central Bubin in Veritas
vedno na zalogi. Rablje-
ne stroje od 300 din na-
prej prodaja »Triglava«,
Resljeva 16.

Poročne prstane
ure, verige, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Sutna, nasproti farne
cerkve. — Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8.

Šivalni stroji
znamke »Jax« so znani
kot najboljši. Cene so
nizke. Oglejte si zalogo
pri trdniki Ivan Jax in
sin, Tyrseva cesta št. 26.
Rabljeni stroji vedno na
zalogi.

Ključavničar, delavnic
z vsem orodjem, na pro-
metnem kraju, dobro vpe-
ljano, brez konkurence,
prodaj zaradi možev
smrti. Polzeve se pri Ke-
pa Štefki, Smartno pri
Litiji. (1)

Zago
farmerico, horizontalno,
znamke Tophan, zelo ma-
lo rabljeno, iz železa in
jekla, z vsem priborom,
prodaj. Premer farmeri-
ka 1.50 m, tovarniška ce-
na 170.000 din, sedaj na
licu mesta 60.000 din, kar
se dobi že za železo, ker
tehta farmerik 10.000 kg.
Vprašati plemenito ali ust-
meno pri župnem uradu
Velika Gorica pri Zagre-
bu.

Cunje
čiste, mehke, kupuje Li-
tografija Josip Čemažar,
Ljubljana, Izriška ul. 4.

Umetnina!
Omara, stara, z grbi, po
primerni ceni napredaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 481.

Mleko
iz higienskega hleva —
prvovrstno, nudim dobrim
strankam. Pišite upravi
»Slovenca« pod »Mleko«
št. 536. (1)

Obrt
Mreže za postelje
najceneje pri Andovcu,
Komenskega ulica 34.

Pozor čevljaril
Gornje dele
za čevlje izdelujemo po
najnovejših vzorcih hitro
in prvovrstno. Klavžer,
Vošnjakova 4. (1)

Kupimo
Ratno štetje
večje množino — kupim.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Cena« števil. 582.

Rabljene lutke z glavami
ženske in moške, kupim.
Gorenjska oblačilnica —
Kranj. (1)

Vsakovrstno zlato
srebro in briljante ku-
puje vsako količino po
najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Franciškaška ulica 3.

Hmelovke
lepe 6 do 8 m kupujem
vsako množino po naj-
višji ceni. Ponudbe na:
Krušič, Zalec. (1)

Stare moške obleke,
čevlje, perilo, pohištvo
itd. — stalno kupujem.
Alojzija Drame, Ljublja-
na, Gallusovo nabrežje
št. 29. (1)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Kože
kune, verige, zafca —
plačujem nekaj višje, ako
jih prinesete v prodajo
do 18. t. m. — Zdravil-
ni trgovci, Ljubljana, Stari
trg 80. (1)

Cunje
krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovčje volno, govejo
diako (arovec) — kupi
vsako množino Arbeiter,
Maribor, Dravska 15.

Storo zlato,
zlato zobovje
in srebrne krone
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEZ
trgovina z urami in zlatinc
precizna delavnica za
popravlila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim deske
18, 24, 28, 38, 48 mm,
I:IV. vrsta paralel okro-
gel les — javor, jesen,
hrast, črna, lipa, jag-
red, topol, vrba, vse od
35 cm & naprej in od 2
m dolžine naprej, gladek,
brez bul in grč, zdrav.
Dobava do 1. aprila 1940.
Plačam takoj pri prevze-
mu. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Eksport«
št. 469. (1)

Objave

Pojasnilo
Na mnoga vprašanja
strank in zbiralec po-
udarjamo, da rabimo sta-
re tube zobnih past in
podobnih zdravstvenih
preparatov izključno kot
stara kovina, zato sme
drogerija Gregorič za nas
prevzemati tube tudi brez
kapič in zmečkane. Tudi
iz narodnoobrambnih raz-
logov prevzemamo vsako
količino raznih starih ko-
vinskih delov, ključ, pip
itd. iz medenine, bakra,
cinka in podobno v Šiški
pri stari cerkvi Rupena-
Lutz d. o. z. Zahtevaj-
te ogled in ponudbo. Sta-
ro železo istotam.

FRANC PIRC strojno
Dravljje - Ljubljana sodarstvo

Kletni sodi, Bukovi sodi za eksport sadnih
sokov, barve in olja. Kadi za namakanje, spe-
cijalne kadi za mlekarno in kemično industrijo.
IMPREGNIRANJE sodov. Strokovna popravila.
Nizke cene. — Točna in solidna postrežba.

Zahvala
Ob težki izgubi našega dobrega soproga, očeta, gospoda
dr. Mayerja Frana
odvetnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste kakorkoli počastili
njegov spomin in ga spremljali na njegovi poslednji poti.
V Šoštanju, dne 12. januarja 1940.

Zalujoča žena z otroci in sorodstvo.

ZAHAVALA. Bog povrni vsem, ki so pokojni gospe
Zofki dr. Lenardovi
pomagali v bolezni in trpljenju in ki so jo spremili na
njeni zadnji poti.
Zalec, dne 12. januarja 1940.

Zalujoči soprogi, sinova in sorodniki

Naša ljuba mama, stara mama, tašča itd., gospa
Josipina Brumen
vdova po odvetniku

je danes 12. t. m. došla. — Pogreb blage pokojnice bo
v nedeljo 14. t. m. ob pol 16 iz hiše žalosti, Prešernova
ulica 32, na tukajšnje mestno pokopališče.
Ptuj, Murska Sobota, Skopljce, dne 12. januarja 1940.

Zalujoči otroci in ostalo sorodstvo.

ZAHAVALA. Ob smrti našega nepozabnega gospoda
dr. Ivana Razborška
notarskega namestnika

izrekamo gg. zdravnikom in č. sestram bolnišnice v Slo-
venjem Gradcu, ki so se z vso verno trudili, da rešijo
dragoceno življenje, č. duhovščini in vsem, ki so pokoj-
nika spremili na njegovi zadnji poti, vsem onim, ki so mu
poklonili krasno cvetje, g. Jakopiču, not. substitutu, in g.
Grmovšku, predsedniku SPD za lepe in tolažilne besede,
ter pevcem za v srce segajoče žalostinke — iskreno zahvalo.
Slovenj Gradec, dne 10. januarja 1940.

Zalujoča soproga Mica s hčerko Metko
in rodbine: Razboršek, Keršič in Šibenik

ZAHAVALA
ZA VSA SOČUSTVOVANJA IN POČASTITVE OB NE-
NADOMESTLJIVI IZGUBI NAŠE NEPOZABNE GOSPE
AVRELIJE TOMŠIČ
VSEM NAJISKRENEJŠA HVALA!

RODBINA INŽ. DUŠAN TOMŠIČ
IN OSTALI SORODNIKI.

Zahvala
Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene žene, mame,
stare mame in tete, gospe

Alojzije Trink

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njen spomin
in jo spremljali na njeni poslednji poti. Posebno pa smo
dolžni zahvalo prečistiti duhovščini, darovalcem cvetja in
vencem ter vsem, ki so nas tolažili in nam izrazili sožalje.
Bog naj vsem stotero povrne!

V Ljubljani, dne 13. januarja 1940.

Zalujoče družine: Trink - Tutta
in ostalo sorodstvo

Zahvala
Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so našega nepozab-
nega, nenadoma umrlega soproga, očeta, starega očeta,
brata, strica in tasta, gospoda
Jožefa Komela
posestnika v Solkanu

v tako častnem številu spremili k večnemu počitku, in za
izrazja sožalja. Posebno pa se zahvaljujemo gg. dr. Mar-
šiču, solkanskemu župniku in pevcem za ganljive žalostinke.
Solkan, dne 7. januarja 1940.

Zalujoči ostali.

Naša ljubljena mama, gospa
Marija Lešnjak
vdova uradnika in posestnika

je danes 13. t. m. po dolgem trpljenju, previdena s tolažili
sv. vere umrla. — Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek,
15. januarja ob pol 16 iz hiše žalosti, Dev. Mar. Polje 33,
na tukajšnje pokopališče.
Dev. Mar. v Polju, dne 13. januarja 1940.

Globoko zalujoče rodbine: Lešnjak, Svetek in Rupret.

Umrli nam je, previden s tolažili sv. vere, naš ljub-
ljeni soprogi, oče in stari oče, gospod
Alojzij Perše
bivši trgovec, veleposestnik in župan v Ročinju pri Gorici.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 14. ja-
nuarja ob 15. uri iz hiše žalosti na Brodu pri St. Vidu n. Lj.,
Brod pri St. Vidu n. Lj., Belgrad, Ročinj, 13. jan. 1940.

Globoko zalujoči: Alojzija, soproga; Vladimir, dir. Putnika,
sin; Teobalda Kutin, hčerka; Rita Perše, snaha; Ivan Ku-
tin, zet — vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Potrli v neizmerni žalosti naznanjamo, da nas je naš
ljubljeni soprogi, očka, stari očka, gospod
Josip Križ
uradnik drž. železnice v pok.

po dolgi in mukepolni bolezni danes za vedno zapustil.
Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, dne 15. janua-
rja ob štirih popoldne iz hiše, Ipavčeva ulica 2 (za top-
niško vojašnico), na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Kamnik, Praga, Beroun, 13. januarja 1940.

Zalujoča soproga z otroci in ostalim sorodstvom.

Umrli nam je naš nadvse ljubljani in skrbni soprogi, očka, brat, stric in svak, gospod
Peter J. Slapar
nameščene papirnice »Vevče«

dne 13. t. m., po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere. Pogreb bo v pone-
deljek, dne 15. januarja 1940 ob četrti na pet popoldne izpred mrliške veže splošne
bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Tržič, Zagreb, dne 13. januarja 1940.

Zalujoči ostali:
Franja, soproga, Anica, Franci, Marija, Helenka, otroci,
Elize Bitene in Eli ter ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Še je čas, da kupite vsakovrstno belo in drugo blago za dom po starih nizkih cenah če izkoristite

naše bele dneve

V naslednjem nekaj cent

Neveste in gospodinje naj jih nikar ne zamude!

Kotenina in šifoni:

Surova kotenina, primerne za plenice in slično	Din 375
Surova kotenina, boljše	575
Bela kotenina	575
Trpežna bela kotenina	775
Zelo dobra kotenina	875
Finl šifon širina 80 cm	975
Krasen šifon, prvovrstne kakovosti širina 80 cm	1075
Zelo fin šifon širina 90 cm	1250
Najboljša bela kotenina	13—

Kotenina in šifoni za rjuhe in kapne:

Surova kotenina, dobra širina 150 cm	Din 15—
Zelo močna surova kotenina širina 150 cm	17—
Najboljša surova kotenina širina 150 cm	1975
Šifon za rjuhe šir. 150 cm	1675
Bela kotenina, zelo čvrsta kakovost širina 150 cm	20—
Prvovrstna bela kotenina za rjuhe širina 150 cm	2450
Najboljše, specialno blago za rjuhe širina 150 cm	2975
Najfinjši šifon za rjuhe širina 150 cm	3325
Zelo trpežen in dober šifon za kapne širina 180 cm	26—
Platno, specialna kvaliteta za kapne širina 180 cm	3125
Najboljši šifon za kapne širina 180 cm	35—
Angleško platno, barvast šir. 250 cm za rjuhe in kapne	40—

Brisače, prti in servijeti:

Prvovrstne frotirke, težka in dobra kakovost	Din 24—
Beli damast za brisače	1050
Beli pike za brisače z borduro, zelo čvrsta kvaliteta	1050
Čisto platneno blago za brisače	1250
Belo blago za prte, šir. 130 cm	1975
Belo blago za prte, šir. 140 cm	25—

Prvovrsten bel damast za prte, šir. 140 cm	Din 49—
Beli servijeti, beli	550
Najboljši damast servijeti	11—
Kuhinjske krpe, zelo močne	5—
Čisto platnene kuhinjske krpe	10—

Prešite odeje:

Prešite odeje, klotaste, ročno delo	Din 95—
Prešite odeje, ročno delo, fina bela vata	135—
Prešite odeje iz prvovrstnega klota in fino belo vato	150—
Prešite odeje iz najboljšega brokata klota	170—
Prešite odeje iz svilenega brokata in prvovrstno belo vato	198—
Prešite odeje, svileni brokat in najboljša bela vata	250—

Drugo belo blago:

Atlas gradl, za blazine krasne kakovosti, šir. 80 cm	Din 17—
Atlas gradl, za posteljnino (isti kakor gornji) širina 120 cm	24—
Damast gradl, prvovrsten, za posteljnino, v raznih vzorcih, širina 120 cm	25—
Gradl za moške spodnje hlače, zelo dober	12—
Marinegradl za moške spodnje hlače	15—

Gradl za žimnice, inleti, blago za zavese:

Prvovrsten črtasti gradl za žimnice	Din 2250
Damast gradl za žimnice	2125
Zelo dober damast gradl za žimnice	2775
Najboljši damast gradl za žimnice	34—

Platneni damast gradl za	Din 40—
Inlet za perje, širina 80 cm	1050
Inlet za pernice, širina 120 cm	1775
Inlet za pernice, prvovrstna kakovost, šir. 80 cm	17—
Inlet za pernice, prvovrstna kakovost, šir. 120 cm	23—
Blago za zavese, šir. 150 cm, v krasnih vzorcih od 19— do 3850	
Blago za zavese, šir. 200 cm, v krasnih vzorcih od 1950 do 45—	
Blago za zavese, šir. 300 cm, mrežasto	56—

Razno:

Puplin za dam. perilo stalnih barv	Din 1075
Krasna svila za dam. perilo	1275
Broširana svila za dam. perilo	1775
Puplin za moške srajce, trpežen	1050
Puplin za moške srajce, fini	17—
Klot, barvasti za preš. odeje, šir. 140 cm	1950
Brokat klot, najboljši, šir. 160 cm, za preš. odeje	35—
Brokat svila, najboljša, za preš. odeje, šir. 140 cm	60—
i. t. d.	

Opozorjamo Vas, da smo navedli samo boljše in trpežnejše vrste blaga, ker se mora zlasti v sedanji dobi računati s tem, da trpi belo blago in blago, ki se rabi za dom, čim dalj časa.

Pristavljamo, da bodo letos trajali beli dnevi z ozirom na manjšo zalogo, samo kratek čas!

Manufaktura **MANICA** K. D. Ljubljana, Mestni trg 17

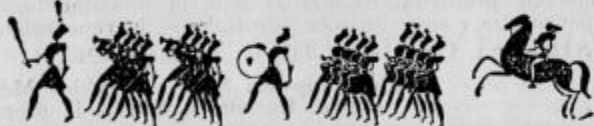
Novo!

PRISTNA LJUTOMERSKA VINA
naročajte le pri
VINARSKI ZADRUGI V LJUTOMERU

Varovalke „EMAŠOR“ za motorje in industrijsko uporabo

Odgovarjajo vsakovrstnemu toku in voltaji od 110—500 V. Odgovarjajo sistemom in sestavi starih varovalk na 1 in 3 fazi. Zdrži 1000 kratkih stikov in prenos petstoti toka. Zelo precizno funkcionirajo in varujejo motorje pred obrabo in pokvaro. Absolutno varuje motorje pred defekti. Ekonomija pri trošenju toka 32%.

Cena din 40— za kos. — Butanjeva 14, p. Vrhnika — 10 letno jamstvo

Z vseh krajev sveta

novosti in norosti
poslušajte z našim **RADIO APARATOM**

Tehnik Banjal, Ljubljana, Miklošičeva 20

Proti kamnom: žolča, ledvic, mehurja
vzemite zdravilni **DUBRAVKA ČAJ**
in uspeh Vam je v kratkem zajamčen
1 skatla din 30—. Dobi se v vseh lekarnah. Proizvajal:
K. F. Labor. Mr. I. Andrijič, lekarnar, Mostar
R.S.Br.14.471 25/V 1938

Redni semenj v Vidmu-Dobrepoljah

bo zopet dne 17. januarja 1940. Vsi dosedanjí kupci in prodajalci ste vabljeni, da se tega sejma udeležite. Tudi drugi sejmi so zopet dovoljeni, ker ni bilo v tej kakor tudi v sosednjih občinah nad 40 dni nobene kužne bolezni

Inserirajte v „Slovincu“!

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapetirane pohištve
ZIMO samo s zaščitno plombo
STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME
STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Naša žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C. ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu s najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih žužmarčnih obratov, ker je slabo in nehygieno izdelana, ni dezinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo moči in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo s zaščitno znamko **STERILIZIRANO**

Lov z letalom

»Ali pa bo mogel vzeti smaragde s seboj, če pride tja?«
»Zakaj pa ne? Gotovo ima v vasi zavez-nike.«

»Veš kaj, Tim? Če je tako, ga morava dohiteti, še preden dospe v Glynt! Kako daleč je do tja?«

»Mislim, da kakih deset do dvanajst milj, a pot pelje ves čas po gorah.«
»Jasper je pred nama tri milje. Morala se bova zelo poizkušati.«

Res sta se požurila in ko sta obšla jezero ter po visokem pobočju prišla na sedlo, kjer sta bila prvič pogledala Jasperja, sta ga zdaj zopet videla. Bil pa je samo kaki dve miljii pred njima.

»Nič preveč se ne žene,« reče Tim. »Sveda, ne ve ne, da ga zasledujeva.«
»Morala bova hoditi zelo oprežno, da naju ne zagleda. Krija je zelo malo.«

»Kaj pa, če bi skozi dolino na levi presekala pot? Pridobila bi celo miljo, katji Jasper gre po stezi. Pot pa bo kajpada napornejša,« predlaga Tim.

Pot je bila res zelo naporna in to sta fanta kmalu čutila. Saj sta bila vso noč pokonci pa skoraj ves čas trdo delala. Tima so bolele noge, a Jack je bil kakor ustrojen, zato je laže hodil. Ko sta na drugi strani doline prišle zopet na vrh, sta se zleknila po tleh in nekaj časa počivala. Jasperju se menda ni kar nič mudilo, zato je bil zdaj le še miljo daleč pred njima. Videla sta ga, kako je pravkar izginil za robom visokega griča, poraslega z vresjem.

»Spustil se bo v grapo reke Lowy,« napove Tim. »Ribiška steza drži od vrha noter do reke, a za naju bo najboljše, da se drživa grebena, ker bova nad Jasperjem in ga lahko opazovata.«

Ko sta prišla do mesta, kjer jima je Jasper izginil izpred oči, sta pod seboj zagledala globoko in ozko grapo, ki si jo je tekom stoletij Lowy izkopal v goro. Potok se je kakih dvesto čevljev pod njima premetaval preko penečih se slapov in brzic, prekinjenih z dolgimi in ozkimi tolmuni. Voda je bila čista ko kristal. Jasperja najprej ni bilo na spregled, potem pa sta ga videla plezati po strmih žlebu vstric nekega slapu. Bil je komaj še pol milje pred njima.

»Dohitiva ga zdaj lahko,« reče Tim, »a kaj potem? Naj mu presekava pot in ga iz zasede napadeva?«
»Ne bo varno poskušati,« odvrne Jock. »Oba sva precej izdelana, Jasper pa tudi ni slabši.«

»Ustaviti ga pa vendarle morava, preden dospe v Glynt,« pritiska Tim. Tedaj pa mahoma obstane. »Neki možak je pred nami doli v dolini. Ga vidiš?«

»Da, menda je vodni čuvaj.«
»Zadel si, vodni čuvaj Gwynne Williams je. Joj, če bi mogla do njega, bi nama pomagal!«
Jock pa odkima. »Saj vidiš, da ni mogoče ali vsaj tako ne, da bi naju Jasper ne zapazil. Do Williamsa ne pridem, ker bo on prej srečal Jasperja. Morala bi celo miljo preteči v petih minutah, prav za prav preplezati do dna grape in tedaj bi naju Jasper moral zagledati. Takoj bi izginil kot kačra!« Nato utihne, potem pa se še na nekaj spomni. »Williams se utegne ustaviti, da se z Jasperjem malo pogovori. V tem času pa ga midva dohitiva in Williamsu zakličeva, naj Jasperja zgrabi.«

»Potem pa le hitiva!«
V svojem razburjenju sta pozabila na utrujenost. Prehitela sta že kake pol milje, tu pa se Jasper naenkrat ustavi. Pravkar je namreč zapazil vodnega čuvaja in krepki možak se mu je zazdel nevaren. Sklonil se je za eno izmed velikih skal, ki so ležale ob potokovi strugi. Tim pograbi Jocka za roke.

»Glej! Nekaj skriva!«

»Gotovo smaragde.«
»Vtaknil jih je pod skalo. Boji se Williamsa.«

»Da, pustil jih bo pod skalo, dokler ne odide Williams naprej, potem pa pride zopet ponje. Ha, pa jih ne bo več dobil.«

»Mislim, da ne!«
Počakala sta, da je odšel Jasper zopet naprej. Stopal je mirno proti čuvaju in šele ko se je ustavil in sta jela govoriti, sta fanta pot nadaljevala.

»Pa nikar preveč ne hiti! Pazi na kritje in pa, da ne boš prožil kamenja!« je opozoril Jock, potem pa sta željno nastopila kratko pot do cilja.

Naloga ni bila lahka. Pobočje je bilo strmo, sem pa tja sta morala zdrkniti kar preko gladke skale, vedno pa se skrivati; Jasper jima je res kazal hrbet, a Williams je gledal proti njima.

Prišla pa sta do hrastovega grmovja na bregu, ne da bi ju bil kdo opazil. Težave pa še niso bile pri kraju, saj je bilo treba še čez potok. Voda jima je segala do pasu, tok je bil močan, struga polna trkljajočih se kamnov. Tim je prebredel prvi. Vse je curljalo od njega, a se za to še zmenil ni, ampak se takoj sklonil pod veliko skalo in segel v luknjo pod njo.

»Imam jih!« je skoraj kričnil od veselja, ko je držal v rokah podolgasto ozko škaflo z dragulji.

Duplja na gori.

Jock pa je ohranil mirno kri in rekel: »Zdaj pa morava skriti sebe in smaragde, kajti Jasper ne pozna šale.«

»Poglej nazaj! Tamle gori na tistemle ovinku, kjer breg ni preveč strm, sem spotoma videl nekakšno strugo. Ako splezava do nje in po nji navzgor, naju bo Jasper zastopil iskale.«

Ne da bi Jasper mogel opaziti, sta priplezala do struge, ki jo je omenil Tim. Izkopal si jo je bil hudournik v strmo pobočje. Bila je res

dosti globoka, da sta se vanjo skrila, a vendar zelo strma in posuta z debelim gruščem. Zato je bil vzpon po nji zelo naporen. Še Jock je čutil veliko utrujenost, Timove moči so bile skoraj pri kraju. Ker je bil pa gibčen, je vkljub temu plezal urno in zdržema.

»Ko prideva na vrh, sva dobra,« ga hrabri Jock, ko plezata drug ob drugem. »Lahko se bova ulegla in odpočila. Jasper pa ne bo nikoli izvedel, kod sva hodila.«

Tim je samo prikimal. Bil je od izčrpanosti ves blede, ustavil se pa ni. Še več: tako varno je stopal, da niti enega kamna ni sprožil. Jock je res občudoval njegovo vztrajnost in spretnost.

Ze sta bila skoraj pri vrhu, ko pred njima nekaj poskoči in divje zbeži. Bila je napol divja ovca. Jock se je z vsemi silami pognal na njo, da bi jo ujel, pa je bilo že prepozno; izdajavka je drvela nekaj časa po strugi, potem pa skočila na strmo pobočje in drla navkreber kakor zajec.

»Vražja smola!« se razjezi Jock. »Zdaj sva izdana in ves trud je izgubljen!«

»Morda še ne! Kar naprej!«
Še nekaj potov sta se obupno pognala naprej in tako prišla na vrh struge, ki si je končala s kadunjo mlake.

»Ulezi se!« velevala Jock. »Oddahni se, jaz pa pogledam naokoli.«

Tim se zlekne po tleh in globoko diha, Jock pa se splazi na rob struge in previdno pokuka čezenj. Hitro pa se vrne k Timu in mu pove: »Jasper je nekaj zavohal, že kobaca po pobočju gor.«

»Kaj naj storiva? Ali bi skale valila vanj?«
»Tudi če to storiva, ga ne bova zadel. Vselej bo lahko skočil pravočasno v zavetje. Pokazati morava pete.«

Tim pa odkima. »Ti že, jaz pa ne morem, sem dognan. Po pravici ti povem, Jock: ne morem več teči.«